Α.Ο.Δ.Ο.

ΤΟ ΜΟΝΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟ ΕΧΟΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΝ
6,000 ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ:
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΦΡ. 8.—ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡ. 6

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 15

Α.Ο.Δ.Ο.

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΘΗΝΑΙ, ΚΥΡΙΑΚΗ 8 Ὀκτωβρίου 1906 | ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ | ΕΤΟΣ Γ'—ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 148—45

Ο ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΟΥ

Διήγημα τοῦ **H. G. WELLS**

Εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ διαβεβαιώσωμεν τὸ συμβὰν τοῦτο καθ' ὅσον βασίζεται ἁπλῶς ἐπὶ τῶν λόγων τοῦ καλλιτέχνου Χάρριγγος. Οὗτος μίαν ἡμέραν περὶ τὴν δεκάτην πρωϊνὴν ὥραν εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐργαστήριόν του διὰ νὰ ἴδῃ τί θὰ κάμῃ ἐπὶ τῆς εἰκόνος ἐφ' εἰργάσθη τὴν προτεραίαν. Αὕτη παρίστα μίαν κεφαλὴν ὀργανοπαίκτου Ἰταλοῦ καὶ ὁ καλλιτέχνης διενοεῖτο — χωρὶς νὰ τὸ ἔχῃ καλοαποφασίσῃ—νὰ τὴν ὀνομάσῃ «Ζῆλον» ἢ «Εὐλάβειαν».

Μέχρι τοῦ σημείου τούτου ἡ διήγησις, φέρουσα χαρακτῆρα παντελοῦς φιλαληθείας, ἔβαινε καλῶς· εἶχεν ἰδῇ τὸν ἄνθρωπον ἐπαιτοῦντα καὶ μὲ τὴν γοργότητα τῆς μεγαλοφυΐας τὸν εἶχεν ἀμέσως παραλάβῃ διὰ νὰ τὸν ἀποτυπώσῃ.

— Γονυπετεῖτε, καὶ παρατηρεῖτε ἐκείνη τὴν κονσόλα ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ σᾶς ρίψῃ σολδία... μὴ δεικνύετε τὰ δόντια... δὲν θέλω νὰ ζωγραφίσω τὰ οὖλα σας...ἐκεῖ, καλά...τώρα, λάβετε ὕφος κακομοιριασμένο.

Μετὰ μίαν νύκτα ἀναπαύσεως, τὸ ἔργον του δὲν τὸν ἱκανοποιεῖ πλέον ποσῶς.

—Ἐν τούτοις ἐδῶ δὲν εἶνε καὶ τόσον ἀσχημο, ἐμονολόγει αὐτὴ ἡ ἄκρηστοῦ λαιμοῦ καλὰ πάει...ἀλλά...

Ἤρχισε νὰ βηματίζῃ εἰς τὸ ἐργαστήριόν του ἐξετάζων τὴν εἰκόνα ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη καὶ ἀπ' ὅλας τὰς ὄψεις. Τέλος ἀφῆκε νὰ τοῦ ξεφύγωσιν οἱ ἑξῆς περὶ ζωγραφικῆς λόγοι:

— Ζωγραφική, ἐψιθύρισε...τὸ νὰ θέλῃ κανεὶς νὰ ζωγραφίσῃ ἕνα ἀφελῆ ὀργανοπαίκτην, μίαν ἁπλῆν εἰκόνα! Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ κατασκευάσω ζωντανὸν ὀργανοπαίκτην δὲν θὰ ἐβασανιζόμην τόσον!... Εἶνε ἀπίστευτον! Νὰ μὴ δύναμαι νὰ ζωγραφίσω τι μὲ ζωντανὸν ὕφος! Μὴ ἄραγε μὴ λείπει ἡ φαντασία... Ἀ! ἡ δημιουργὸς ζωγραφία. Νὰ πάρῃς ὀθόνην καὶ χρώματα καὶ νὰ κάμῃς ἄνθρωπον, ὅπως ὁ Ἀδὰμ ἐπλάσθη ἀπὸ κόκκινο χῶμα!... Ἀλλ' αὐτὸ τὸ μουτζούρωμα! Ἂν τὸ ἔβλεπαν εἰς τὰ παλαιοπωλεῖα θὰ τὸ ἔπαιρναν διὰ καμμίαν παλιοζωγραφία!... Δὲν ἠμπορεῖ νὰ μένῃ ἔτσι. Ἐμπρός! ὀλίγας ἐλαφρὰς διορθώσεις.

Μετέβη εἰς τὰς ὑέλους καὶ κατεβίβασε τὰ κυανᾶ παραπετάσματα, ἅτινα περιελίσσοντο κάτωθεν τοῦ παραθύρου. Ἔλαβε τὴν πυξῖδά του, τοὺς χρωστῆρας του, τὸ ἀκουβιστῆρι, καὶ καθήμενος πρὸ τοῦ πίνακος ἀπεδοκίμαζε τὰς ἄκρας τοῦ στόματος· εἶτα ἐπέστησε τὴν προσοχήν του εἰς τὴν κόρην τῶν ὀφθαλμῶν, κατόπιν εὗρεν ὅτι ὁ πώγων πᾶν ἄλλο ἐξέφραζεν ἢ «Εὐλάβειαν».

Πάραυτα ἀφῆκε χρωστῆρα καὶ πυξίδα. Ἀνάψας τὴν πίπαν του, ἀπεμακρύνθη διὰ νὰ ἐξετάσῃ κάλλιον τὰς προόδους τῆς ἐργασίας του.

— Ὁ διάβολος νὰ μὲ πάρῃ ἂν αὐτὴ ἡ εἰκὼν δὲν μὲ εἰρωνεύεται κατάμουτρα, παρετήρησεν ὁ Χάρριγκαϊ.

Καὶ ἐπέμεινε νὰ πιστεύῃ, ὅτι ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς, ἡ εἰκὼν πράγματι τὸν ἐχλεύαζεν.

Ἡ ἔκφρασις τῆς εἰκόνος εἶχε τῷ ὄντι ἐμψυχωθῆ, ἀλλ' ὄχι ὅπως τὸ ἐπεθύμει ὁ ζωγράφος.

Τὸ ἐμπαικτικὸν μειδίαμά της ἦτο πασιφανές.

— «Ἡ εὐλάβεια τοῦ ἀπίστου», εἶπεν ὁ Χάρριγκαι. Ἔ...ἔ... νὰ ἕνας τίτλος λεπτὸς καὶ μὲ νόημα. Ἀλλὰ τὸ ἀριστερὸ φρύδι δὲν εἶνε καὶ τόσον κυνικόν.

Τὸ διόρθωσεν ἐλαφρῶς καὶ ἠύξησεν ὀλίγον τὸν λοβὸν τοῦ ὠτός. Νέα ἐξέτασις ἐπηκολούθησεν. . .

Διατί νὰ μὴ γείνῃ «Μεφιστοφελῆς»; Ἀλλ' εἶνε χυδαῖον... «Φίλος τοῦ Δόγη»... ἀλλὰ τῷ χρειάζεται ὁπλισμός: Νὰ τοῦ θέσω κόκκινον μανδύαν καὶ νὰ τὸν ὀνομάσω «Μέλος τοῦ ἱεροῦ Συνεδρίου». Θὰ εἶνε σοβαρὸν καὶ θὰ ἐδείκνυε σοφὴν τάσιν πρὸς τὸν ἰταλικὸν μεσαίωνα...

Ἐφλυάρει οὕτω, ὡς διατείνεται, διὰ νὰ καταστείλῃ δυσάρεστον συναίσθημα τρόμου ἀνεξηγήτου. Ἡ εἰκὼν τώρα εἶχεν ἔκφρασιν κάθε ἄλλο ἢ ἀξιαγάπητον, ὑπέρποτε ζωντανὴν βεβαίως, καὶ πλέον ζωντανὴν — ἐκτὸς τοῦ ἀπαισίου μειδιάματος—ἀπὸ ὅλας τὰς εἰκόνας ὅπου εἶχε ζωγραφίσῃ μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Ἂς τὴν καλέσωμεν «εἰκόνα ἑνὸς εὐπατρίδου», εἶπεν ὁ Χάρριγγαι... Εὐπατρίδης... δὲν ταιριάζει, ἐξηκολούθησε, συγκρατῶν μετὰ μεγάλου κόπου τὸ θάρρος του.

Θὰ μὲ εἰποῦν ἀκαλαίσθητον. Αὐτὸ τὸ σαρκαστικὸν μειδίαμα πρέπει νὰ λείψῃ. Ὕστερον, μὲ ὀλίγον κόκκινο χρῶμα, περισσότερον πῦρ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς—μπᾶ! δὲν τὴν εἶχα ἀκόμη παρατηρήσει τὴν λάμψιν τοῦ ὀφθαλμοῦ—θὰ ἔκαμνε, τί; «Ἕνα περιπαθῆ προσκυνητήν». Χμμ! τότε πάλιν ἡ εἰκὼν θὰ ἦτο ὀλίγον διαβολική... εἶνε κάτι τι ἀπροσδιόριστον ποῦ τῆς δίδει αὐτὴν τὴν ἔκφρασιν, τὰ φρύδια, βέβαια, τὰ ὁποῖα εἶνε πολὺ λοξά...

Εἰς τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις, κατεβίβασε περισσότερον τὰ παραπετάσματα διὰ νὰ ἔχῃ περισσότερον φῶς· ὕστερον ἀνέλαβε τὴν πυξίδα καὶ τοὺς χρωστῆρας του.

Ἡ εἰκὼν ἐφαίνετο ὡς ἐμψυχωμένη ὑπὸ ἰδίας ζωῆς, καὶ ἦτο ὅμως ἀδύνατον εἰς τὸν ζωγράφον ν' ἀνακαλύψῃ πόθεν προήρχετο ἡ διαβολικὴ αὕτη ἔκφρασις. Μία δοκιμὴ καθίστατο ἀναγκαία.., ἂν ἦσαν τὰ φρύδια; Ἦτο δυνατὸν νὰ ἦσαν τὰ φρύδια; Ἀ μπᾶ! Ἐν τούτοις τὰ ἐπεδιόρθωσεν. Ὄχι, τίποτε πάλιν· καὶ μάλιστα ἡ μορφὴ ἀπέβη ἀκόμη σατανικωτέρα... Ἡ ἄκρα τοῦ στόματος: πάντοτε ἡ αὐτὴ ἐμπαικτικὴ σύσπασις, —καὶ τώρα ἐπιδιορθωθεῖσα, ἦτο εἰδεχθῶς ἀπαισία... Ὁ ὀφθαλμὸς τότε: Καταστροφή. Τὸν ἐχρωμάτιζε μὲ ἐρυθροῦν χρῶμα, καὶ ἦτο ἐν τούτοις, βέβαιος ὅτι εἶχε λάβῃ βαθύφαιον! Ὁ ὀφθαλμὸς τώρα ἐφαίνετο στρεφόμενος ἐν τῇ κόγχῃ καὶ ἐξακοντίζων πρὸς αὐτὸν φλογερὰ βλέμματα, Μὲ ὀργῖλον κίνημα, ἴσως μὲ τὸ ἐκ τοῦ τρόμου θάρρος, ἐπέταξε ἐπὶ τῆς ὀθόνης τὸν πλήρη ἐρυθροῦ χρώματος χρωστῆρα, καὶ τότε κάτι πολὺ ἀλλόκοτον συνέβη—ἐὰν πράγματι συνέβη.

Ὁ διαβολοϊταλὸς ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς, ἐσούφρωσε τὸ στόμα, καὶ ἀπέμαξε διὰ τῆς χειρός του τὸ χρῶμα, τὸ ὁποῖον τὸν ἐρύπανεν. Ἂς ὑπομνήσωμεν ἀκόμη ἐνταῦθα ὅτι διὰ πᾶν ὅ,τι ἕπεται δὲν ἔχομεν ἄλλα τεκμήρια πλὴν τῆς μαρτυρίας τοῦ Χάρριγγαι.

—Ἐννοῶ νὰ ζωγραφίσω μίαν εἰκόνα ἀπολύτως ὅπως τὴν θέλω, εἶπε ψυχραίμως ὁ Χάρριγκαι.

Οἱ λόγοι οὗτοι ὡς φαίνεται ἐθορύβησαν τὴν εἰκόνα.

— Δὲν δύνασθε νὰ ζωγραφίσητε εἰκόνα ἄνευ ἐμπνεύσεως.

— Ἀλλ' ὅσον δι' αὐτήν, ἦτο μία ἔμπνευσις.

—Ἔμπνευσις; ἐγέλασε σαρκαστικῶς ἡ σαρδώνιος μορφή· μία φαντασιοπληξία ἡ ὁποία σᾶς ἐπῆλθεν ἐπὶ τῇ θέᾳ ἑνὸς ὀργανοπαίκτου ὑψοῦντος τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τὰ παράθυρα «Ζῆλος»... Χά! χά!...

Ἠρχίσατε νὰ ζωγραφίζητε ὑποθέτοντες ὅτι κάτι θὰ κάμετε... ἰδοὺ ἡ ἔμπνευσίς σας! Ὅταν λοιπὸν σᾶς εἶδα νὰ μοχθεῖτε, ἦλθα... ἂς συνομιλήσωμεν.

Ἡ τέχνη μαζί σας, ἐξηκολούθησεν ἡ εἰκών, δὲν κάμνει προκοπήν. Εἶσθε ἕνας μουντζουρωτής. Φαίνεσθε ὅλως διόλου ἀνίκανος νὰ ἐπιδοθῆτε ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸ ἔργον σας... Ἔχετε παραπολλὴν τέχνην καὶ τοῦτο σᾶς στενοχωρεῖ.

Ἐπάνω εἰς τὸν ἐνθουσιασμόν σας συλλογίζεσθε μήπως καὶ ἄλλος ἤδη ἐζωγράφησε παρόμοιόν τι. Καί...

— Λοιπόν, διέκοψεν ὁ Χάρριγκαι—ὅστις κάθε ἄλλο ἢ κριτικὴν ἀνέμενεν ἐκ μέρους τοῦ δαίμονος — θὰ ἐξακολουθήσετε ἀκόμη ὁμιλοῦντες περὶ τέχνης;

Ἔλαβε τὸν χονδρότερον χρωστῆρά του ὃν ἐπλήρωσεν ἐρυθροῦ χρώματος.

— Ὁ ἀληθὴς καλλιτέχνης, ἐξηκολούθησεν ἡ εἰκών, εἶνε πάντοτε... ἀμαθὴς Ἕνας ποῦ κάμνει θεωρίας ἐπὶ τοῦ ἔργου του δὲν εἶνε πλέον καλλιτέχνης... Ἔ! καὶ τί θὰ τὸ κάμετε αὐτὸ τὸ κόκκινο;

— Θὰ σᾶς μουντζουρώσω καὶ θὰ σᾶς ἐξαλείψω, ἀπεκρίθη ὁ Χάρριγκαι. Δὲν ὑποφέρω πλέον ν' ἀκούω τὴν φλυαρίαν σας· ἐὰν νομίζετε ὅτι ἐπειδὴ εἶμαι καλλιτέχνης, θὰ κάθημαι νὰ συνομιλῶ μαζί σας περὶ τέχνης, πλανᾶσθε.

— Μίαν στιγμήν, εἶπεν ἡ εἰκὼν προφανῶς ταραχθεῖσα. Ἔχω κάτι νὰ σᾶς προτείνω, κάτι σπουδαιότατον. Σᾶς εἶπα καὶ προηγουμένως ὅτι στερεῖσθε ἐμπνεύσεως... Λοιπόν! Ἔχετε βέβαια ἀκούσῃ περὶ τῆς Μητροπόλεως τῆς Κολωνίας, περὶ τῆς Γεφύρας τοῦ Διαβόλου καὶ περί...

— Φθάνει, φθάνει, διέκοψεν ὁ Χάρριγκαι. Ἐὰν νομίζετε ὅτι θ' ἀνταλλάξω τὴν ψυχήν μου ἀντὶ τῆς ἁπλῆς τέρψεως τοῦ νὰ ζωγραφίσω μίαν καλὴν εἰκόνα... ἄ, ὄχι. Νά, πάρε.

Τὸ αἷμά του ἀνέβραζεν. Ὁ κίνδυνος τὸν ὑπερηρέθιζε καὶ ἐφύτευσε τὸν πλήρη ἐρυθροῦ χρώματος χρωστῆρά του εἰς τὸ στόμα τοῦ δαίμονος.

Ὁ Ἰταλὸς—ὅστις βέβαια φρικωδῶς ἐξεπλάγη — ἐτραύλισε καὶ ἐζήτησε νὰ ἀποπτύσῃ τὸ χρῶμα! Τότε — πάντοτε κατὰ τὸν Χάρριγκαι—πάλιν ἀλλόκοτος συνήφθη. Ὁ καλλιτέχνης ἐγέμιζε μὲ κόκκινον χρῶμα τὴν ὄψιν τοῦ δαίμονος καὶ ἐκεῖνος ἐσφάδαζε καὶ τὸ ἐσπόγγιζεν ἀμέσως.

— ... Δύο ἀριστουργήματα, ἐτραύλιζεν ἡ εἰκών, ... δύο ἀριστουργήματα ἀναμφίβολα, εἰς ἀνταλλαγμα μιᾶς ψυχῆς καλλιτέχνου. Ἐξαίρετος ὑπόθεσις.

Ὁ Χάρριγκαι ἀπεκρίνετο μὲ πινελιές.

Κατόπιν ὁ κόκκινος ὀφθαλμὸς ἠνοίχθη πάλιν, μετὰ θορύβου κολλημένων χειλέων, ἅτινα διαχωρίζονται, καὶ μειδιῶσα ἡ εἰκὼν εἶπεν:

— Αἱ κινήσεις σας εἶνε ὀλίγον ζωηραί. Ὁ Χάριγκαι λέγει ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀνέκτησε τὴν ψυχραιμίαν του, πεπεισμένος πλέον ἀκραδάντως ὅτι οἱ δαίμονες εἶνε... πλάσματα λογικά.

— Καὶ σεῖς, ἀντεῖπε, τί ἔχετε ποῦ ἀνακινεῖσθε ἀδιακόπως, καὶ κάμετε μορφασμοὺς καὶ γελᾶτε σαρκαστικῶς καὶ ἀλληθωρίζετε, ἐνῷ ἐγὼ ζωγραφίζω;

— Δὲν κινοῦμαι, ἀπεκρίθη ἡ εἰκών.

— Δὲν κινεῖσθε; ἐφώναξεν ὁ Χάρριγκαι.

— Ἀλλ' ὄχι, σεῖς εἶσθε ὅπου κινεῖσθε.

— Ἄ, ὄχι, ὄχι ἐγώ.

— Σεῖς, ἐπέμεινεν ἡ εἰκών, μὴ ἀρχίσετε πάλιν νὰ μὲ μουτζουρώνετε, διότι εἶνε ἡ καθαρὰ ἀλήθεια. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐζητήσατε νὰ δώσητε ἔκφρασίν τινα εἰς τὴν μορφήν μου καὶ κατὰ βάθος δὲν ἔχετε τὴν παραμικρὰν ἰδέαν περὶ τοῦ πῶς ἔπρεπεν αὕτη νὰ εἶνε.

— Ἀλλὰ ναί, διεμαρτυρήθη ὁ καλλιτέχνης.

— Ἀλλ' ὄχι, ἐξηκολούθησεν ἡ εἰκών, καὶ τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὰς ἄλλας σας εἰκόνας. Ὅταν ἀρχίζετε μίαν εἰκόνα, πολὺ ἀόριστον προαίσθημα ἔχετε περὶ τοῦ τί θὰ κάμετε. Θέλετε νὰ κάμετε κάτι τι πολὺ ὡραῖον—θρησκευτικόν ἴσως, ἢ τραγικόν· ἀλλά, τὰ ἄλλα ὅλα τὰ ἀφίνετε εἰς τὴν τύχην. Ἔτσι λοιπόν, φίλε μου, νομίζετε ὅτι ζωγραφίζεται μία εἰκών;

Ἐπί τινα λεπτά, ὁ μόνος ἀκουόμενος κρότος ἦτο ὁ πηγαινοερχόμός τοῦ χρωστῆρος καὶ τὸ πτύσιμον τοῦ Ἰταλοῦ. Ἔλαβεν ἀρκετὰ κτυπήματα διὰ τοῦ χρωστῆρος ἐπὶ τοῦ βραχίονος καὶ τῆς χειρός, μολονότι ὁ Χάριγκαι ἐπέτυχε πολλάκις νὰ ματαιώσῃ τὴν ὑπεράσπισίν του.

Μετ' ὀλίγον τὸ ἐρυθροῦν χρῶμα τῆς πυξίδος ἐξηντλήθη καὶ οἱ δύο ἀντίπαλοι κατακουρασμένοι ἀπέμειναν ἀντιμέτωποι. Ἡ εἰκὼν τόσον εἶχε βαφῆ ἀπὸ τὸ κόκκινον, ὥστε ἠδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι εἶχε βουτηχθῆ εἰς κανὲν σφαγεῖον.

Ἠσθμαινεν ἐπιμόνως καὶ ἐφαίνετο πολὺ ἀμηχανῶν διὰ τὸ ὑγρὸν χρῶμα τὸ ὁποῖον ἀπέσταζε κατὰ μῆκος τοῦ λαιμοῦ τοι.

— Σκεφθῆτε, εἶπε καὶ πάλιν, ἐπιμένων εἰς τὴν ἰδέαν του, δύο ἔξοχα ἀριστουργήματα.

—Περίμενε ὀλίγον! ἐφώναξεν ὁ Χάρριγγαι.

Ὁρμῶν ἔξω τοῦ ἐργαστηρίου, ἔτρεξεν εἰς τὸ καλλυντήριον τῆς γυναικός του καὶ ἐπανῆλθε σχεδὸν πάραυτα μὲ ἓν παμμέγεθες δοχεῖον γεμᾶτον βερνίκι, καὶ μὲ ἕνα μεγάλον χρωστῆρα. Μόλις τὸν εἶδεν, ὁ κοκκινόφθαλμος καλλιτεχνικὸς δαίμων ἤρχισε νὰ ὠρύεται.

— Τρία ἀριστούργήματα! τρία μοναδικὰ ἀριστουργήματα.

Ὁ Χάρριγκαι ἀπήντησε διὰ διπλοῦ κτυπήματος τοῦ χρωστῆρος καὶ δι' ἄλλου ἑνὸς κτυπήματος εἰς τὸν ὀφθαλμόν. Ἠκούσθη καταπνιγόμενος βρυχηθμός...

— *Τέσσαρα* ἀριστουργήματα. Καὶ ὁ δαίμων ἀπέπτυσε μακρὸν ρεῦθρον χρώματος.

Ἀλλ' ὁ Χάρριγκαι ὑπερίσχυσε, καὶ ἐννοεῖ νὰ ἐξέλθῃ θριαμβευτής.

Μὲ μεγάλα ὁρμητικὰ κτυπήματα, ἐξηκολούθησε νὰ μουτζουρώνῃ τὴν ὀθόνην, εἰς τρόπον ὥστε ἐπὶ τέλους ἀπέβη πλέον μία ὁμοιόμορφος καὶ λάμπουσα ἔκτασις. Πρὸς στιγμήν, τὸ στόμα ἀνεφάνη: καὶ ἤρθρωσεν ἀκόμη.

— . . . Τέσσαρα ἀριστου. . . . , ἀλλ' ἀμέσως ἐπληρώθη χρώματος. Μετὰ τοῦτο ἤνοιξε πάλιν ὁ ὀφθαλμὸς διὰ νὰ τῷ ἐξακοντίσῃ βλέμμα παρωργισμένον. Τέλος ἀπέμεινε πλέον μόνον μία ὀθόνη βερνικωμένη.

Ἐπί τινα λεπτά, ἀσθενεῖς κινήσεις ἐπτύγωσαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἀκόμη ἐπὶ τέλους ἐξηφανίσθη καὶ τὸ ὕφασμα ἀπέμεινε τελείως ἤρεμον.

Τότε, ὁ Χαριγκαι, κατὰ τὴν ἰδίαν διή-

γησίν του, ἥναψε τὴν πίπαν του, ἐκάθησεν, ἐθεώρησε μὲ ὕφος ἐμβρόντητον τὴν βερνικωμένην εἰκόνα του, προσεπάθησε ν' ἀνακαλύψῃ τὴν ἔννοιαν τῶν διατρεξάντων. Κατόπιν ἐπῆγε νὰ ἐξετάσῃ ἐκ τῶν ὄπισθεν τὴν ὀθόνην διὰ νὰ ἰδῇ μήπως ὑπάρχῃ τι τὸ ἀξιοσημείωτον. Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἐλυπήθη ὅτι δὲν εἶχε φωτογραφήσῃ τὸν Διάβολον πρὶν νὰ τὸν ἐξαλείψῃ.

Ὁ Χάρριγκαι διηγεῖται αὐτὴν τὴν ἱστορίαν καὶ ὄχι ἐγώ.

Ὡς πειστήριον, προβάλλει τὰς σφοδρὰς διαβεβαιώσεις του καὶ μίαν μικρὰν ὀθόνην διαστάσεων 24×20, βαμμένην μὲ παχὺ στρῶμα ὠχροπρασίνου βερνικίου.

Ὡσαύτως ἀληθεύει ὅτι δὲν παρήγαγε ποτὲ ἀριστοτέχνημά τι, καὶ οἱ ἐγκάρδιοί του φίλοι ἔχουσι τὴν πεποίθησιν ὅτι οὐδέποτε θὰ παραγάγῃ τοιοῦτο.

Μετάφρασις **Ἀθ. Σ. Ζερβ....**

ΑΡΧΑΙΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΙ

ΟΡΦΕΥΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ὄρθρος

Ἐνῷ ἡ Νύξ, εἰς μητρικὴν ἀγκάλην
τὸν Ὕπνον καὶ τὸν Θάνατον κρατοῦσα,
κατέρχεται τῆς ἀκρωρείας πάλιν,
βραδεῖα πρὸς ἑτέραν γῆν χωροῦσα,

εἰς τ' ὄρος, μόλις ἔλυσε τὸ σκότος
ἡ βαθμηδὸν προβαίνουσα Ἠώς,
ὄρθριος ἦλθε, νὰ ὑμνήσῃ πρῶτος
τοῦ Φοίβου τὸ ἐπανατέλλον φῶς.

Ἡ ἐπὶ ἄκρας ἄνοδος ἀβάτου,
ἔνθα πολλοὶ τὸ βῆμα δὲν πλανῶσι,
τὸ ὑπερήφανον παράστημά του,
θνητὸν οὐχὶ συνήθη παριστῶσι.

Λύραν ἑπτάχορδον ἐπ' ὤμου φέρων,
ἥτις, ὑπὸ τοῦ Φοίβου δεδομένη,
συμβάλλεται τῶν πλανητῶν ἀστέρων
τὴν ἁρμονίαν ἀνακρουομένη,

εἰς βράχον ἔστη· καὶ ἀνὰ τὴν φύσιν
ἐνῷ τὸ βλέμμα του προσατενίζει,
μίγνυται ἡ ψυχή του πρὸς τὴν κτίσιν,
ὡς λίμνη ἥτις τ' ἄνω κατοπτρίζει.

Εἶτα, κλιθεὶς ὑπὸ ἰτέας βάσιν,
κλῶνά της ψαύει μὲ τὴν μίαν χεῖρα·
ἡ δὲ τὴν λύραν ψαύει ἥτις φράσιν
φέρει ἀνάγλυφον **Ὀρφέως Λύρα.**

Τέκνον θνητοῦ καὶ Μούσης ἀθανάτου,
τὴν Καλλιόπην ἔχει ὁδηγόν του·
θείαν τροφόν, ἥτις τὸ νόημά του
καὶ τὴν μολπὴν ῥυθμίζει τῶν ᾠδῶν του.

Ὄλβιοι ὅσ' ὑπὸ Μουσῶν τραφῶσιν!
ἐνῷ ταχὺ τὸ πᾶν εἰς λήθην βαίνει,
ἰσόθεος ἡ τούτων μνήμη μένει·
ἐκ τάφων σῶοι οὗτοι ἀναζῶσιν!

Εἰς τὰ πελάγη ἀπωτάτων χρόνων,
ἂν τέλεον τὸ ᾆσμά των ἐκπνεύσῃ,
ὅμως σωθὲν καὶ τ' ὄνομά των μόνον
ὡς θρύλος ἀσαφὴς θὰ ἐπιπλεύσῃ.

Θρύλος μυθώδους ἥρωος, λυτροῦντος
πλάσιν πρωτογενῆ ἐξ ἀμαθείας,
κ' εἰς νέον φωτὸς κόσμον ὁδηγοῦντος
διὰ τῶν ἀτραπῶν τῆς Ἀληθείας.

Καὶ εἰς ἐρήμους ἔφερον συνήθως
τὸν ψάλτην οἱ μονήρεις λογισμοί του·
διότι τὸν ἐβάρυνε τὸ πλῆθος,
οἱ εἰς τὴν ὕλην ζῶντες ὅμοιοί του.

Ὄχι διότι τοὺς ἐπεριφρόνει—
καί τοι θὰ ἔπραττεν αὐτὸ πρεπόντως·
διότι οὗτος ἀληθῶς ἐφρόνει·
οἱ δὲ πολλοὶ δοξάζουσι τυχόντως—

ἀλλὰ τοῦ βίου τούτων ἡ πορεία,
καὶ ἡ φιλοδοξία, καὶ αἱ βλέψεις,
ἦσαν τῶν τάσεων αὐτοῦ ἀλλοῖα,
πρὸς τὰς ἐκείνου διεφώνουν σκέψεις.

Τούτων τὴν ὕλην τ' ὄμμα περιέπει,
καὶ ταπεινοὶ οἱ ὑλικοί των πόθοι·
ἐκεῖνον οἴστρου ἡ πνοὴ διέπει
ἥτις ὑπὸ τοῦ Φοίβου τῷ ἐδόθη.

Οἴστρου τοιούτου ὅστις εὐμοιρήσῃ,
προφήτης ὀνομάζεται! γνωρίζει
τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τὰ ἐν τῇ φύσει,
καὶ περὶ τῶν μελλόντων προθεσπίζει.

Γινώσκει τί ἐγκρύπτουσιν οἱ λίθοι
καὶ τὰ φυτά, καὶ ἔργων ἀνοσίων
νὰ εὕρῃ οὗτος καθαρμοὺς ἐκλήθη,
νόσων ἰάσεις, τελετὰς τῶν θείων.

Τῆς ἀρετῆς διδάσκει γέρας ὅτι
εἶν' ἡ τιμή, οὐχὶ τῆς εὐπορίας·
καθοδηγεῖ τοὺς ὄντας ἐν τῷ σκότει
καὶ ἐλευθέρας πλάσσει τὰς καρδίας.

Τῆς περιφρονημένης Ἀληθείας
κατέχων τὴν Πειθὼ ἐπικουρίαν,
χωρεῖ, φωτίζει μέσῳ τῆς σκοτίας
τοῦ πλήθους τὴν ὁμόθυμον πορείαν.

Οἱ τόνοι αἴφνης ἀντηχοῦν οἱ πρῶτοι
τῆς λύρας, καί, ὁποία γοητεία!
ἀνὰ τὴν φύσιν, ἥτις ἔτ' ὑπνώττει,
μολπή τις διεχύθη θεσπεσία.

Μολπὴ ἰσχύουσα νὰ βαυκαλίσῃ
τὰς λαίλαπας, τῶν νιφετῶν τὴν δίνην,
τὸν σάλον τοῦ πελάγους νὰ κοιμίσῃ,
τῶν ὄντων νὰ πραΰνῃ τὴν ὀδύνην.

Πᾶν ὅ,τι εἰς παλμοὺς κινεῖ τὸ στῆθος,
καὶ διὰ ψελλισμῶν συγκεχυμένων
πᾶν ὅ,τι ὀνειροπολοῦν τὸ πλῆθος
ἐν τῇ σκοτίᾳ ψάλλει ἀναμένον.

Τούτων ἠχώ, μετὰ ῥυθμοῦ εὐκόσμου,
ἦν ἡ μολπὴ ἡ ἀνακρουομένη—
μάγος ἀπήχησις τοῦ ἔξω κόσμου
εἰς ἁρμονίαν μεταποιουμένη.
Ὑπὸ τοῦ μέλους θέλγονται, κινοῦνται
αἱ δρῦς, οἱ βράχοι, καὶ αἱ τῶν θηρίων
αὐτόνομοι ἀγέλαι δυσωποῦνται,
τοῦ ψάλτου βαίνουν τιθασσὰ πλησίον.

Καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔνθους ἡ χορεία
πρὸς τὴν ᾠδὴν τοῦ ψάλτου, φαιδρυνθεῖσα,
ἐν ὁμοθύμῳ τρέπεται πορεία,
τὴν πλάνην, τὸ κακὸν ἀπαρνηθεῖσα.

Τὸ ᾆσμ' ἀκούουσιν, ἀγαλλιῶσιν
ὡς ἐν ὀνείρῳ, τὸ υἱοθετοῦσι,
καὶ εἶτα τοῦτο νὰ διατηρῶσιν
εἰς γενεὰς μακρὰς ὁμοφωνοῦσι.

Διότ' εἰς τῆς μολπῆς τὴν γοητείαν
ἄνθους εἰκὼν ἐβλάστησέ τις νέα·
εἰς τούτων τὴν πρωτογενῆ καρδίαν—
ἦτο ἡ τῆς θεότητος ἰδέα.

Ὀλύμπιος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΩΡΙΔΗΣ

Ἢ

ΣΚΗΝΑΙ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ
ΤΟΥ 1770

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ
ΥΠΟ
ΓΑΣΠΑΡ ΔΕ ΛΑΣΤΙΚ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Οἱ ἐπαναστάται διῃρέθησαν εἰς σώματα ἐξ ὧν τὸ μὲν ὠνομάσθη «Ἀνατολικὴ λεγεών», τὸ δὲ «Δυτικὴ λεγεών». Ἡ τελευταία αὕτη, συγκειμένη ἐκ 200 Ἑλλήνων καὶ 12 Ρώσσων, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν λοχαγοῦ Ρώσσου, ἐβάδισε πρὸς τὰς Καλάμας ὅπου ὁ *** τοὺς ὑπεδέχθη ἐνθουσιωδῶς, ἀναπέτασε τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας καὶ ὡρκίσθη πίστιν εἰς τὴν Αὐτοκράτειραν τῆς Ρωσσίας. Οἱ λοιποὶ ἀρχηγοὶ ἠρνήθησαν νὰ δώσωσι τοιοῦτον ὅρκον. Ὁ Μητροπολίτης Πατρῶν Παρθένιος ὁ Νοταρᾶς, ὁ Χρυσόπουλος, ὁ Γεροδῆμος, ὁ Λαχούρης καὶ πάντες οἱ ἄλλοι, ὤμοσαν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὴν σημαίαν τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας· δὲν θὰ ἐμάχοντο πρὸς ἀποτίναξιν τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ διὰ νὰ πέσωσιν εἰς τὸν τῆς Ρωσσίας καὶ ἀνεφώνουν «ἡ παντελὴς ἐλευθερία ἢ θάνατος».

Δυστυχῶς τὰ πρῶτα διαβήματα τῶν ἁρματωλῶν καὶ τῶν ὁπλαρχηγῶν ἐσημείωσαν πλείστας παρεκτροπὰς καὶ λεηλασίας ὄχι μόνον τουρκικῶν χωρίων ἀλλὰ καὶ χριστιανικῶν, οἷον τῆς Κυπαρισσίας, τοῦ Μισθρᾶ καὶ ἄλλων ἑλληνικῶν κέντρων, τὰ ὁποῖα ὑπέστησαν διαρπαγὰς καὶ σφαγάς.

Ὁ Ὀρλώφ, μετὰ τετρακοσίων Ρώσσων, τριῶν πλοίων καὶ πολλῶν Μανιατῶν, Μαυροβουνίων καὶ Σκλαβούνων, ἐπεχείρησε τὴν πολιορκίαν τῆς Κορώνης, ἀλλὰ μεθ' ὅλας του τὰς προσπαθείας καὶ τὰς ῥιψοκινδύνους ἐφόδους, δὲν κατώρθωσε νὰ τὴν κυριεύσῃ. Μετ' αὐτοῦ ἐβάδιζε καὶ τὸ σῶμα τῶν *** κατὰ συνέπειαν καὶ ὁ Κωνσταντῖνος.

Ὁ ἐπιβλητικὸς ὅμως χαρακτὴρ τοῦ Ὀρλὼφ καὶ τῶν Ρώσσων ἀξιωματικῶν δὲν ἠδύνατο νὰ συμβιβασθῇ μὲ τὸ ἀνεξάρτητον καὶ τὸ ἀτίθασσον τῶν Μανιατῶν. Οὗτοι συνειθισμένοι εἰς τὸν κλεφτοπόλεμον καὶ εἰς τὰ ταμπούρια, δὲν ὑπεβάλλοντο εἰς τὴν πειθαρχίαν καὶ τὴν τακτικὴν τῶν πολέμων καὶ τῶν πολιορκιῶν· αἱ διαταγαὶ τῶν Ρώσσων ἀτελῶς καὶ δυσκόλως ἐξετελοῦντο. Ἐκ τῶν πρώτων διαβημάτων, οἱ Ἕλληνες ἐγνώρισαν ὅτι ἡ Ρωσσία ἐμάχετο δι' ἰδιοτελῆ σκοπὸν καὶ διὰ νέας κτήσεις καὶ ὡς ἐκ τούτου ἠρνοῦντο πολλάκις νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὰς ἐπιτακτικὰς διαταγὰς τῶν Ρώσσων ἀξιωματικῶν.

Ὁ Κωνσταντῖνος συνεμερίζετο μὲν τῆς ἰδέας ὅπως ἀποκρούσωσι τὴν κυριαρχίαν τῆς Ρωσσίας καὶ μόνον τὴν προστασίαν της νὰ δεχθῶσιν, ἀλλ' ὄχι καὶ τὸ νὰ ἐνεργῶσι μονομερῶς καὶ κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν τῶν ἁρματωλῶν. Βλέπων δὲ μετὰ λύπης τὴν διχόνοιαν εἰσχωροῦσαν εἰς τὸν στρατὸν καὶ τὴν ματαίωσιν πλείστων ἐπιχειρήσεων τοῦ ἀρχηγοῦ, προσεπάθει διὰ παντοίων μέσων νὰ διατηρήσῃ τὴν ὁμόνοιαν καὶ νὰ ἀποσοβήσῃ τὰς ἐπικειμένας ἐκρήξεις μεταξὺ Ρώσσων καὶ Ἑλλήνων ἀρχηγῶν. Εἰς τὰς τοιαύτας προσπαθείας εἶχεν ἐπίκουρον καὶ τὴν Σοφίαν ἥτις, μ' ὅλην τὴν ἁπλοϊκὴν καὶ ἄξεστον ἀνατροφήν της, εἶχεν ἔκτακτον κρίσιν καὶ ἀμέσως ἀντελαμβάνετο τῶν πραγμάτων καὶ ἐπεβάλλετο εἰς τὸν πατέρα της καὶ τοὺς θείους της. Ὁ Κωνσταντῖνος, ὅπως καὶ οἱ ἀληθεῖς Ἕλληνες, ἠρνήθη νὰ φέρῃ τὴν ῥωσσικὴν στολήν· ἐφόρεσε τὰ τσαρούχια καὶ τὴν λιάσδα τῶν Μανιατῶν καὶ διαιτᾶτο ὅπως ἐκεῖνοι καὶ ὑπὸ τὰ αὐτὰ καταλύματα ἀνέπαυε τὰ πεπονημένα μέλη του. Ὅτε ἐπέστρεφε ἀπὸ ἐπιπόνους καὶ κινδυνώδεις ἐκδρομάς, ἀπὸ καταδιώξεις ἐχθρῶν, ἀπὸ ἐφόδους, ἀπὸ λημέρια, κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του, εὕρισκε πάντοτε τὴν Σοφίαν ἑτοίμην καὶ πρόθυμον νὰ τὸν ἀφοπλίσῃ, νὰ τὸν περιποιηθῇ καὶ νὰ τὸν παρηγορήσῃ, προλαμβάνουσα τὰς ἐπιθυμίας του καὶ τὰς ἀνάγκας του.

Ποσάκις ἡ δυστυχής, γνωρίζουσα αὐτὸν μαχόμενον κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἔμενεν ἀνήσυχος, στρέφουσα ἀδιαλείπτως τὰ ὑγρὰ βλέμματά της πρὸς τὸ μέρος ἐξ οὗ ἐπεριμένετο! ἡ καρδία της ἔπαλλε σφοδρῶς καὶ τὸ πνεῦμά της ἀνυψοῦτο πρὸς τὸν Θεὸν εἰς δέησιν καὶ πρώτη ἔσπευδε εἰς προϋπάντησίν του καὶ μὲ τὸ γλυκὺ μειδίαμά της ἐνέχεε βάλσαμον εἰς τὴν κατάκοπον ψυχήν του.

Ὁ Κωνσταντῖνος κατ' ἀρχὰς δυσανεσχέτει, βλέπων τὸν ἔρωτα τῆς Σοφίας, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ συμμερισθῇ αὐτοῦ καὶ ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ αἰσθήματά της, μ' ὅλην τὴν συμπάθειαν τὴν ὁποίαν ᾐσθάνετο πρὸς αὐτήν. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅμως ἡ ἐράσμιος καὶ ἀθῶα συμπεριφορά της, ὁ ἁγνός της ἔρως, τὰ εὐγενῆ καὶ γενναῖα αἰσθήματα, τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα κατὰ διαφόρους περιστάσεις ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ γνωρίσῃ, συνεκίνησαν τὴν ψυχήν του καὶ ἡ καρδία του ἤρχισε νὰ κυριεύεται ἀπὸ αἴσθημα τρυφερώτερον καὶ διακαέστερον.

Ἐν τοσούτῳ ἡ πολιορκία παρετείνετο, ἡ ἀργία δὲν συνεβιβάζετο μὲ τὸν ἀδάμαστον χαρακτῆρα τῶν Μανιατῶν, αἱ δυσαρέσκειαι μεταξὺ Ρώσσων καὶ Ἑλλήνων ὠξύνοντο, ἡ συμβίωσις των ἠπείλει σκηνὰς αἱματηράς. Ὁ Κωνσταντῖνος προβλέπων τὰ πάντα, ἔσπευσε νὰ ὑποβάλῃ τὰς σκέψεις του εἰς τὸν Ὀρλὼφ καὶ νὰ τῷ παραστήσῃ ὅτι δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ συγκρατήσῃ τοὺς ἁρματωλοὺς καὶ ὅτι ἐπέκειτο ἡ στιγμὴ τοῦ χωρισμοῦ των. Τότε συνεφώνησαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς ** ἐπιχείρησίν τινα διὰ νὰ ἐκτελεσθῇ ὁ χωρισμὸς ὑπὸ πρόσχημα διαταγῆς καὶ νὰ τοὺς παρακολουθήσῃ καὶ ὁ Κωνσταντῖνος.

Τὴν ἐπιοῦσαν κατὰ συνέπειαν, οἱ ** μὲ τοὺς πλείστους τῶν Μανιατῶν καὶ τοῦ Κωνσταντίνου ἀνεχώρησαν καὶ μετέβησαν νὰ κυριεύσωσι τὸ Νησίον τὸ ὁποῖον καὶ κατέλαβον μετὰ πεισματώδη μάχην. Κατὰ τὴν ἅλωσιν, ἐπληγώθη ὁ Κωνσταντῖνος. Ὁρμήσας ἐκ τῶν πρώτων ἐν αὐτῇ, ὑπέστη τὴν ὁρμὴν ἅπασαν τῶν ὑπερασπιστῶν· ἡ πάλη ὑπῆρξε φρικτή· ξηρφήσης, πατῶν ἐπὶ τῶν πτωμάτων, εἰσέδυσεν εἰς τὰς ὁδούς, ὑπὸ ὀλίγων παρακολουθούμενος· τὰ θύματα τῆς στιβαρᾶς χειρός του ἔπιπτον σωρηδὸν τὸ ἓν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ἀλλ' ἐπὶ τέλους μία σφαῖρα ῥιφθεῖσα ἔκ τινος οἰκίας, τὸν ἐκτύπησεν ἐν μέσῳ τοῦ στήθους καὶ ἔπεσε χαμαί. Οἱ σύντροφοί του μανιώδεις ἔσπευσαν νὰ τὸν περιστοιχίσουν καὶ νὰ προφυλάξουν τὸ σῶμά του ἀπὸ τὴν μανίαν τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες ὥρμησαν νὰ τὸ καταλάβουν, νὰ κόψουν τὴν κεφαλήν του ὡς τρόπαιον. Ἐγκαίρως οἱ λοιποὶ Μανιᾶται ἐπέπεσαν κατὰ τοῦ πλήθους τῶν ἐχθρῶν, τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγήν, καὶ τροπαιοῦχοι διῆλθον τὸ χωρίον πυρπολοῦντες τὰς οἰκίας, σφάζοντες ἀδιακρίτως γυναῖκας, παιδία, ἀόπλους γέροντας καὶ δυστυχῶς μεταξὺ αὐτῶν πλεῖστοι χριστιανοὶ ἐγένοντο θύματα τῆς ὁρμῆς καὶ τῆς μέθης τοῦ νικητοῦ. Τὸ Νησίον ἠλευθερώθη ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Τούρκων καὶ κατέγιναν ἀμέσως νὰ τὸ ὀχυρώσωσι καὶ νὰ τὸ ἀσφαλίσουν ἀπὸ πᾶσαν ἐνδεχομένην προσβολήν.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἀνέπνεεν, εἰσέτι· τὸν μετέφεραν ἔν τινι οἰκίᾳ καὶ προσεκάλεσαν ἐμπειρικόν τινα Χῖον ἰατρόν, παρακολουθοῦντα, ὑπὸ πατριωτικοῦ αἰσθήματος, τὰ ἐπαναστατικὰ σώματα. Τῷ παρέσχε τὰς πρώτας περιποιήσεις καὶ διέγνωσεν ὅτι ἡ πληγὴ δὲν ἦτο θανατηφόρος. Ὁ Ὀρλὼφ μαθὼν τὴν θέσιν τοῦ Κωνσταντίνου, ἐπροθυμοποιήθη νὰ πέμψῃ τὸν ἰατρόν του, ὅστις ἐξέφερε καὶ αὐτὸς τὴν αὐτὴν γνώμην καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν συνάδελφόν του τὰς ἀπαιτουμένας ὁδηγίας καὶ φάρμακα πρὸς διάσωσιν τοῦ τραυματίου. Ἡ Σοφία δακρύουσα καὶ ἀλγοῦσα, ἐγκατεστάθη εἰς τὸ προσκεφάλαιόν του, περιθάλπουσα αὐτόν, ὡς φιλόστοργος μήτηρ. Ὅταν μετά τινας ἡμέρας, ὁ πυρετὸς ἐκόπασε καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ἀνέκτησε τὰς αἰσθήσεις καὶ τὸ λογικόν, τὸ πρῶτον πρόσωπον τὸ ὁποῖον εἶδεν ἦτο ἡ Σοφία· ἔλαβε τὴν χεῖρά του, τὴν ἔφερεν εἰς τὰ χείλη του καὶ μετ' ἀνεκφράστου γοητείας τῇ ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην του. Ἡ Σοφία ἔξαλλος ὑπὸ χαρᾶς, ἀπέθηκεν καὶ αὐτὴ τρυφερὸν φίλημα ἐπὶ τοῦ ὠχροῦ προσώπου τοῦ ἀσθενοῦς. Νέος καὶ ἰσχυρᾶς κράσεως, ὁ Κωνσταντῖνος δὲν ἤργησε νὰ ἀναρρώσῃ, αἱ τρυφεραὶ περιποιήσεις τῆς Σοφίας, ὁ διακαὴς πόθος ν' ἀναλάβῃ τὴν πάλην, τῷ ἀπέδωκαν τὰς δυνάμεις.

Ἀναλαβὼν ἐντελῶς, ὁ Κωνσταντῖνος μετέβη εἰς Οἴτυλον, ὅπου μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους ἔμαθε τὴν ἐν γένει θλιβερὰν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, τὴν ἀπελπιστικὴν θέσιν τῶν διαφόρων σωμάτων, τὴν εἰσβολὴν τοῦ Ἀλβανοῦ Χατζῆ-Ὀσμὰν μετὰ ὀκτὼ χιλιάδων Ἀλβανῶν καὶ ἀμέσως διεῖδε καὶ τὴν ἔκρυθμον θέσιν τοῦ Νησίου καὶ ἔσπευσε νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκεῖ. Εἰς τοὺς Μαυρομιχαλαίους παρέστησεν ὡς ἀπελπιστικὴν τὴν ἔκβασιν τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεών των καὶ τοὺς ἐπρότρεψε νὰ διασώσωσι τὰς οἰκογενείας καὶ τοὺς στρατιώτας, διὰ τῆς ὑποχωρήσεώς των μέχρι τοῦ Οἰτύλου. Ἀλλὰ δὲν ἠθέλησαν ν' ἀκούσωσι τὰς συμβουλάς του, οὔτε νὰ πιστεύσωσι τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον· ἔμειναν ἐντὸς τῶν προχείρων ὀχυρωμάτων καὶ δεινῶς ἐδεκατίσθησαν, οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνδρῶν ἀπωλέσθησαν καὶ τότε μόνον ἀπεφάσισαν νὰ διασώσωσι τὰς οἰκογενείας των καὶ νὰ ζητήσωσι συνδρομὴν ἀπὸ τὸν Ὀρλώφ.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἀνέλαβε τὴν διπλῆν ταύτην ἐντολήν. Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του, οἱ Μαυρομιχαλαῖοι μετ' εὐαρίθμων ὀπαδῶν των, ἐκλείσθησαν ἐντὸς τοῦ Μελιπύργου, ὠχυρώθησαν ἐκεῖ ὅσον τὸ δυνατὸν, μὲ ἀπόφασιν ν' ἀποθάνωσι μὲ τὰ ὅπλα ἀνὰ χεῖρας. Ὁ Ὀσμὰν πασσᾶς τοὺς ἐπολιόρκησε καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, οἱ πυροβολισμοὶ δὲν ἔπαυσαν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν· μέγας ἀριθμὸς Ἀλβανῶν ἐκάλυψε τὸ ἔδαφος, καὶ ἐδέησεν ὁ Πασσᾶς νὰ μεταφέρῃ ἐκεῖ πυροβόλα μεγάλης ὁλκῆς διὰ νὰ καταβάλῃ τὴν ῥάχιν ἐκείνην τῶν ἡρώων. Νέα βόμβα ἔπεσε καὶ ἐκραγεῖσα ἐν μέσῳ τῶν προαστείων τοῦ Μελιπύργου, ἀνέτρεψε τὰ πάντα καὶ ἐκάλυψεν ὑπὸ τὰ ἐρείπιά του τὰ ἱερὰ λείψανα τῶν εὐπατριδῶν ἐκείνων. Μόνος ὁ γέρων Ἰω. Μαυρομιχάλης μετὰ τοῦ μικροῦ υἱοῦ του Πέτρου διεσώθησαν αἰχμαλωτισθέντες καὶ ἀχθέντες δέσμιοι ἐνώπιον τοῦ Ὀσμάν. Ὁ Κωνσταντῖνος ἔχων ὁδηγὸν τὴν Σοφίαν, ἥτις καλῶς ἐγνώριζε τὰς ἀτραποὺς καὶ τὰς ὁδοὺς τῶν μερῶν ἐκείνων, διῆλθε διὰ μέσου χιλίων προσκομμάτων, καὶ ἔφθασαν εἰς Οἴτυλον, τρέξαντες τὸν κίνδυνον πολλάκις νὰ αἰχμαλωτισθῶσι ἢ νὰ γίνωσι θύματα τῆς θηριωδίας τῶν Ἀλβανικῶν ὀρδῶν. Παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Ὀρλώφ, τῷ παρέστησε τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον καὶ ἐζήτησε τὴν συνδρομήν του. Ὁ Ἀλέξιος ὅμως, ἐξ ἐκδικήσεως, ἠρνήθη νὰ παράσχῃ τὴν ἐλαχίστην συνδρομήν. Ἀνεκάλεσε μάλιστα καὶ τὰ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἀποσπάσματα τῶν πληρωμάτων τοῦ στόλου του καὶ ἡτοιμάσθη ν' ἀποπλεύσῃ. Ἡ εἴδησις τοῦ δράματος τοῦ Μελιπύργου ἀνέστειλε τὴν ἀπόφασίν του περὶ ἀναχωρήσεως.

Ὁ Κωνσταντῖνος εἰς μάτην ἐπάσχισε νὰ πείσῃ τὸν Ἀλέξιον ὅτι τὰ πράγματα δὲν ἦσαν τόσον ἀπελπιστικά, τῷ ὑπέβαλε τὴν ἐξέγερσιν τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος, τὴν κάθοδον τῶν Ζακυνθίων, τῶν Κεφαλλήνων, τῶν Κρητῶν· ἡ ἀπόφασίς του ἦτο ἀμετάτρεπτος.

Οἱ ναύαρχοι Ἔλφιστων καὶ Σπυριδὼφ, οἱ διοικοῦντες τὴν ἑτέραν μοῖραν τοῦ ῥωσσικοῦ στόλου, εἶχον ἤδη ἀποπλεύσει πρὸς συνάντησιν τοῦ τουρκικοῦ στόλου, ὅστις εἶχε φανῆ εἰς τὰ ὕδατα τῶν Κυκλάδων. Ὁ Ἀλέξιος μὴ ἐπιθυμῶν νὰ ἀφήσῃ τὴν δόξαν ὅλην τῶν μελλόντων νὰ συμβῶσιν εἰς τοὺς συναδέλφους του, ἐπέσπευδε τὰς ἑτοιμασίας τοῦ ἀπόπλου καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν Κωνσταντῖνον δύο ὡρῶν προθεσμίαν, ἂν ἤθελε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Ὁ Κωνσταντῖνος ἐπιθυμῶν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του νὰ ἐπανίδῃ τὴν Σοφίαν καὶ νὰ τῇ ἐκφράσῃ τὰ αἰσθήματά του καὶ τὰς ἐλπίδας του, ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἀποχαιρετῶν αὐτήν, τὴν διεβεβαίωσεν ὅτι ἂν μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου ὑπάρχῃ ἐν τῇ ζωῇ, ἐκείνη θὰ εἶνε ἡ νύφη του, ἡ προσφιλής σύζυγός του, ἡ δὲ Σοφία, μὲ καρδίαν περίλυπον τῷ ἀπήντησε: «Θὰ σὲ περιμένω, Κωνσταντῖνέ μου καὶ εἰς τοῦτον τὸν κόσμον καὶ εἰς τὸν ἄλλον.» Καὶ ἀντήλλαξαν τὸν ἀποχαιρετιστήριον ἀσπασμόν, τῶν ἀρραβώνων τὸ ἐχέγγυον.

Γνωστὰ τοῖς πᾶσι, τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῆς ἐγκαταλείψεως ἐκείνης τοῦ ἀγῶνος, ὑπὸ τῶν Ρώσσων, τὰ δεινοπαθήματα τῶν κατοίκων. Ἡ Σοφία μετὰ τῶν συγγενῶν της καί τινων ἁρματωλῶν, κατέφυγαν εἰς τὰς ἀπροσίτους κορυφὰς τοῦ Ταϋγέτου, ὅπου ἐν δακρύοις διήρχετο τὸν βίον της, ἀναπολοῦσα τὴν ἀπολεσθεῖσαν εὐτυχίαν καὶ ἐλπίζουσα εἰς μέλλουσαν συνέντευξιν μετὰ τοῦ ἀγαπητοῦ τῆς καρδίας της. Ἀνερχομένη διὰ τῶν ἀποτόμων βράχων πρὸς τὸν τόπον τῆς ἐξορίας, ἔβλεπεν ἐν τῇ θαλάσσῃ τὸν ἀποπλέοντα ῥωσσικὸν στόλον τὸν φέροντα τὸν Κωνσταντῖνόν της καὶ ἡ καρδία της ἐσπαράσσετο, οἱ ὀφθαλμοί της ἔμενον ἀναισθήτως προσηλωμένοι ἐπὶ τῶν λευκῶν ἱστῶν.

Καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ἐκ τοῦ καταστρώματος τῆς ῥωσσικῆς ναυαρχίδος, ἔβλεπεν ἔνδακρυς τὰ βουνὰ τῆς Μάνης, ἐνῷ τὰ δίκροτα πλησίστια ἔπλεον πρὸς τὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ ἐφαντάζετο τὰ ἄγρια καὶ σκοτεινὰ κρησφύγετα, ἐν οἷς ἡ Σοφία του ἔμελλε νὰ διέλθῃ βίον στερήσεων, κινδύνων καὶ δεινοπαθημάτων.

Φθάσαντες εἰς τὰ ὕδατα τῆς Χίου, εἶδον μακρόθεν τὰς μοίρας τοῦ Ἔλφινστων καὶ τοῦ Σπυριδὼφ, αἵτινες εἶχον ἤδη κάμψει τὸ ἀνατολικὸν αὐτῆς ἀκρωτήριον, βαίνουσαι πρὸς τὸν Τσεσμέ, ὅπου ὁ Τουρκικὸς στόλος κατέφυγε καταδιωκόμενος. Ὁ Ὀρλώφ, δι' ἐπιδεξίων λοξοδρομιῶν, κατώρθωσε νὰ εἰσέλθῃ καὶ αὐτὸς ἐντὸς τοῦ λιμένος. Εἶδε τὸ δίκροτον τοῦ Ἔλφινστων κολλημένον ἐπὶ τῆς τουρκικῆς ναυαρχίδος, καὶ μάχην λυσσώδη διεξαγομένην ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν πλοίων. Τὸ γιαταγάνι καὶ ἡ λόγχη εἶχον ἀντικαταστήσει τὰ τηλεβόλα. Ὁ Ὀρλὼφ ἔσπευσε νὰ ἐξαποστείλῃ ἐπικουρίαν εἰς τοὺς μαχομένους, τοῦ Κωνσταντίνου συμπεριληφθέντος. Ἐκ τῶν τουρκικῶν πλοίων ἐστάλησαν ἐπίσης ἀγήματα πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ναυαρχίδος. Ἐκεῖ τὰ πτώματα ἔπλεον ἐντὸς τοῦ αἵματος, μονομαχίαι συνήπτοντο, ἕκαστος ἐμάχετο ὑπὲρ ζωῆς. Ὁ Κωνσταντῖνος ἐκ τῶν πρώτων ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ δικρότου, ἐκένωσε τὰ πιστόλιά του ἐπὶ τοῦ στήθους ἑνὸς ἀξιωματικοῦ Τούρκου καὶ ἑνὸς Ἄραβος, πάλλων δὲ τὸ βαρὺ ξίφος του, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ἔκαμε μέγα κενὸν πέριξ αὐτοῦ καὶ τῇ βοηθείᾳ τῶν Ρώσσων, ἡ νίκη ἦτο ἤδη ἐγγύς, ὅταν φωνὴ ἀπαισία ἠκούσθη ἐκ τοῦ βάθους τοῦ δικρότου, φωνὴ ἐμπνεύσασα τρόμον εἰς ἀμφοτέρους τοὺς διαμαχομένους: «Πυρκαϊά, πυρκαϊά». Πάντες ὡς ἐκ συνθήματος ὠπισθοδρόμησαν, πάντες ἐζήτησαν σωτηρίαν ἐντὸς τῶν λέμβων καὶ πλεῖστοι ἐρρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν διὰ νὰ σωθῶσιν. Αἱ φλόγες ἤδη ἀνήρχοντο ἐκ τοῦ κύτους, περιβάλλουσαι καὶ τὰ δύο πλοῖα ἀπειλοῦσαι νὰ καταστρέψωσιν ὅλους τοὺς πλοίους. Οἱ κυβερνῆται τῶν Τουρκικῶν πλοίων διέταξαν νὰ κόψωσι τὰς ἀγκύρας καὶ ὡδήγησαν τὰ πλοῖά των εἰς τὸ βάθος τοῦ λιμένος. Τὰ δὲ ῥωσσικά, εὑρισκόμενα ἤδη εἰς τὰ πανιά, διηυθύνθησαν εἰς τὸ στόμιον τοῦ κόλπου. Ἐκεῖ οἱ ναύαρχοι Σπυριδὼφ καὶ Ἔλφινστων, συνελθόντες ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ Ὀρλώφ, ἀπεφάσισαν νὰ πυρπολήσωσι τὸν Τουρκικὸν στόλον, μὴ ἔχοντες δὲ πυρπολικά, μετεχειρίσθησαν τρία μικρὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἐγέμισαν ἀπὸ εὐφλέκτους ὕλας καὶ τὰ ἐνεπιστεύθησαν εἰς ναύτας Ἕλληνας καὶ Σκλαβούνους, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν Ἄγγλων ἀξιωματικῶν καὶ τὴν ἀρχηγίαν Ρώσσου λοχαγοῦ. Οἱ ἐμπρησταὶ βοηθούμενοι ὑπὸ οὐρίου ἀνέμου, ἔπλευσαν πρὸς τὰ τουρκικὰ πλοῖα, ἐκόλλησαν ἐπ' αὐτῶν, ἔθεσαν πῦρ, καὶ ῥιφθέντες εἰς τὴν θάλασσαν, ἀπεμακρύνθησαν ἐσπευσμένως. Τὸ πῦρ,

βοηθοῦντος τοῦ καιροῦ, διεδόθη εἰς ὅλα τὰ πλοῖα· εἰς μάτην τὰ πληρώματα ἐπάσχιζον νὰ περιορίσωσι τὴν πυρκαϊάν. Σωρὸς συντριμμάτων καὶ πτωμάτων ἐπέπλεον τῆς θαλάσσης, ὁ κρότος τῶν τηλεβόλων ἐκάλυπτε τὰς οἰμωγὰς τῶν πληγωμένων. Θέαμα καταπληκτικόν! σπαραξικάρδιον! Ὁ ρωσσικὸς στόλος εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος ἐθεᾶτο ἐν σιγῇ τὴν καταστροφὴν ἐκείνην, ἥτις δὲν ἤργησε νὰ συντελεσθῇ. Ὅταν δὲ ὁ καπνὸς διελύθη, ἓν μικρὸν μονόκροτον, ριφθὲν ἐπὶ τῆς παραλίας, ἐφάνη διασωθὲν ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς καὶ οἱ Ρῶσσοι ἔσπευσαν νὰ τὸ ἀνελκύσωσι καὶ ρυμουλκήσωσιν ὡς τρόπαιον τῆς νίκης των.

Μετὰ τὴν νίκην ταύτην ὁ Ἔλφινστων, ἐν συμβουλίῳ, ἐπρότεινε νὰ πλεύσωσιν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον μὲ ὅλον τὸν στόλον καὶ ν' ἀγκυροβολήσωσι πρὸ τῶν Σουλτανικῶν Ἀνακτόρων, ἀλλ' ὁ Ὀρλὼφ δὲν ἐπείσθη εἰς τὰ ἐπιχειρήματά του, προβλέπων τὴν ἐντελῆ καταστροφὴν ὁλοκλήρου τοῦ στόλου. Ἀπεχωρίσθη τῶν συναδέλφων του, καὶ ἀποφασίσας νὰ διαχειμάσῃ ἐν τῷ Αἰγαίῳ, κατέλαβε τὴν Λῆμνον, τὴν ὁποίαν ὅμως ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλίπῃ καὶ ν' ἀπέλθῃ εἰς Ἰταλίαν.

Ὁ Κωνσταντῖνος δὲν ἠθέλησε ν' ἀκολουθήσῃ τὸν Ὀρλὼφ καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἀγαπητήν του Ἑλλάδα, ἐπειδὴ δὲ ὁ Σπυριδὼφ, πεισθεὶς ἐκ τῶν παραστάσεων τῶν πλείστων ὁπλαρχηγῶν καὶ ἁρματωλῶν, νὰ μὴν ἀφήσῃ ἀπροστάτευτα τὰ λείψανα τοῦ ἀγῶνος, ἀπεφάσισε νὰ διαχειμάσῃ καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Αἰγαίῳ, ἐξέλεξεν ὡς ὁρμητήριον τὸν εὐρύχωρον λιμένα τῆς Ναούσης, ἔνθα ἀνήγειρε καὶ ὀχυρώματα καὶ ἐτοποθέτησε πυροβόλα εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος. Ὁ Κωνσταντῖνος μετέβη παρ' αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ φανῇ καὶ αὐτὸς χρήσιμος εἰς τοὺς συμπατριώτας του.

Μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ τουρκικοῦ στόλου εἰς Τσεσμέ, καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ρώσσων πλεῖστοι ἐκ τῶν ὁπλαρχηγῶν δὲν ἀπεθαρρύνθησαν. Ψαριανοί, Σπετσιῶται καὶ Σκλαβοῦνοι ἀνέλαβον πεισματώδη πόλεμον κατὰ θάλασσαν, ἐναντίον τῶν τουρκικῶν πλοίων. Διεκρίθη δὲ εἰς τὰς καταδιώξεις καὶ τὰ πολεμικὰ ἀνδραγαθήματα ὁ ἐκ Μεγαρίδος Μητρομάρας, ὅστις καταφυγὼν εἰς Σαλαμῖνα, μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν ἑλληνικῶν δυνάμεων συνεκέντρωσεν ἐκεῖ πάντας τοὺς διασωθέντας Πελοποννησίους καὶ Στερεοελλαδίτας καὶ συνεκρότησε πειρατικὸν στολίσκον, μὲ τὸν ὁποῖον διέτρεχε τὰς θαλάσσας, καταδιώκων τὰ τουρκικὰ πλοῖα καὶ λῃζόμενος τὰ παράλια τῆς Ἀττικῆς. Προσέτι Σφακιανοὶ μέ τινας Μανιάτας, συνεκρότησαν ἕτερον πειρατικὸν στολίσκον, περιπλέοντες τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Κρήτης.

Ὁ Κωνσταντῖνος, φλεγόμενος ὑπὸ τοῦ πυρὸς τῆς ἐλευθερίας καὶ μὴ δυνάμενος νὰ μένῃ ἄπρακτος ἐν τῷ περιωρισμένῳ λιμένι τῆς Πάρου, ἀπεφάσισε νὰ συμπράξῃ μὲ τοὺς θαλασσομάχους Ἕλληνας καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μετέβη διὰ ρωσσικῆς λέμβου εἰς Νάξον, ὅπου ἐγνώριζεν ὅτι οἱ ἐπιδρομεῖς Ἕλληνες προσωρμίζοντο πολλάκις, εἴτε διὰ νὰ προμηθευθῶσι τὰ ἀναγκαιοῦντα εἰς τὰ πληρώματα των, εἴτε διὰ νὰ ἀσφαλίσωσι τὰς λείας των. Ἐκεῖ ἔμαθεν ἀπὸ τοὺς δημογέροντας ὅτι κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας, ἐπεριμένοντο πλοῖα διὰ νὰ παραλάβωσι τροφάς, καὶ πράγματι μετά τινας ἡμέρας ἐνεφανίσθη μία μεγάλη σακολέβα, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀνῆλθε καὶ συνήντησε τὸν πλοίαρχον Καλαμάραν, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχεν ἄλλοτε γνωρισθῆ καὶ εὐκόλως συνεννοήθη μετ' αὐτοῦ· ὅταν δὲ ἀπέπλευσεν, ὁ Κωνσταντῖνος συγκατεριθμεῖτο εἰς τὸ πλήρωμα τῆς σακολέβας.

Ὁ Κωνσταντῖνος τυχὼν λεπτοτέρας ἀνατροφῆς καὶ ἐμφορούμενος ὑπὸ εὐγενεστέρων αἰσθημάτων, δὲν ἠδύνατο νὰ εὐχαριστηθῇ εἰς τὰς μᾶλλον λῃστρικὰς ἐκείνας ἐπιδρομάς· ἡ σφαγὴ ἀκάκων γυναικῶν, ἀθώων παιδίων καὶ ἀόπλων ἀνδρῶν, ἦσαν δι' αὐτὸν ἀέναος ἔλεγχος, ἐπόθει δὲ διακαῶς νὰ δυνηθῇ νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τοιαύτην συμμορίαν. Μετά τινας μῆνας βίου ἀπεχθοῦς, ἠγκυροβόλησαν ἐν Σαλαμῖνι, ὅπου συνήντησαν τὸν καπετὰν Μητρομάραν ὅστις τοῖς ἐπρότεινε νὰ συμπράξωσιν εἰς μίαν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ ἐπιχειρήσῃ ἐντὸς ὀλίγου. Μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἐδέχθησαν τὴν πρότασιν ταύτην, καὶ ἐτέθησαν ὑπὸ τὰς διαταγάς του.

Διοργανώσας τὰ τῆς ἐκστρατείας, ὁ Καλαμάρας, διέθεσεν ἑξήκοντα ναύτας ἐκ τοῦ πληρώματός του ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Κωνσταντίνου, οἵτινες ἠνώθησαν μὲ τοὺς μέλλοντας νὰ ἐκστρατεύσωσι κατὰ ξηράν. Πάντα τὰ πλοῖα συνηθροίσθησαν ἐν Σαλαμῖνι, ὅπου οἱ ἀρχηγοὶ συνεφώνησαν τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως. Μέρος ἔδει νὰ ἀποβιβασθῇ εἰς Φάληρον καὶ ἄλλο εἰς Πειραιᾶ καὶ ἐκεῖθεν ἕκαστον νὰ ὁδεύσῃ πρὸς τὰς Ἀθήνας.

Ἡ ἐμφάνισις τῶν Ἑλλήνων συνετάραξε τοὺς Ὀσμανλίδας, οἵτινες ἐγκατέλειψαν τὰ κτήματά των, τὰς ἐν τῇ πεδιάδι οἰκίας των, σπεύσαντες νὰ ἀσφαλίσωσι τὰς οἰκογενείας των ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν τηλεβόλων τῆς Ἀκροπόλεως. Ὁ πασσᾶς ἐξῆλθεν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ ὅπως ἀποκρούσῃ τοὺς Ἕλληνας, ἀλλ' οἱ στρατιῶταί του δὲν ἀντέστησαν ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν ὁρμὴν τῶν ἐπιδρομέων, κατελήφθησαν ὑπὸ πανικοῦ καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν ἀφήσαντες ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης πλείστους νεκροὺς καί τινας αἰχμαλώτους.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἐν τῷ ἀγῶνι ἐκείνῳ, διεκρίθη, ἐπισύρας τὸν θαυμασμὸν πάντων· τὸ παράδειγμά του διετήρησεν ἀκμαῖον τὸ θάρρος, τὴν τόλμην καὶ τὴν ἀποφασιστικότητα τῶν συστρατιωτῶν του. Ὁ πασσᾶς ἐν τοιαύτῃ κρισίμῳ περιστάσει ἐζήτησε ἐπικουρίαν ἀπὸ τὰς λοιπὰς πόλεις ὅπου ἤδρευον τουρκικὰ σώματα, ἀλλ' οἱ Ἕλληνες μαθόντες τὴν προσέλευσιν τῆς ἐπικουρίας ἔπεμψαν κατ' αὐτῆς ἀποσπάσματά τινά, τὰ ὁποῖα ἀπέκρουσαν γενναίως τὸν ἐχθρὸν καὶ ἔμειναν κύριοι τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Αἱ Ἀθῆναι ἐπολιορκοῦντο στενῶς, οἱ Τοῦρκοι καταληφθέντες ἐξ ἀπροόπτου δὲν ἔλαβον καιρὸν νὰ συγκεντρώσωσι τὰ ἀπαιτούμενα διὰ μακρὰν πολιορκίαν καὶ ὑπέφερον ὄχι μόνον ἀπὸ στέρησιν τροφίμων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν πανώλην ἥτις δεινῶς ἐδεκάτιζε τοὺς κατοίκους καὶ τοὺς ὑπερασπιστάς. Γενομένου γνωστοῦ εἰς τοὺς Ἕλληνας ὅτι μικρὸν σῶμα ἔβαινε πρὸς τὰς Ἀθήνας, φέρον εἰς τοὺς πολιορκουμένους τροφάς, χρήματα καὶ πολεμοφόδια, ὁ Κωνσταντῖνος διετάχθη, ἐπὶ κεφαλῆς εὐαρίθμων ἐκλεκτῶν ἀνδρῶν, νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πρόοδον αὐτοῦ. Ὁ Κωνσταντῖνος πληροφορηθεὶς τῆς πορείας τοῦ ἐχθροῦ, ἐκρύβη εἰς τὴν εἴσοδον στενοῦ δι' οὗ ἔμελλε νὰ διέλθῃ, μὲ ἓν μέτρος τοῦ ἀποσπάσματος, τοὺς δὲ λοιποὺς ἔθεσεν ὡς ἀκροβολιστὰς εἰς τὰ ὕψη τῶν δύο πλευρῶν, καὶ ὅταν ἡ ἐπικουρία εἰσέδυσεν ἐντὸς τῆς φάραγγος, αὐτὸς μὲν προσέβαλε τὸν ἐχθρὸν κατὰ μέτωπον, οἱ δὲ λοιποὶ ἄνοιξαν ἐκ πλαγίων πῦρ καταστρεπτικόν. Οἱ Τοῦρκοι ἔκπληκτοι ἀντέταξαν μικρὰν ἀντίστασιν καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγήν, ἀφήσαντες ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης πλείστους νεκρούς, πάντα τὰ ἐφόδιά των καὶ τοὺς σάκκους πλήρεις χρημάτων.

Δυστυχῶς ὅμως τ' ἀποτελέσματα τῆς ἐκστρατείας ἐκείνης ἐματαιώθησαν. Ὁ Πασσᾶς τῶν Ἀθηνῶν καὶ οἱ βέηδες, ἐν τῇ στενοχωρίᾳ των καὶ τῇ ἀπελπισίᾳ των, συνέλαβον πάντας τοὺς ἐν τῇ πόλει, ἐπισήμους χριστιανοὺς καὶ ἠπείλησαν ὅτι θὰ τοὺς ἀπεκεφάλιζον ἐὰν δὲν ἐπιστραφοῦν τὰ χρήματα καὶ τὰ λοιπὰ λάφυρα, ὁ δὲ ὄχλος ἦτο ἕτοιμος νὰ ἐνεργήσῃ γενικὴν σφαγήν, ἄνευ διακρίσεως φύλου καὶ ἡλικίας, ἐὰν οἱ ἐπιδρομεῖς δὲν ἐγκατέλειπον τὴν Ἀττικήν.

Ἐνώπιον τοιούτων βαρβάρων ἀπειλῶν, οἱ Ἕλληνες ὤφειλον νὰ ὑποχωρήσωσι καθ' ὅσον μάλιστα στερούμενοι πάντων τῶν ἀναγκαίων διὰ τακτικὴν πολιορκίαν, δὲν ἠδύναντο ἐπὶ πολὺ νὰ μένωσιν ἐν ὑπαίθρῳ. Ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἔδραξε τῆς περιστάσεως, ὅπως μένῃ παρὰ τῷ Μητρομάρᾳ, ὁ ὁποῖος ἐξετίμα τὰς γνώσεις καὶ τὴν ἱκανότητά του. Ἐπεχείρησαν ἐκδρομὰς ἐν Κρήτῃ, ὅπου κατέστρεψαν χωρία τουρκικά· μετέβησαν εἰς τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου, παρέλαβαν γυναικόπαιδα διασωθέντα ἐκ τῶν σφαγῶν, τὰ ὁποῖα περιεφέροντο δεινοπαθοῦνται εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ εἰς τὰ ὄρη, καὶ τὰ μετέφερον εἰς τὰς Κυκλάδας νήσους, εἰς τὰς Ἰονίους καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν.

Ἡ θάλασσα ἦτο ἐλευθέρα ἐχθρῶν, καὶ ἀφόβως ἔπλεον, ἀπὸ τὰς ἀκτὰς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μέχρι τῶν ὑδάτων τῆς Ἰταλίας καὶ πολλάκις ἐπεξέτεινον τὰς ἐκδρομάς των μέχρι τῶν Ἀφρικανικῶν ἀκτῶν.

Εἰς ὅλας τὰς παραπλανήσεις, εἰς ὅλους τοὺς κινδύνους, εἰς ὅλα τὰ δεινοπαθήματα, σκέψεις ὀδυνηραὶ κατεῖχον καὶ ἐβασάνιζον ἀδιαλείπτως τὸν Κωνσταντῖνον· καὶ πολλάκις ἀκούσια δάκρυα ἔρρεον ἐπὶ τῶν παρειῶν του, ἡ καρδία του ἐπέτα, πότε μὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὅπου εὑρίσκετο ὁ Τιμόθεος, τὸ προσφιλές του τέκνον, πότε δὲ ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Μάνης, ὅπου ἡ ὡραία Σοφία του τὸν ἀποχαιρέτησε· καὶ ἐν τῇ ἀπομονώσει του, ἐξεφώνει ἐν ἀγωνίᾳ: «Θὰ ἐπανίδω ἆρά γε τὸν υἱόν μου; θὰ ζήσω θὰ τὸν ἐναγκαλισθῶ; . . . με ἐνθυμεῖται;... πόσον ὡραῖος θὰ εἶνε τώρα!... εἶνε εἰκὼν τῆς πολυκλαύσσου Ἀννίκας μου... Καταραμένε πόλεμε! . . . Καὶ σύ, Σοφία μου, ζῇς; . . ἢ ἔγινες θῦμα τῆς βαρβαρότητος τῶν τυράννων τῆς πατρίδος μας; . . . ἄχ! τύχη σκληρά! . . . δὲν ἐξιλεώθης ἀκόμη μὲ τόσα θύματα!

Μετὰ δύο ἔτη καὶ πλέον ἀπὸ τῆς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀναχωρήσεώς του, εὑρέθη πάλιν εἰς τὰ παράλια τῆς Μάνης. Ἡ σακολέβα ἠγκυροβόλησεν ἐν Οἰτύλῳ. Ἡ καρδία τοῦ Κωνσταντίνου ἐσκίρτησεν ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν ἀκτῶν ἐκείνων, ἐπὶ τῶν ὁποίων πολλάκις περιεπλανᾶτο ἡ περίλυπος φαντασία του. Ἐπεθύμει διακαῶς νὰ μάθῃ ποῦ εὑρίσκετο ἡ Σοφία· ἀλλὰ πῶς νὰ ἐρευνήσῃ; καὶ εἰς ποῖον ν' ἀποταθῇ; ἤλπιζεν εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν ἥτις ἐγνώριζε τοὺς ἀθώους καὶ εἰλικρινεῖς σκοπούς του.

Ἡ σακολέβα ἤραξε μακρὰν τῆς παραλίας· ὅτε τὰ σκότη ἐκάλυψαν τὴν πόλιν διεπαιρεώθη εἰς τὴν ξηρὰν ἐπὶ μικροῦ ἀκατίου καὶ μετέβη εἰς τὸ πρῶτον καφενεῖον, ὅπου διέταξε καφὲ καὶ ναργιλέ. Ἐκεῖ, δύο ἐκ τῶν ἔν τινι ἄκρᾳ καθημένων ἔρριπτον κρύφα βλέμματα ἐπ' αὐτοῦ, συνδιαλεγόμενοι, ἀλλ' ὁ Κωνσταντῖνος ἕνεκα τοῦ ἀμυδροῦ φωτός, τοῦ φωτίζοντος τὸ καφενεῖον, δὲν ἠδύνατο νὰ παρατηρήσῃ τὰς φυσιογνωμίας των. Ἐπὶ τέλους ἠγέρθησαν οὗτοι καὶ ἐξῆλθον, μετά τινα ὅμως λεπτὰ ἐπέστρεψεν ὁ νεώτερος, ἐκάθησε πλησίον του καὶ ἀκουμβήσας τοὺς ἀγκῶνάς του ἐπὶ τῆς τραπέζης, τῷ λέγει:

— Καλῶς ὥρισες καπετάνιο.

— Καλῶς σᾶς βρήκαμε.

— Καὶ πόθεν ἔρχεσαι;

— Ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν.

— Καὶ γιὰ ποῦ, καπετάνιο, μὲ τὸ καλό;

— Πηγαίνομεν εἰς τὴν Κρήτην, νὰ φορτώσωμε χαροῦπι.

— Ὁ καιρὸς εἶνε ὡραῖος· θὰ μείνετε ἐδῶ ἐπὶ πολύ, καπετάνιο;

Ὁ Κωνσταντῖνος μὲ δυσφορίαν ἤκουε τὰς διαφόρους ταύτας ἐρωτήσεις, ὑποθέτων ὡς κατάσκοπον τὸν ὁμιλοῦντα.

Μετά τινα λεπτὰ σιωπῆς, ὁ ξένος ἐπαναλαμβάνει τὴν συνδιάλεξιν χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

— Καὶ δὲν μὲ γνωρίζεις καπετάνιο; . . . γιὰ δέμε καλά . . . γιὰ ἐνθυμήσου τὸ Νησίον . . . γιὰ ἐνθυμήσου τὸν Μεμπύργον.

Ὁ Κωνσταντῖνος παρατηρήσας τότε προσεκτικῶς τὸν συνδιαλεγόμενόν του, ἐνόμισεν ὅτι ἀνεγνώριζε τὴν φυσιογνωμίαν ἐκείνην, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ δύναται νὰ ἐνθυμηθῇ τὸ ὄνομα.

— Μὴ φοβεῖσαι, καπετάνιο, ἐφάγαμε ψωμὶ μαζί, μαζὶ ἐκινδυνεύσαμε τὴν ζωήν μας καὶ τώρα εἶμαι πρόθυμος νὰ θυσιάσω ὅ,τι ἔχω, πρὸς χάριν σου. Δὲν εἶμαι ὁ Δημήτριος Ἀποστόλου . . . ποῦ νάχουν ἀνάθεμα ἐκεῖνοι ποῦ μᾶς ἐσήκωσαν καὶ μᾶς παραίτησαν στὴ μέση, νὰ χορεύωμε μονάχοι! ἐχάσαμε τὰ πράγματά μας, ἔκαυσαν τὰ σπήτια μας, διεσκόρπισαν τοὺς συγγενεῖς μας!

— Ἔχεις δίκαιον, Δημητράκη μου, τώρα πλέον πρέπει νὰ ζήσωμε ὅπως ἠμποροῦμε.

— Καὶ τί μᾶς ἄφησαν οἱ ἀναθεματισμένοι διὰ νὰ ζησημε, καὶ αὐτὸν τὸν ἀέρα μᾶς ἐμποδίζουν ν' ἀναπνεύσωμεν. Τάχα θὰ ἔλθῃ πάλιν καιρὸς ν' ἀκούσω τὸ καρυοφύλι νὰ σφυρίζῃ!

— Μὴν ἀπελπιζώμεθα, ἀλλὰ δὲν μοῦ λέγεις, Δημητράκη . . . Καφετζῆ, φέρε ἕνα καφὲ ἀκόμη.

— Ὄχι δά, ἐγὼ πρέπει νὰ σοῦ κάμω τὰ μουσαφερλίκια . . .

— Δὲν πειράζει, Δημητράκη, ἄλλοτε μοῦ τὰ κάμνεις . . . ἀλλά, εἰπέ μου ἀφοῦ ἔλαχες, τί ἀπέγειναν οἱ Καπετανέοιμας καὶ αἱ οἰκογένειαί των;

— Τί νὰ σοῦ πῶ; σὰν τὰ ἀγρίμια ζοῦν καπετάνιο μου, μέσα εἰς τὰ βουνὰ ἀπὸ σπηλιὰ σὲ σπηλιά, ἀπὸ λαγκάδι σὲ λαγκάδι, ἐξυπνοῦν εἰς ἕνα μέρος καὶ δὲν ξέρουν ποῦ θὰ ξημερωθοῦν τὴν ἄλλην ἡμέραν.

— Πόσον ἐπεθύμουν νὰ τοὺς ἰδῶ, ἂν ἦτο δυνατόν, πρὶν ἀναχωρήσω μὲ τὸ πλοῖον!

— Ἐδῶ εἶνε ἀδύνατον, ποτὲ δὲν καταβαίνουν εἰς τὰ λειβάδια, μόνον ἐκεῖ ἐπάνω δύνασαι νὰ τοὺς ἀνταμώσῃς.

— Ἐκεῖ ἐπάνω!... μὰ ποῖος θὰ τολμήσῃ νὰ κινδυνεύσῃ εἰς ἐκεῖνα τὰ ἄγρια μέρη; καὶ πῶς νὰ εὕρῃ τὰ καταλύματά των.

— Θέλεις, καπετάνιο, νὰ τοὺς ἰδῇς; ἂν τὸ λέγῃς μὲ τὰ σωστά σου, ἐγὼ εἶμαι ἐδῶ... ἀλλὰ βλέπω ὅτι ὁ καφεντζῆς προσέχει πολύ, πρὸς τὸ μέρος μας... ἐγὼ φεύγω, ἔλα εἰς τὸ παραθαλάσσιον καὶ ἐκεῖ τὰ λέμε. . Καλὴ νύκτα, καπετάνιο, καλὸ κατευόδιο, λέγει μεγαλοφώνως καὶ ἀπέρχεται.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἐδίστασεν ἂν πρέπει νὰ ἐμπιστευθῇ ἢ ὄχι, εἰς τὸν Δημητράκην, μὴ ἔχων ὅμως ἄλλο μέσον, ἀπεφάσισε νὰ ριψοκινδυνεύσῃ. Ἀφοῦ ἔπιεν καὶ ἐκάπνισε τὸν ναργιλέ του, ἐκάλεσε τὸν καφεντζῆν νὰ τὸν πληρώσῃ.

— Δὲν μοῦ λὲς καφεντζῆ, γνωρίζεις αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον, ποῦ μοῦ μιλοῦσε; Θέλει νὰ τοῦ πωλήσω μερικὰ βαρέλια σαρδέλες, εἶνε καλὸς πραγματευτής;

— Αὐτός!... φυλάξου καλά, καπετάνιο, αὐτὸς εἶνε ἀπὸ ἐκείνους τοὺς τρελλούς, ποῦ μᾶς ἔφεραν σὲ αὐτὴν τὴν κατάστασιν, νὰ χάσωμε τ' αὐγὰ καὶ τὰ καλάθια... ἂν δὲν ἤμουν καλὸς ἄνθρωπος ξέρω ἐγὼ ποῦ θὰ εὑρίσκετο τώρα... καὶ θὰ πωλήσετε ἐδῶ πρᾶγμα;

— Ἂν εὕρωμε τιμήν, δὲν ἔχομεν δὰ καὶ πολλὰ βαρέλια, διότι εἶχον ἀκριβά, καὶ δὲν εἴχαμε καὶ τὸν παρᾶ.

— Καὶ ἀπὸ ποῦ εἶνε οἱ σαρδέλες σας;

— Εἶνε τῆς Λίσας... εἶνε πλέον ἀργά, πηγαίνω εἰς τὸ καράβι, καλὴ νύκτα.

— Καλὴ νύκτα, στὸ καλό!

Οἱ θαλασσοπόροι ἐκεῖνοι πάντοτε ὑπὸ τὸ φαινόμενον ἐμπορικῶν συναλλαγῶν προσήγγιζον εἰς τοὺς λιμένας καὶ ὑπὸ σημαίαν ρωσσικήν, ὁλλανδικήν, δανικὴν καὶ ἄλλων Δυνάμεων, ἐβολιδοσκόπουν τὸν ἐχθρόν.

Ὁ Κωνσταντῖνος μετέβη εἰς τὴν παραλίαν, ὅπου τὸν ἐπερίμενεν ὁ Δημητράκης μὲ τὸν σύντροφόν του.

— Ἰδού, καπετάνιο, ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ μάθῃς ὅ,τι θέλῃς καὶ θὰ σοῦ τὰ εὐκολύνῃ ὅλα. Εἶνε ἄνθρωπος τῶν * * αὐτὸς τοὺς προμηθεύει ὅ,τι τοὺς ἀναγκαιοῦν καὶ πηγαίνει συχνὰ ἐκεῖ ἐπάνω.

Ὁ Κωνσταντῖνος, ἀποφασίσας νὰ ρίψῃ τὸν κύβον, ἐδέχθη τὴν συνδρομὴν τοῦ ἀγνώστου.

Ἐὰν θέλῃς νὰ ἀνταμώσῃς, λέγει ὁ ἄγνωστος, τοὺς καπετανέους, πρέπει αὔριον κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν, νὰ εὑρεθῇς ἐκεῖ κάτω, βλέπεις τὸ ἐκκλησίδιον ἐκεῖνο; ἀπὸ κεῖ θὰ ξεκινήσωμεν καὶ τὸ πρωὶ θὰ εἴμεθα ἐπάνω.

— Πολὺ καλά, θὰ σὲ περιμένω ἐκεῖ αὔριον.

Ἐχωρίσθησαν ἀμέσως, ὁ Κωνσταντῖνος ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον, ἀνεκοίνωσε εἰς τὸν Μητρομάρα τὴν ἀπόφασίν του καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸν περιμένῃ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἐν τῷ λιμένι καὶ ἂν παρελθούσης τῆς προθεσμίας ταύτης δὲν προσέλθω, νὰ ἀποπλεύσῃ, προσθέτων:

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, φύλαξε, φίλε μου, νὰ πράγματά μου, καὶ ἂν ποτε ἀνταμωθῶμεν μοὶ τὰ ἐπιστρέφεις, ἂν δὲ πάλιν ὑπάγῃς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν παράδωσέ τα εἰς τοὺς συγγενεῖς μου μὲ αὐτὴν τὴν ἐπιστολήν.

Καὶ τῷ ἐνεχείρισεν ἐσφραγισμένην ἐπιστολήν, πρὸς τὴν πενθεράν του.

Τὴν ἐπιοῦσαν, ἀπεβίβασαν μερικὰ βαρέλια εἰς τὴν παραλίαν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ ἐζήτουν ἀκριβά, ἐλάχιστα ἐπώλησαν. Ὁ Κωνσταντῖνος ὅμως ἐφωδιάσθη διαφόρους προμηθείας διὰ τὴν ἐκδρομήν του. Τὸ ἑσπέρας ἐνωρὶς ἐπέστρεψε εἰς τὸ πλοῖον καὶ ὅταν ἐνύκτωσεν ἀπεβιβάσθη πάλιν παρὰ τὸ ἐκκλησίδιον, ὅπου ἤδη τὸν ἐπερίμενεν ὁ ξένος ὁδηγός. Ἀμφότεροι ἦσαν καλῶς ὡπλισμένοι· ἔφερεν ἕκαστος δέμα ἐπὶ τῆς ράχεως, καί, ἄνευ πολλῶν διαλέξεων, ἔλαβον τὴν ὁδὸν τῶν ὀρέων, προηγουμένου τοῦ Ἀθανασίου. Δὲν ἠκολούθησαν τὴν τακτικὴν ὁδόν, διῆλθον διὰ τῶν ἀγρῶν καὶ δι' ἀτραπῶν, δι' ὧν μόνον ἄνθρωποι συνειθισμένοι ὡς αὐτούς, εἰς τὰς ὁδοιπορίας, ἠδύναντο νὰ διαβῶσι, ἀνήρχοντο τὰ ὄρη, ἀναρριχώμενοι καὶ στηριζόμενοι ἐπὶ τῶν ἀγρίων φυτῶν, καὶ κινδυνεύοντας πολλάκις νὰ καταπέσωσιν ἐπὶ τῶν ἀποτόμων βράχων. Ὁ βρυγμὸς τῶν ἀγριοχοίρων πολλάκις τοὺς ἔκαμε νὰ σταθῶσιν εἰς θέσιν ἀμύνης, ἐνίοτε οἱ λύκοι τοὺς ἐπεριστοίχιζον δεικνύοντες τοὺς ὀξεῖς ὀδόντας των, αἱ ἔλαφοι περίφοβοι ἔφευγον ἐπὶ τῶν κρημνῶν καὶ τὰ πτηνὰ ἐπὶ τῶν κλάδων ἐξέβαλον περιωδύνους κραυγάς. Μετὰ πολύμοχθον ἀγῶνα, ἔφθασαν ἐπὶ ὀροπεδίου· ἐκεῖ ἐκάθισαν ὀλίγον πρὸς ἀναψυχήν, καὶ ὕστερον ἀνέλαβον πάλιν τὴν ἀνήφορον. Ἡ σελήνη, εὐτυχῶς ἐφώτιζεν ἐνίοτε τὴν πορείαν των, καὶ περὶ τὸ λυκαυγὲς ἔφθασαν ὑπὸ μίαν δρῦν. Ἐκεῖ ὁ Ἀθανάσιος ἐμιμήθη τὴν φωνὴν τῆς πέρδικος· παραυτα ἠκούσθη κρότος καὶ ἄνθρωπος ἐπήδησεν ἀπὸ τὸ δένδρον, μὲ τὴν κλέφτικην φουστανέλλα, μὲ τὰ ὀρεινὰ τσαρούχια μὲ τὸν μαῦρον σκοῦφον ἐπὶ κεφαλῆς καὶ μὲ τὸ καρυοφίλι εἰς χεῖρας, ἀποτεινόμενος δὲ πρὸς τὸν Ἀθανάσιον:

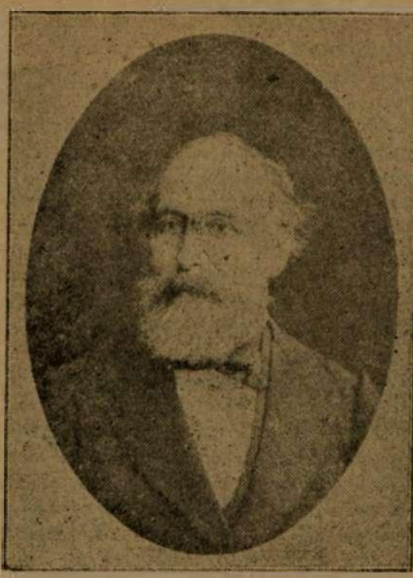

ΓΑΣΠΑΡ ΔΕ ΛΑΣΤΙΚ

ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Κωνστ. Δωρίδου»

καταγόμενος ἐκ τῆς διασήμου ἐν Γαλλίᾳ οἰκογενείας τῶν Lastic de Vigouroux, ἀντιπρόσωπος τῆς Γαλλίας ἐν Νάξῳ, τετιμημένος διὰ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος καὶ τοῦ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου.

— Καλῶς ὥρισες, Ἀθανάση, τί καλὰ μᾶς φέρνεις; ποῖος εἶνε ὁ σύντροφός σου;

— Εἶνε ὁ καπετὰν Κωστῆς, παλαιὸς συμπολεμιστής μας, θέλει νὰ ἰδῇ τοὺς καπεταναίους μας.

— Καλῶς ἦλθες, καπετὰν Κωστῆ, δὲν σὲ γνωρίζω, ἀλλὰ πολλάκις ἤκουσα τὸ ὄνομά σου καὶ τὴν ἀνδρείαν σου . . . ἦσαι καλὸ παλληκάρι. Ἀποκουρασθῆτε ὀλίγον καὶ ἔπειτα προχωροῦμε.

Ὁ Κωνσταντῖνος εἶχεν ἐν τῷ σάκκῳ του φιάλας τινὰς ρακῆς, ἄρτον καὶ σαρδέλες. Ὁ κόπος εἶχεν ἀνοίξει τὴν ὄρεξίν των, ἐκάθησαν ἐπὶ τῆς χλόης, ἔφαγον, ἔπιον καὶ ἀναλαβόντες δυνάμεις, ἀνέλαβον τὴν πρὸς τὰ ἄνω πορείαν των.

Μετὰ τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας ὁδοιπορίαν, ἔφθασαν εἰς μίαν ἀτραπόν, τῆς ὁποίας τὰ πλευρά, ὑψούμενα καθέτως, ἀπετέλουν τείχη φρουρικά, διελθόντες δὲ αὐτὴν εὑρέθησαν ἐνώπιον εἰσόδου σπηλαίου. Σκύλοι τοὺς ὑπεδέχθησαν μὲ ὑλακάς, ἀναγνωρίσαντες ὅμως τὸν Ἀθανάσην, ἔσπευσαν πρὸς αὐτόν, ἐπιβλέποντες μὲ μουγγρισμοὺς καὶ ἄγριον βλέμμα τὸν σύντροφόν του. Πρῶτον πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἐφάνη εἰς τὴν θύραν τοῦ σπηλαίου, ἦτο μία γυνὴ κάτωχρος, ἠλλοιωμένη, πλὴν διατηροῦσα ἔτι τὴν δροσερότητα τῆς νεότητος καὶ τὴν ζωηρότητα τῶν ὀφθαλμῶν. Ἔρριψε βλέμμα εἰς τὰ πέριξ, ἀνεγνώρισε τὸν Ἀθανάσην, ἐπέστησε τὴν προσοχήν της ἐπὶ τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ αἴφνης ἐκβάλλει κραυγήν: Ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ Κωνσταντῖνος!.... καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ἀνεγνώρισε τοὺς ἐν τῇ καρδίᾳ του, ἐντυπωμένους ἐκείνους μαραμένους χαρακτῆρας τῆς Σοφίας! Ἡ Σοφία ἀπὸ ἔτους ἔφθινεν, ὁ θάνατος τῶν πλείστων συγγενῶν της, τοῦ πατρός της, αἱ κακουχίαι, αἱ στερήσεις, ἐν τοῖς ἐρήμοις ἐκείνοις τόποις, ἡ ἀπὸ διετίας σιωπὴ τοῦ Κωνσταντίνου, τὰ πάντα συνετέλεσαν εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς ὑγείας της, ἐμαραίνετο ὡς ἄνθος στερηθὲν τὴν δρόσον καὶ τοῦ ἡλίου τὴν θερμότητα. Ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Κωνσταντίνου ἐκφωνοῦσα: «Τώρα θὰ φύγω εὐχαριστημένη! σὲ εἶδον, ἂς ἀποθάνω!»

Ὁ Κωνσταντῖνος ἔμεινεν ἔκπληκτος ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ἰσχνοῦ καὶ ὠχροῦ ἐκείνου προσώπου, τῶν ὡραίων εἰσέτι ἐκείνων ὀφθαλμῶν, τοὺς ὁποίους περιέβαλλε φαιὰ στεφάνη, τῶν ροδίνων ἄλλοτε ἐκείνων χειλέων, πικρῶς ἤδη μειδιώντων· ἐστέναξε μετ' ἄλγους, ἡ καρδία του συνετρίβη, διεῖδεν ἀμέσως τὸ οἰκτρὸν μέλλον καὶ τὸ ἐπικείμενον τέλος τῆς πεφιλημένης του Σοφίας!

Ἡ Σοφία, μετὰ τὴν ἐν Μελιπύργῳ σφαγὴν τοῦ πατρός της καὶ τῶν συγγενῶν της, παρηκολούθησε μίαν θείαν της ἐκ μητρὸς καὶ κατέφυγεν εἰς τὰ ὄρη ὅπως καὶ πάντες οἱ διασωθέντες ἐκ τῶν καταδιώξεων καὶ κακώσεων τῶν ἀγρίων Ἀλβανῶν. Αἱ κακουχίαι, αἱ παντὸς εἴδους στερήσεις, ἐπέφερον ταχέως, ἐπὶ τοῦ τρυφεροῦ ἐκείνου σώματος, τοῦ περικλείοντος μεγάλην καὶ γενναίαν ψυχήν, τὴν οἰκτρὰν ἐκείνην κατάστασιν.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ πάντων, μετὰ εἰλικρινοῦς καὶ ζωηροῦ αἰσθήματος χαρᾶς, διηγήθησαν πρὸς ἀλλήλους τὰ παθήματά των καὶ τὰς ἐλπίδας των. Ὁ Κωνσταντῖνος τοῖς ἐπρότεινε νὰ ἐπωφεληθῶσι τῆς εὐκαιρίας τοῦ πλοίου τοῦ Μητρομάρα, διὰ νὰ ἐξασφαλισθῶσιν εἰς ξένα μέρη, ἀλλὰ πάντες ἠρνήθησαν προτιμῶντες νὰ ἀναπνέωσι τὸν ἐλεύθερον ἀέρα τῆς πατρίδος μᾶλλον ἢ ἐκεῖνον τῆς δουλείας.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἐπεθύμει νὰ μεταφέρῃ τὴν Σοφίαν εἰς κλίμα εὐκραέστερον καὶ νὰ τῇ παράσχῃ τὰς περιποιήσεις τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἰδέαν ταύτην, διότι ἔβλεπεν ἤδη τὸ μοιραῖον ἐπικείμενον τέλος. Ἀνέβαλλε τὴν ἀναχώρησίν του ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Εἶχεν ἤδη παρέλθει ἡ προθεσμία τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁρίσει εἰς τὸν πλοίαρχον καὶ δὲν ἐ-

σκέπτετο ν' ἀπέλθῃ· τὸ ἀσθενὲς ἐκεῖνο πλάσμα τὸν συνεκράτει, διέγνωσεν ὅτι ἡ ἀπομακρυνσίς του θὰ ἐπέσπευδε τὸν θάνατον τῆς Σοφίας, ἥτις ἐφαίνετο ἀναλάμψασα τὸ φῶς τῆς λυχνίας τῆς ὁποίας τὸ ἔλαιον ἤδη κατηναλώθη· ἡ χαρά, ἡ εὐχαρίστησι τῆς παρουσίας τοῦ Κωνσταντίνου, συνεκράτει τὴν γενναίαν ἐκείνην ψυχὴν ἐν τῷ μεμαραμένῳ ἐκείνῳ σώματι, ἀλλὰ φεῦ! ἡ μεγάλη συγκίνησις ἐπετάχυνε τὸ τέλος της!... ἐξέπνευσε μειδιῶσα ἔτι, εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Κωνσταντίνου... Δυστυχής!... αἱ ἐλπίδες του ἐψεύσθησαν! ἔκλαυσε τὴν Σοφίαν, τὴν Ἀνίκαν του! ἦτο μακρὰν τοῦ προσφιλοῦς υἱοῦ του! δὲν ἐγνώριζε ἂν ἔζη, ἢ εὑρίσκετο ἐν τῷ οὐρανῷ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός του.

Ὀλιγώτερον δεδοκιμασμένη ψυχὴ ὑπὸ ἀλλεπαλλήλων συμφορῶν, θὰ κατεβάλλετο καὶ θὰ συνετρίβετο, ἀλλ' ὁ Κωνσταντῖνος, τεθωρακισμένος ἤδη, ἀπὸ τόσα καὶ τόσα παθήματα ἀνέλυε τὴν θλῖψίν του, τὴν ἀπαγοήτευσίν του, εἰς πικρὰ δάκρυα καὶ ἐδέετο τῷ Θεῷ ἵνα παύσῃ τὴν κατ' αὐτοῦ ὀργήν του... ἐνεταφίασε τὴν πολυπαθῆ Σοφίαν του, παρὰ τῷ κορμῷ ἀνθηρὰς καὶ νέας ἰτέας, ἐγχαράξας τὸ ὄνομά της ἐπὶ τοῦ τρυφεροῦ φλοιοῦ.

Μετά τινας ἡμέρας, ἐγκατέλιπε τοὺς γενναίους ἁρματωλοὺς ἐκείνους, ἀφοῦ πρῶτον ἐκάλυψεν ἀπὸ ἄνθη βρεγμένα μὲ τὰ δάκρυά του, τὸν τάφον τῆς Σοφίας του.

Περίλυπος, κατῆλθε πάλιν τὰς ἀτραπούς, καὶ τὰ κρημνά, δι' ὧν πρό τινων ἡμερῶν διέβη μὲ καρδίαν πάλλουσαν ὑπὸ χρυσῶν ἐλπίδων, μεταβαίνων εἰς Οἴτυλον, πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ Δημητράκη, διὰ τοῦ ὁποίου ἤλπιζε νὰ διευκολύνῃ τὴν διόδευσίν του εἰς τόπον ἀσφαλῆ. Συνεχροφευθεὶς ὑπό τινων Μανιατῶν μέχρι τῆς ὑπωρείας, ἄνευ ἀπευκταίου, ἐπροχώρησε μόνος εἰς τὴν πεδιάδα, ἐκάθισεν ὑπὸ τὴν σκιὰν πεύκου, ν' ἀναπαυθῇ. Ἐκεῖ ἀνελογίζετο τὸ παρελθὸν καὶ ἔτρεμε διὰ τὸ μέλλον, ὅτε αἴφνης εὑρέθη περικυκλωμένος ὑπὸ δεκάδος Ἀλβανῶν στρατιωτῶν, προτεινόντων τὰς λόγχας των καὶ προσκαλούντων αὐτὸν νὰ παραδοθῇ. Εἶχον ἤδη καταλάβει τὰ ὅπλα του· τὸν ἔδεσαν, καὶ ὑβρίζοντες καὶ ἐμπαίζοντες αὐτόν, τὸν ὡδήγησαν εἰς τὰς φυλακὰς καὶ τὸν ἔρριψαν ἐπὶ σεσηπότων ἀχύρων. Μετά τινας ἡμέρας, ἀπόσπασμα πάλιν Ἀλβανῶν, τὸν παρέλαβε καὶ τὸν μετέφερεν εἰς Ἰωάννινα ὅπου τὸν ἐπερίμενε σκοτεινὴ καὶ δυσώδης φυλακή· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ, δὲν ἔμενεν ἐπὶ πολύ· τὸν ὡδήγησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ τὸν ἔκλεισαν ἐντὸς τῶν κατέργων ἐκείνων τῶν ὁποίων ἡ θέα μόνον ἐμπνέει φρίκην καὶ τρόμον.

Οὐδεὶς κάλαμος δύναται νὰ παραστήσῃ ὅσας ὕβρεις, ἐμπαιγμοὺς καὶ κακώσεις ὑπέφερε κατὰ τὴν ὀδυνηρὰν ἐκείνην ὁδοιπορίαν, ἀπὸ τὴν Οἴτυλον μέχρι τῆς βασιλίδος πόλεως, ὑπὸ τῶν φυλάκων του· ἔκασυος δύναται νὰ φαντασθῇ τὰ βάσανά του, γνωρίζων τὴν βαρβαρότητα, τὴν ἀλαζονείαν, τὸ μῖσος καὶ τὸν φανατισμὸν τῶν ἀχρείων Ἀλβανῶν.

Ἐν τῷ κατέργῳ κλεισθείς, μὲ βαρείας ἁλύσεις εἰς τοὺς πόδας, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἦτο προσηρτημένη ὀγκώδης σφαῖρα, καὶ ἐργαζόμενος πότε μὲν ἐν τῇ θαλάσσῃ εἰς τὴν ναυπήγησιν πλοίων, πότε δὲ νύκτωρ ἐν τῇ πόλει, εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν ὁδῶν, τῶν ὀχετῶν, καὶ διαμένων πάντοτε, ἐν μεμολυσμένῃ ἀτμοσφαίρᾳ, θὰ ἐθάβαινε καὶ κατὰ τὴν ὑγείαν του καὶ κατὰ τὸν νοῦν, ἐὰν δὲν ἦτο ἰσχυρὰς κράσεως καὶ διανοίας ἀκμαίας. Μετὰ στωϊκῆς ἀπαθείας ὑπέφερεν ὁ δυστυχὴς τὰ πάντα.

*

Τώρα πῶς συνελήφθη; ποῖος τὸν ἐπρόδωσε; Ὁ καφεπώλης, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐκ τῶν Βουλγάρων ἐκείνων τῶν μεταναστευσάντων, ἀπὸ τὴν πρώτην ἐπὶ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Αἵμου ἐπανάστασιν, καὶ ὅστις ἐμίσει τὸν Ἑλληνισμόν, εἶχεν, ὡς ἐκ τῶν ὁμιλιῶν αἱ ὁποῖαι ἔγειναν εἰς τὸ κεφενεῖον, ὑποπτευθῇ ὅτι συνωμοσία τις ἐτεκταίνετο, καὶ ἐσκέφθη εὐθὺς νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς περιστάσεως, κερδίζων τὴν ἀμοιβὴν τὴν ὁποίαν ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις εἶχεν ὁρίσει δι' ἑκάστην κεφαλὴν ἁρματωλοῦ. Ὅταν ὁ Κωνσταντῖνος ἠγέρθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ πλοῖον, ὁ καφεπώλης τὸν παρηκολούθησε μὲ βήματα γαλῆς, τὸν εἶδε συνδιαλογόμενον πάλιν μὲ τὸν Δημητράκην καὶ τὸν Ἀθανάσιον καὶ ἀμέσως αἱ ὑπόνοιαι μετεβλήθησαν εἰς θετικότητα, ἐκ τινων δὲ λόγων ἐννόησεν ὅτι ἐπρόκειτο νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰ ὄρη πρὸς συνάντησιν ἄλλων συνωμοτῶν. Συνεπῶς τὴν νύκτα κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κωνσταντῖνος, μετὰ τοῦ συντρόφου του, ἀνήρχετο τὴν ὁδὸν τῶν ὀρέων, ὁ καφεπώλης ἐξ ἄλλου, ἀνήρχετο τὴν κλίμακα τοῦ διοικητηρίου καὶ ἐζήτει ἀκρόασιν ἰδιαιτέραν ἀπὸ τὸν Πασσᾶ. Γενόμενος δὲ δεκτός, μετὰ τὰς συνήθεις ὑποκλίσεις καὶ τεμενάδες, τῷ διηγήθη πάντα ὅσα εἶχεν ἀντιληφθῇ ἐκ τῶν ὁμιλιῶν τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Δημητράκη καὶ τοῦ Ἀθανάση.

— Καὶ πότε ἤκουσες ὅτι θὰ ἐπιστρέψωσι;

— Ἀφέντη μου, δὲν ἤκουσα, ἀλλὰ δὲν πρέπει ν' ἀργήσουν, διότι οἱ ἄνθρωποι τοῦ πλοίου λέγουν ὅτν θὰ ἀναχωρήσωσι μετὰ τρεῖς ἡμέρας.

— Πολὺ καλά, νὰ φροντίσῃς νὰ μὲ εἰδοποιήσῃς ἅμα τοὺς ἰδῇς. Πήγαινε καὶ ὅταν τοὺς συλλάβουμε, νὰ ἔλθῃς νὰ λάβῃς τὴν ἀμοιβήν σου.

Ὁ καφεπώλης ἀνεχώρησε ἐπαναλαβὼν τοὺς τεμενέδες, ὡς ἄγρυπνος δὲ φρουρὸς περιεσκόπει τὴν παραλίαν καὶ τὰ πέριξ τοῦ καφενείου του.

Ὁ διοικητὴς προσεκάλεσεν ἀμέσως τὸν ἀρχηγὸν τῆς φρουρᾶς καὶ τὸν διέταξε νὰ θέσῃ περιπόλους εἰς διάφορα σημεῖα καὶ νὰ συλλάβῃ πάντα κατερχόμενον ἀπὸ τὰ ὄρη. Ἐπέτυχε δὲ ὡς ἀναφέρομεν ἄνω, μετὰ καρτερίαν πολλῶν ἡμερῶν καὶ ἀγρυπνίαν πολλῶν νυκτῶν, νὰ συλλάβωσι τὸν Κωνσταντῖνον, χωρὶς νὰ γίνῃ γνωστὸν εἰς κανένα, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ καφεπώλης δὲν κατώρθωσε νὰ μάθῃ τι καὶ ἔχασε τὴν ἀμοιβὴν τῆς προδοσίας του.

Ὁ δυστυχὴς Κωνσταντῖνος ἐστέναζεν εἰς τὰ κάτεργα· αἱ φυλακαὶ ἐκεῖναι ἔκειντο ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Ἐκ τῶν ἐπίτηδες ἠνοιγμένων διαφόρων ὀπῶν τοῦ πατώματος, ἐφαίνετο τὸ ὕδωρ καὶ πολλάκις, ὅταν ἐπήρχετο τοιχυμία, ἀνέβλυζε, καταβρέχον τὰ πάντα, ἐπὶ τῶν ὑγρῶν τοίχων· κρῖκοι σιδηροῖ ἦσαν ἐμπεπιγμένοι καὶ εἰς ἕκαστον ἐκλειδώνετο ἡ ἅλυσσος μὲ τὴν σφαῖραν, τὴν ὁποίαν ἕκαστος δεσμώτης ἔφερεν εἰς τοὺς πόδας· μικρὰ παράθυρα, πέντε μέτρα ἄνωθεν τοῦ ἐδάφους, ἦσαν πάντοτε ἀνοικτά, ὁ ἄνεμος, ἡ βροχή, εἶχον ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον καὶ ἐνίοτε αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἐφώτιζον μίαν γωνίαν. Ἄρτος ξηρὸς ἦτο ἡ μόνη τροφή του. Ὅταν ὅμως εἰργάζετο, ἔδιδον εἰς τοὺς δεσμώτας ὀλίγον πιλάφι· ἐνίοτε δὲ τὰ ἐλέῃ φιλανθρώπων ψυχῶν προσέθετον εἰς τὴν τακτικὴν τροφὴν των ὀπωρικὰ ἢ τεμάχια κρέατος. Ἡ ἐργασία εἰς ἣν ὑπεβάλλοντο, ἐξετελεῖτο νύκτωρ μὲν ἐν τῇ πόλει, κατὰ δὲ τὴν ἡμέραν ἔξω τῆς πόλεως καὶ τὸ ἑσπέρας ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν φυλακὴν ἀνέπαυον τὰ κεκμηκότα μέλη των. ἐπὶ ἀχύρων ὑγρῶν ἢ ἐπάνω εἰς ράκη.

(Ἀπολουθεῖ)

ΤΑΞΕΙΔΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΑΙ

Η ΚΟΥΒΑ

Ἡ ἐπανάστασις τῆς Κούβας. — Ἡ ἱστορία της. - Τὰ προϊόντα της. — Ἡ «Νῆσος τῆς Ἐδέμ.» — Ἡ Ἀβάνα καὶ αἱ λοιπαὶ κυριώτεραι πόλεις τῆς Κούβας.

Ἡ Κούβα εἶνε ἡ μεγίστη τῶν νήσων τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν, ἔχουσα ἐπιφάνειαν 44,000 περίπου τετραγωνικῶν μιλλίων καὶ πληθυσμὸν περίπου 2,000,000 κατοίκων, ἐξ ὧν μόλις τὸ ἓν τρίτον εἶνε μιγάδες καὶ μαῦροι.

Ἦτο ἱσπανικὴ κτῆσις ἀρ' ὅτου ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου τὴν 28 Ὀκτωβρίου 1492, μέχρι τῆς 10 Δεκεμβρίου 1898, ὁπότε διὰ τῆς συνθήκης τῶν Παρισίων, κατόπιν πολέμου πρὸς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ὑπετάγη εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ κατέστη ἀνεξάρτητος Δημοκρατία ὑπὸ τὴν ἀμερικανικὴν ὑπηκοότητα.

Ἡ Κούβα ἐβαπτίσθη «Ζουάνα» ὑπὸ τοῦ Κολόμβου πρὸς τιμὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ Φερδινάνδου καὶ Ἰσαβέλας. Μετέπειτα μετωνομάσθη «Φερνανδίνα» καὶ εἶτα «Σαντιάγον» εἰς τιμὴν τοῦ πάτρωνος τῆς Ἱσπανίας ἁγίου. Ὠνομάσθη ἀκόμη καὶ «Χαῖρε Μαρία», ἀλλὰ τὸ παλαιόν της ἰνδικὸν ὄνομα Κούβα ὑπερίσχυσε σὺν τῷ χρόνῳ.

Ἡ συνθήκη μετὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν περιλαμβάνει ὅτι δὲν θὰ γενῇ συνθήκη μετ' ἄλλης ξένης Δυνάμεως παραβλάπτουσα τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Κούβας ἢ ἐπιτρέπουσα στρατιωτικὴν ἢ ναυτικὴν κατοχὴν τῆς νήσου, καὶ ὅτι τότε αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι θὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπέμβουν.

Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ἐκράτησαν διὰ μίαν πενταετίαν τὴν χρῆσιν δύο ναυτικῶν σταθμῶν εἰς Κούβαν.

*

Πρωτεύουσα τῆς Κούβας εἶνε ἡ Ἀβάνα, μὲ πληθυσμὸν 275,000 ψυχῶν. Ἐκ τῶν λοιπῶν πόλεών της αἱ κυριώτεραι εἶνε τὸ Σαντιάγον (πληθυσμὸς 43,000), ἡ Ματάνζας (πληθυσμὸς 36,500), καὶ ἡ Τσιενφουέγος (πληθυσμὸς 30,000). Ἡ ὅλη νῆσος διαιρεῖται εἰς ἓξ ἐπαρχίας.

Ἡ ἐκπαίδευσις εἶνε ὑποχρεωτική, εἰσαχθεῖσα εἰς τὴν νῆσον ἀφότου αὕτη ἔγεινεν ὑποτελὴς εἰς τὴν Ἀμερικήν.

Ἡ Κούβα ἔχει ὑπὲρ τὰς 11,000 μίλλια σιδηροδρομικῶν γραμμῶν.

Ὁ σενὸρ Τ. Ἐστράδα Πάλμα, ὁ πρῶτος πρόεδρος τῆς Κουβαϊκῆς Δημοκρατίας, ἐξελέγη τὴν 24 Φεβρουαρίου, 1902. Εἶχεν ἀρχικῶς ἐκλεγῇ πρόεδρος τῆς προσωρινῆς Δημοκρατίας τῆς κηρυχθείσης τὸ 1897.

Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Κούβας τὰ ὄρη ἀνέρχονται εἰς ὕψος ὑπερβαῖνον τὰς 7000 πόδας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Τὸ ἀκρωτήριον Πίκο δὲ Ταρκίριο ἔχει 0,670 ποδῶν ὕψος.

Ἡ Κούβα ἔχει σχῆμα κέρατος Ἀμαλθείας, μὲ τὸ στόμιόν της τὸ ἐστραμμένον πρὸς τὴν Ἀΐτην ἢ τὸν ἅγιον Δομίγγον.

Ὁ λιμὴν τῆς Ἀβάνας ἐπὶ πολὺ ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ ὡραιότερος λιμὴν τοῦ κόσμου, ἀλλὰ τὸν ὑπερέβησαν ἤδη, εἰς μὲν τὴν δυτικὴν ἀκτήν, ὁ τοῦ Τσιενφουέγος, εἰς τὴν νότιον οἱ τοῦ Σαντιάγου καὶ τοῦ Γκουαντανάμο, καὶ εἰς τὴν βόρειον οἱ τῆς Ματάνζας, Νουόβιτας καὶ Νέπε.

Τὸ ἀνακάρδιον (ἀκαζοῦ) τῆς Κούβας εἶνε τὸ ὡραιότερον τοῦ κόσμου, καὶ εἶνε γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα ἱσπανικὸν ἀκαζού, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τὸ ἀκαζοῦ τῆς Ὀνδούρας.

Ἡ Κούβα ἔχει 150 ποταμούς, ἐξ ὧν ὁ μεγαλείτερος καὶ βαθύτερος εἶνε ὁ Ρίο Κάντο, ἔχων ροῦν 250 μιλλίων.

Ἡ Ἱσπανία ἀπένειμεν πολλὰ κολακευτικὰ ἐπίθετα εἰς τὴν Κούβαν. Κατ' αὐτοὺς ἡ Κούβα ἦτο ἡ «Βασίλισσα τῶν Ἀντιλλῶν», ὁ «Κῆπος τῆς Δύσεως», ἡ «Θερινὴ νῆσος τῆς Ἐδέμ», κλπ.

Αἱ φυτεῖαι ζαχαροκαλάμου εἰς τὴν Κούβαν, μολονότι δὲν εὑρίσκονται εἰς τὴν αὐτὴν ἀκμὴν ὅπως ἄλλοτε, παράγουν ἐν τούτοις τὸ μεγαλείτερον μέρος τῆς ζαχάρεως ἡ ὁποία καταναλίσκεται εἰς τὸν κόσμον.

Τὸ ποῦρον εἶνε πρωτότυπος ἐφεύρεσις τῶν αὐτοχρόνων τῆς Κούβας, καὶ ὠνομάσθη ὑπὸ αὐτῶν «ταμπάκος», λέξις σημαίνουσα κατόπιν αὐτὸ τὸ φυτὸν τοῦ καπνοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ἀκριβὲς ὄνομα εἶνε «κογίδα».

Οἱ αὐτόχθονες ἐρυθρόδερμοι τῆς Κούβας, οἵτινες πιστεύεται ὅτι ἀνήρχοντο εἰς 1,000,000 ψυχὰς ἐν ἔτει 1492, ἐξέλιπον ὁλοσχερῶς ἀπὸ τὰ τέλη τῆς 16ης ἑκατονταετηρίδος.

Ἡ Ἀβάνα εἶχε καταληφθῇ ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας τῷ 1762, καὶ ἡ σημερινή της εὐημερία λέγεται ὅτι χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἀνεκτήθη ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν κατὰ τὸ 1763.

ΒΑΣΙΛΕΙΣ
ΠΡΙΓΚΗΠΕΣ
ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΑΙ

Οἱ θεράποντες τοῦ Κάϊζερ. *Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας ἔχει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του θεράποντας - περισσοτέρους ἀπὸ πάντα ἄλλον μονάρχην. Ἀριθμοῦνται ἐν συνόλῳ εἰς πλείονας τῶν 3,000, ἐξ' ὧν τὰ δύο τρίτα περίπου εἶνε γυναῖκες.*

Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας *ἔχει περισσοτέρους τίτλους ἀπὸ πάντα ἄλλον μονάρχην. Εἶνε ἐννεάκις βασιλεὺς καὶ δεκαοκτὼ φορὰς Δούξ.*

Τὸ στέμμα τοῦ Σάχη *τῆς Περσίας φέρει πολυτίμους λίθους τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἀνέρχεται εἰς πολλὰ ἑκατομμύρια. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχει ἡ ἀδελφὴ τοῦ Κοχ-ι νοὺρ (ὄρος φωτός). Εἶνε μέγα πετράδι 1 1)2 δακτ. μήκους καὶ 1 δακτ. πλάτους, ἀλλ' ὄχι πολὺ λαμπρὸν καὶ θὰ ἠδύνατο δικαίως νὰ ἐκληφθῇ ὡς ὕαλος. Χρονολογεῖται ἀπὸ τὸ ἔτος 3,000 π. χ. καὶ τὸ ὀνομάζουν Ντάρια-ι-νοὺρ (θάλασσαν φωτός).*

Ἡ πριγκήπισσα Βάττεμβεργ *διακρίνεται ἐξόχως διὰ τὸ μουσικόν της τάλαντον, καί, μολονότι τώρα δὲν παίζει συχνά, ἔχει δημοσιεύσει διάφορα ᾄσματα, τινὰ τῶν ὁποίων ἀπέκτησαν δημοτικότητα. Ἡ πριγκήπισσα, πλὴν τούτου, ἔχει καὶ σπάνια φιλολογικὰ χαρίσματα, καὶ ἐδημοσίευσε πρό τινων ἐτῶν μετάφρασιν μιᾶς μυθιστορίας τῆς 17ης ἑκατονταετηρίδος, καθὼς καὶ ἓν βιβλίον πρωτότυπον, τὸ ὁποῖον ἐκρίθη ἀξιόλογον.*

Ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας *μίαν καὶ μόνην φορὰν ἐφόρεσε φράκο καὶ ὑψηλὸν μεταξωτὸν πῖλον. Τοῦτο συνέβη κατὰ τὸ 1867, ὅτε ἐπεσκέφθη τὸ Παρίσι διὰ τὴν Ἔκθεσιν. Εἰς τὸ παλάτιόν του ἢ ὁπόταν ταξειδεύῃ φορεῖ στερεοτύπως στρατιωτικὴν στολήν, ἐκτὸς ὅταν ἐξέρχηται εἰς κυνῆγι — τοῦ ὁποίου εἶνε θιασώτης — ὁπότε φορεῖ περιβολὴν Τυρολικήν.*

Ἡ δούκισσα τῆς Γενεύης, *ἀνδραδέλφη τῆς βασιλίσσης τῆς Ἰταλίας, ἔχει μίαν ἰδιαιτέραν κλίσιν ἡ ὁποία, διὰ πρόσωπον τῆς περιωπῆς της, εἶνε ἴσως κάτι ἀσύνηθες· ἐπιδίδεται μετ' ἀγάπης, καὶ πολὺ ἐπιτηδεύεται, εἰς τὴν μαγειρικήν.*

Ὁ Σουλτάνος *τῆς Τουρκίας, ἐκτὸς ὁσάκις φιλοξενεῖ ἐπισκέπτας, γευματίζει μόνος. Ἡ τροφή του συνίσταται κυρίως εἰς λαχανικά, τὰ ὁποῖα κομίζονται εἰς τὴν βασιλικὴν τράπεζαν ἐντὸς ἀργυρῶν δοχείων. Τὰ δοχεῖα αὐτὰ σφραγίζονται ἀπὸ τὸν ἀρχιμάγειρον προτοῦ ἐξέλθουν τοῦ μαγειρείου, ὅπως, ἐν ᾗ περιπτώσει τὸ περιεχόμενόν των νοθευθῇ καθ' ὁδόν, τὸ γεγονὸς ἀνακαλυφθῇ ἀπὸ τὸν ἀνώτερον ἀξιωματικὸν τὸν ἐπιτετραμμένον νὰ πιστοποιῇ ὅτι ὅταν τὰ δοχεῖα τῶν ἐδεσμάτων τοποθετοῦνται πρὸ τοῦ Ἀβδοὺλ Χαμὶτ εἶνε ὅπως ὀφείλουν νὰ εἶνε.*

ΛΑΪΚΑ

Δημώδη μηνολόγια.

(Παραγγέλματα καὶ παροιμίαι)

(Συνέχεια καὶ τέλος)

9. Τρυγητής.

(ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ)

1) Τὸν Τρυγητὴ σιτάρι σπεῖρε
κι' ὅσο θέλεις σύρει
2) Ἂν ἴσως βρέξ' ὁ τρυγητής,
Χαρὰ στὸν τυροκόμο.
3) Τὰ πρωτοβρόχια πρέπει
νὰ εὕρουν τὰ λούπινα στὴ γῆ.
4) Μάης ἄβροχος,
Τρυγητὴς χαρούμενος.

10. Ἅη-Δημητρίτης.

(ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ)

1) Ὀκτώβρι καὶ δὲν ἔσπειρες,
Ὀκτὼ σωροὺς δὲν ἔκαμες.
2) Τ' Ἅγιου Λουκᾶ
σπεῖρε τὰ κουκιά.
3) Τὸ καλοκαιράκι
τ' Ἅη-Δημητριοῦ
4) Ἅη-Δημητράκι
μικρὸ καλοκαιράκι.

11. Σπορά̀ρης.

(ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ)

1) Τὸν Νοέμβρη μῆνα σπεῖρε
ὁ Ἅη-Μηνᾶς ἐμήνασε
πούλεια μὴ ξημερώσῃ
2) Τὸ Νοέμβρη καὶ Δεκέμβρη
φύτευε καταβολάδες
3) Ἡ πούλεια βασιλεύοντας
κι' ὁ γεωργὸς ἀποσπέρνοντας
4) Ἡ πούλεια βασιλεύοντας
καὶ πίσω παραγγέλλοντας:
μηδὲ τσοπάνης
στὰ βουνά,
μηδὲ γεωργὸς
στοὺς κάμπους.

12. Χριστουγεννᾶς.

(ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ)

4) Τ' Ἅη-Νικολοβάρβαρα,
κάνει νερὰ καὶ χιόνια.
2) Ἡ Βαρβάρα βαρβαρίζει
καὶ ὁ Σάββας σαβανώνει
κι' ὁ Νικόλας παραχώνει
3) Νικολίτσα-Βαρβαρίτσα
- Ἐμπρὸς-ὀπίσω ἔναι ὁ χειμῶνας
4) Χειμωνιάτικη γέννα
καλοκαιρινὴ χαρά.
5) Τρεῖς τὰ Γέννα
Τρεῖς τὰ φῶτα
Κι' ἔξη τὸ Μεγάλο Πάσχα.
6) Τ' Ἅη-Νικολοβάρβαρα
οἱ τοῖχοι ἐδρώνουν,
μὰ στὰ Φωτοκάλαντα
ἀποξυλώνουν.
7) Χαρὰ στὰ γέννε τὰ στεγνὰ
τὰ Φῶτα χιονισμένα.
8) Καὶ τὴ Λαμπρὴ βρεχούμενη
τ' ἀμπάρια γιομισμένα.
9) Γύρω-γύρω τοῦ Χριστοῦ
ἡ κορφὴ τοῦ χειμωνιοῦ.

(Τέλος)

Ε. Ν. Νάτσης

*

Δημῶδες ἀρχαῖον τραγοῦδι τοῦ χοροῦ.

Σάρωνε χήρα σάρωνε,
σάρωνε μὲ τὸ τσιάρο,
Τὴν θυγατέρα σ' ἀγαπῶ,
γυναῖκα νὰ τὴν πάρω.
Κι' ἄναρ' τὸ λυγναράκι σου,
καὶ γιόμισέ το λάδι
Καὶ κρέμαστο στὴν πόρτά σου,
νὰ ἰδῶ νὰ 'ρθῶ τὸ βράδι.
— Μωρὲ κασίδι καὶ λεπρέ,
μὲ τὴν παληογελέκα
Θέλεις καὶ σὺ νὰ 'παντρευτῆς,
νὰ πάρῃς καὶ γυναῖκα;
Ποῦ 'μένα ἡ θυγατέρα μου
εἶν' ἥλιος καὶ φεγγάρι
Τῆς 'μοιάζει ἀρχοντόπουλο,
νὰ πάρῃ παλληκάρι. Α. Μ.

— Αὐτὸς ὁ υἱός σου εἶνε εὐγλωττότατος. Τί θὰ τὸν κάμῃς — δικηγόρο;
— Ὄχι, μπαρμπέρη.

ΠΟ ΤΟΥΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΜΑΣ

Ἐκ τῶν πρὸς δημοσίευσιν ἀποστελλομένων ὑπὸ ἐκτάκτων συνεργατῶν ὅλα τὰ πρωτότυπα δέον νὰ φέρουν ἐπισυνημμένον τὸ κάτωθι τετραγωνίδιον ὑπογεγραμμένον, ἄλλως δὲν θὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν.

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ Α.Ο.Α.Ο.

Πιστοποιῶ ὅτι τὰ ἐσώκλειστα χειρόγραφα εἶνε πρωτότυπον ἔργον μου καὶ ὄχι μετάφρασις ἢ ἀντιγραφή.

Ὑπογραφὴ

Οἱ ζητοῦντες νὰ τοῖς ἐπιστραφῶσι χειρόγραφά των μὴ χρησιμοποιηθέντα δέον ν' ἀποστέλλουν φάκελλον ἐνεπίγραφον καὶ μὲ γραμματόσημον διὰ τὴν ἐπιστροφήν.

Ο ΚΑΤΑΜΗΝΥΤΗΣ ΠΙΘΗΚΟΣ

Ἐνῷ εὑρισκόμην εἰς τὰς Ἰνδίας, λέγει εἷς περιηγητής, ὑπῆρξα μάρτυς ἑνὸς παραδόξου γεγονότος. Εἴδομεν ἡμέραν τινὰ ἕνα πίθηκον ὑψηλοῦ ἀναστήματος εἰσερχόμενον εἰς τὴν πόλιν· εὑρίσκετο εἰς μεγάλην ταραχήν, ἐχειρονόμει, ἔτεινε τὰς χεῖρας πρὸς τὴν διεύθυνσιν ἑνὸς γειτονικοῦ δάσους, ἐφαίνετο ἀγγέλλων δυστύχημα καὶ προσκαλῶν νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν. Ἂς τὸν ἀκολουθήσωμεν λέγει εἷς ἐντόπιος ὁ ὁποῖος ἦτο μάρτυς τῆς σκηνῆς ταύτης. Θέλει κάτι νὰ μᾶς δείξῃ. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἠκολούθησαν τὸ ζῷον, καὶ ἡ περιέργεια μὲ παρέσυρε μετ' αὐτῶν. Ὁ πίθηκος μᾶς ὡδήγησεν ἕως εἰς τὸ δάσος, καὶ εἴς τι ἀπόκεντρον μέρος ὅπου ἐσχάτως τὸ χῶμα εἶχεν ἀνακινηθῆ ἤρχισε νὰ σκάπτῃ μεθ' ὑπομονῆς. τὸν ἐμιμήθημεν καὶ ἐντὸς ὀλίγου τρομερὸν θέαμα φρίκης παρουσιάσθη ἐνώπιόν μας. Ἀνεκαλύψαμεν δύο πτώματα, τὰ ὁποῖα εἶχον στερηθῆ τῆς ζωῆς πρὸ ὀλίγων μόλις ὡρῶν. Εἷς ἐξ ἡμῶν ἔδραμε ταχέως εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐπανῆλθε μετὰ τῆς ἀστυνομίας, ἡ ὁποία ἐξήλεγξε τὸν φόνον. Ὁ πίθηκος ὅμως δὲν ἐφαίνετο ἀκόμη εὐχαριστημένος. Ἑλκύων ἐκ νέου εἰς τὴν ἀκολουθίαν του τοὺς παρόντας, εἰσῆλθε ἐκ νέου εἰς τὸ χωρίον, ἔδραμε ἀπὸ ὁδοῦ εἰς ὁδόν, βλέπων καὶ ὀσφραινόμενος εἰς ὅλα τὰ μέρη. Ἐπὶ τέλους ἐπετέθη μετὰ θυμοῦ κατὰ τῆς θύρας μιᾶς κεκλεισμένης οἰκίας. Ἐκρούσαμεν, οὐδεὶς ἀποκρίνεται. Κρούομεν δυνατώτερα ἡ αὐτὴ σιωπή. Ἐβιάσαμεν τὴν θύραν καὶ εἰσελθόντες, εὕρομεν τρεῖς ὑπόπτους ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι ἐπέμενον νὰ μένουν κεκρυμμένοι, ἀφοῦ ὅλος αὐτὸς ὁ θόρυβος δὲν τοὺς ἠνάγκασε νὰ ἀνοίξουν. Μόλις εἶδον τὸν πίθηκον κατελήφθησαν ὑπὸ τρόμου ὁ πίθηκος ἠθέλησε νὰ τοὺς ἐπιτεθῆ καὶ μετὰ μεγάλης δυσκολίας τὸν συνεκρατήσαμεν. Παρετηρήσαμεν ἐπὶ τέλους ὅτι δὲν ἐζήτει νὰ τοὺς κάμῃ κακὸν ἀλλ' ἐζήτει μόνον νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχήν μας ἐπὶ μιᾶς πληγῆς τὴν ὁποίαν εἶχε λάβει εἷς ἐξ αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸν πόδα. Προφανῶς αὐτὸς ἐζήτησε νὰ τὴν κρύψῃ. Ὁ ἀξιωματικὸς τῆς ἀστυνομίας ἀφοῦ τὴν ἐξήτασεν, ἀνεγνώρισεν ὅτι προήρχετο ἐκ τοῦ δήγματος τοῦ πιθήκου καὶ ὅτι ἦτο ὅλως πρόσφατος. Ἀμέσως ἀνέκρινε τοὺς τρεῖς ἐνόχους τοῦ ἐγκλήματος τῶν ταξειδιωτῶν: Ποῦ ἦσθε πρὸ ὀλίγων ὡρῶν; πόθεν ἔρχεσθε; Τί ἐκάμνατε ἐδῶ; Διατί ἐμένατε κεκρυμμένοι; Διατί αὐτὸς ὁ πίθηκος σᾶς ἀναγνωρίζει; Οἱ ἔνοχοι ἐταράχθησαν, τέλος εἷς ἐξ αὐτῶν ἀπελογήθη. Ἰδοὺ αἱ λεπτομέρειαι τὰς ὁποίας κατέστησε γνωστάς: Αὐτὸς ὁ πίθηκος ὁ ὁποῖος ἀνῆκεν εἰς ἕνα τῶν ταξειδιωτῶν, ἀπεπειράθη νὰ προασπίσῃ τὸν κύριόν του, κατὰ τὴν πάλιν εἶχε δαγκάσῃ ἕνα ἐκ τῶν δολοφόνων, ὕστερον δὲ κατέφυγεν εἰς ἓν δένδρον. Οἱ κακοῦργοι τὸν ἄφησαν νὰ φύγῃ χωρὶς νὰ ὑποπτευθοῦν ὅτι ἐν ζῷον ἠδύνατο νὰ καταδώσῃ τὸ ἔγκλημά των, καὶ ὅτι θὰ ἐπέσυρε κατ' αὐτῶν τὴν προβλεπομένην ποινήν.

Ἀθῆναι 1906.

[Κατὰ τὸ Γαλλικόν]. ΜΙΧ. Χ ΑΙΛΙΑΝΟΣ

M. GUYAU

ΟΙ ΕΡΓΑΤΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΙΝΗΣ

Εἶμαι ἡ οἰκοδέσποινα, ἡ δραστηρία, φιλέργος καὶ ἀκούραστος οἰκοκυρά, εἰς τὴν φροντίδα τῆς ὁποίας ἔχει ἀνατεθῆ ἡ ἐπίβλεψις καὶ ἀνατροφὴ τῶν τέκνων καὶ ἡ μέριμνα καὶ διοίκησις τῆς οἰκίας. Ἡ ἐργασία καὶ αἱ ἀσχολίαι τοῦ σπιτιοῦ εἶναι τόσον μεγάλαι καὶ πολλαί, ὥστε μόλις ἔχω τὸ σθένος νὰ ἀνθέξω εἰς τοὺς τόσους κόπους των. Μὴ ἔχετε ἐν τούτοις κανένα φόβον· τὰ παιδιά μου θὰ μεγαλώσουν, ὁ σύζυγός μου θὰ εἶναι εὐτυχὴς καὶ εὐχαριστημένος, αἱ ὑποθέσεις μας θὰ ἀποβῶσι κατ' εὐχήν. Διότι παρέλαβον ἀφ' ὅτου ἐγεννήθην καὶ ἔχω, ὅπως λέγει καὶ ἡ Νορμανδικὴ παράδοσις, δέκα μικροὺς ὑπηρέτας, οἵτινες εἶναι πάντοτε ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν μου καὶ ὑπὸ τὰς ἀπολύτους διαταγάς μου.

Οἱ ὑπηρέται μου οὗτοι εἶναι δέκα νάνοι ὕψους καὶ μεγέθους ἀνίσου καὶ διαφόρου. Οἱ δύο πρῶτοι εἶναι πολὺ κοντοί, πλὴν χονδροί, εὔρωστοι καὶ ρωμαλέοι. Ἐὰν δὲν ἔχωσι πολλὴν ἐπιδεξιότητα καὶ εὐκινησίαν, ἔχουν ὅμως δύναμιν. Οἱ δύο ἑπόμενοι εἶναι μεγαλείτεροι, ὑψηλότεροι καὶ πλέον ἐπιδέξιοι καὶ εὐκίνητοι· γνωρίζουν νὰ ἀρμέγουν γάλα, νὰ γνέθουν. Οἱ ἀδελφοί των, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὸ μεγαλήτερον καὶ ὑψηλότερον ἀνάστημα, εἶναι πρὸ πάντων ἄξιοι καὶ ἱκανοὶ νὰ χειρίζωνται τὴν βελόνην, ὅπως τὸ φανερώνει ὁ μικρὸς ἐκ χάλυβος καὶ στρογγύλος κῶνος μὲ τὸν ὁποῖον εἶναι κεκαλυμμένοι καὶ στολισμένοι. Ἰδοὺ παρακάτω δύο ἄλλοι, ἀλιγώτερον ἐπιδέξιοι καὶ ἐπιτήδειοι, οἵτινες ἔχουν ἐν δακτυλίδιον διὰ ζώνην· συντρέχουν καὶ αὐτοὶ γενικῶς εἰς τὰς ἐργασίας. Οἱ τελευταῖοι εἶναι μικρότατοι καὶ ἔχουν περισσοτέραν διάθεσιν καὶ προθυμίαν πρὸς ἐργασίαν παρὰ δύναμιν, εὐχέρειαν καὶ ἐπιδεξιότητα.

Καὶ οἱ δέκα πηγαινοέρχονται, σηκώνονται, κάθηνται, ἐργάζονται ὁμοῦ καὶ ἀλληλοβοηθοῦνται. Ἐνδύουν καὶ ἐκδύουν τὰ μικρά μου παιδιά. Προετοιμάζουν τὴν τροφήν των, τὴν ἰδικήν μου καὶ ὁλοκλήρου τῆς οἰκογενείας μου. Καθαρίζουν καὶ πλύνουν τὰ πιάτα, ῥάπτουν, διπλώνουν, συνάζουν, σιδερώνουν τὰ ἀσπρόρουχα. Ἐν γένει ἐκτελοῦν ὅλας τὰς ἐργασίας. Δὲν ἔχω τίποτε ἄλλο νὰ κάμω ἢ νὰ τοὺς διατάζω.

Ἐμπρός, δέκα μικροί μου ὑπηρετίσκοι! Δουλειά, δουλειά! Δὲν ἔχομεν νὰ χάνωμεν οὔτε ἕνα λεπτὸν τῆς ὥρας. Ἔλθετε εἰς συνδρομὴν τῆς φιλοπόνου, δραστηρίας, ἀκουράστου, φιλέργου οἰκοκυρᾶς, τῆς καλῆς οἰκοδεσποίνης, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα ἔχουν ἐναποθέσει ὁλόκληρον τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὰς ἐλπίδας των.

Αὐτὰ οἱ μικροί, θαυμάσιοι, ἀεικίνητοι, χρησιμώτατοι, ἀκούραστοι ἐργάται, εἶναι οἱ δέκα δάκτυλοι τῶν χειρῶν μου, τοὺς ὁποίους ἡ κρίσις μου καὶ ὁ νοῦς μου διευθύνει καὶ καθοδηγεῖ καὶ τοὺς ὁποίους ἡ καρδιά μου, τὸ θάρρος μου καὶ τὸ ψυχικόν μου σθένος ὑποστηρίζει, ὑποβοηθεῖ καὶ ἐνισχύει.

(Μετάφρασις ***Κοσμᾶ Π. Θανέμη****).*

Πάτραι.

ΤΟ ΣΑΛΟΝΙ ΤΟΥ Α.Ο.Α.Ο.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Α'. Ἐρώτησις—Ποία θάλασσα λέγει ὅτι δὲν εἶνε εἰς τὴν θάλασσαν;

Β'. Ἐρώτησις—Τίνος ζῴου ἐὰν ἀποκοποῦν τὰ δύο ἀρχικὰ ψηφία τὸ ἐναπομένον μέρος δηλοῖ γνωστὸν Κράτος;

(Ἐστάλησαν ὑπὸ ***Ἀλεξ. Σ. Λόντου***)

Ἕνας ἀγαθὸς πολίτης, λαχανιασμένος, ἀναμμένος, τρέχει πρὸς ἕνα φύλακα τῆς τάξεως καὶ τοῦ φωνάζει.

—Ἀστυφύλακα, τρέχα, μεγάλη πυρκαϊὰ ἔπιασε ἐδῶ κάτω, στὴν γωνία, δεξιά...

— Εὐχαριστῶ, κύριε, θὰ σᾶς ἀνταποδώσω κ' ἐγὼ τὴν χάρι καμμιὰ μέρα, εἶπεν εὐγνωμόνως ὁ φρουρὸς τῆς τάξεως ἐνῷ ταυτοχρόνως παρέκαμψε τὴν ἀριστερὰν γωνίαν καὶ ἔγειναν ἄφαντος.

ΥΠΟ ΜΠΡΑΜ ΣΤΟΟΥΚΕΡ

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΥΛΑ

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ)

(Ὁ Σὶρ Ἰωνάθαν Ἄρκερ λαβὼν παραγγελίαν πρὸς ἀγορὰν οἰκίας εἰς Λονδῖνον Τρανσυλβανοῦ μεγιστᾶνος Δράκουλα ὀνομαζομένου καὶ προσκληθεὶς νὰ μεταβῇ εἰς τὸν πύργον του, πηγαίνει ἐκεῖ.

Μετὰ πολλὰς αὐτόθι περιπετείας ἀνακαλύπτει, ὅτι ὁ Δράκουλας ἦτο βρυκόλαξ, ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ τάφου του νύκτα καὶ πίνων ἀνθρώπινον αἷμα καὶ ὅτι ἐπειδὴ εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος οἱ χωρικοὶ εἶχον λάβει ὅλα τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ νὰ τὸν ἐξορκίζουν ἤθελε ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου θὰ εὕρισκε ἀφθονώτερα θύματα, δι' αὐτὸ δὲ καὶ ἡ ἀγορὰ τῆς οἰκίας εἰς τὰ πέριξ τοῦ Λονδίνου. Τέλος ὁ Δράκουλας κρυφθεὶς ἐντὸς κιβωτίου πλήρους χώματος ἐπιβαίνει πλοίου διὰ τὴν Ἀγγλίαν, τρώγει δὲ ὅλους τοὺς ναύτας τοῦ πλοίου κατὰ τὸν πλοῦν καὶ ἐν σχήματι μεγάλου κυνὸς πηδᾷ εἰς τὴν γῆν τῆς Ἀγγλίας, ὅπου εἶχεν ὁδηγήσει μόνος του τὸ πλοῖον.

Εἰς ὁ μέρος ἐκεῖνο ἦτο ἡ Μίνα, ἡ μνηστὴ τοῦ Ἰωνάθαν καὶ ἡ φίλη της Λουκία ἧς ὁ Δράκουλας ἐν σχήματι ὀρνέου ἢ νυκτερίδος ἐβύζαινε τὸ αἷμα κάθε βράδυ ἕως οὗ ἐθανάτωσεν αὐτήν

Ἕνας διάσημος Ὁλλανδὸς ἐπιστήμων ὁ Βὰν-Ἔλσιγγ βαθὺς γνώστης ὅλων τῶν ἐξορκισμῶν καὶ μαγειῶν μετὰ τοῦ φρενολόγου Σοὺαρδ μὴ κατορθώσαντες νὰ τὴν σώσουν ἀρχίζουν δεινὸν καὶ φρικαλέον ἀγῶνα πρὸς τὸν βρυκόλακα, τοῦ ὁποίου τὴν ὕπαρξιν ἐπὶ τέλους εἶχον ὑποπτευθῆ.

Τὸ μυθιστόρημα αὐτὸ ἔχει συγγραφῆ κατὰ πρωτότυπον ἀληθῶς τρόπον. Ὁ συγγραφεὺς ἐφαντάσθη συρραπτόμενον τοῦτο ἀπὸ διάφορα φύλλα ἡμερολογίων, ἐπιστολῶν καὶ ἀνταποκρίσεων ἐφημερίδων σχετιζόμενα πρὸς ἄλληλα καὶ ἀποτελοῦντα τὸ ὅλον.

— Δόκτορ Βὰν Ἔλσιγγ, μὲ ὑποβάλλεις εἰς δοκιμασίαν φοβερὰν. Τί σοῦ ἔκαμα διὰ νὰ μὲ βασανίζῃς οὕτω; τί ἔκαμεν ἡ ἀτυχὴς ἐκείνη κόρη, ὥστε νὰ θέλῃς νὰ ἐγκολάψῃς ἀτιμίαν ἐπὶ τοῦ τάφου της; Εἶσαι τρελλὸς σὺ ποῦ τὰ λέγεις αὐτὰ κ' ἐγὼ ποῦ σ' ἀκούω; Μὴ τολμᾷς πλέον νὰ σκέπτεσαι τοιαύτην ἱεροσυλίαν, δὲν θὰ δώσω τὴν συναίνεσίν μου εἰς ὅ,τι θέλεις νὰ κάμῃς. Ἔχω καθῆκον νὰ φυλάξω τὸν τάφον της ἀπὸ τὴν ὕβριν καὶ μὰ τὸν Θεόν, θὰ τὸ ἐκτελέσω!

Ὁ Βὰν Ἔλσιγγ ἐσηκώθη ἐκεῖθεν ὅπου ὅλην τὴν ὥραν ἐκάθητο καὶ εἶπε σοβαρῶς καὶ αὐστηρῶς.

— Μυλόρδε Γόδαλμιγγ κ' ἐγὼ ἐπίσης ἔχω καθῆκον πρὸς ἐσᾶς, καθῆκον πρὸς τοὺς ἄλλους, καθῆκον πρὸς τὴν νεκρὰν καὶ μὰ τὸν θεόν, θὰ τὸ ἐκτελέσω! Ὅ,τι σᾶς ζητῶ τώρα, εἶνε νὰ ἔλθητε μαζῆ μου νὰ ἰδῆτε καὶ ν' ἀκούσετε καὶ ἂν ὅταν ἀργότερα κάμω τὴν ἰδίαν αἴτησιν δὲν εἶσθε σεῖς προθυμότερος πρὸς ἐκτέλεσίν της παρ' ὅσον ἐγὼ εἶμαι, τότε—τότε θὰ κάμω τὸ χρέος μου ὅπως εὔλογον θὰ μοῦ φανῇ.

Καὶ τότε διὰ νὰ συμμορφωθῶ μὲ τὰς ἐπιθυμίας τῆς αὐθεντιᾶς σας, θὰ μένω εἰς τὴν διάθεσίν σας διὰ νὰ σᾶς δώσω λόγον ὁπόταν καὶ ὅπου θελήσετε.

Ἡ φωνή μου ἐκόπη ὀλίγον κ' ἐξηκολούθησα μὲ τόνον πλήρη εὐσπλαγχνίας.

— Ἀλλά, σᾶς ἱκετεύω, μὴ παραφέρεσθε εἰς ὀργὴν ἐναντίον μου. Εἰς ἓν μακρὸν στάδιον ἔργων, τὰ ὁποῖα πολλάκις δὲν ἦσαν εὐάρεστα νὰ τὰ ἐκτελῇ τις καὶ τὰ ὁποῖα ἐνίοτε ἐσπάραττον τὴν καρδίαν μου δὲν εἶχα ποτὲ τόσον βαρὺ ἔργον ὅσον ἔχω τώρα. Πιστεύσατέ με ὅταν ἔλθῃ καιρὸς διὰ σᾶς νὰ ἀλλάξητε διάθεσιν πρὸς ἐμὲ ἓν βλέμμα ἀπὸ σᾶς θὰ ἐξαλείψῃ ὅλην τὴν ἀνάμνησιν αὐτῆς τῆς θλιβερᾶς ὥρας, διότι θὰ κάμω ὅ,τι ἄνθρωπος δύναται νὰ κάμῃ ὅπως σᾶς σώσω ἀπὸ τὴν λύπην. Μόνον σκεφθῆτε. Διὰ ποῖον λόγον θὰ ἐπέβαλλον εἰς τὸν ἑαυτόν μου τόσον κόπον καὶ τόσην λύπην;

Ἦλθα ἐδῶ ἀπὸ τὴν πατρίδα μου διὰ νὰ κάμω ὅ,τι καλὸν δυνηθῶ· πρῶτον διὰ νὰ εὐχαριστήσω τὸν φίλον μου Ἰωάννην καὶ εἶτα διὰ νὰ βοηθήσω μίαν ἀξιέραστον νεάνιδα, τὴν ὁποίαν κ' ἐγὼ ἔφθασα ν' ἀγαπῶ. Δι' αὐτὴν—ἐντρέπομαι νὰ τὸ καυχηθῶ, ἀλλὰ τὸ λέγω ἐν ἁπλότητι — ἔδωκα ὅ,τι καὶ σεῖς. Τὸ αἷμα τῶν φλεβῶν μου· τὸ ἔδωκα χωρὶς νὰ εἶμαι ὅπως σεῖς ἀρραβωνιστικός της, ἀλλὰ μόνον ἰατρός της καὶ φίλος της. Ἔδωκα εἰς αὐτὴν τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας μου· πρὸ τοῦ θανάτου καὶ μετὰ τὸν θάνατον· καὶ ἂν ὁ θάνατός μου δύναται νὰ τὴν ὠφελήσῃ καὶ τώρα ὁπότε εἶνε ἀποθαμένη ζώνεκρος, θὰ τὸν ὑποστῶ εὐχαρίστως.

Εἶπε τοῦτο μετὰ λίαν σοβαρᾶς μειλιχίου ὑπερηφανείας καὶ ὁ Ἀρθοῦρος λίαν συνεκινήθη ἐκ τούτου.

Ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ γέροντος καὶ εἶπε μὲ συγκεκομμένην φωνήν.

— Ὤ, εἶνε σκληρὸν νὰ τὸ σκέπτωμαι καὶ δὲν δύναμαι νὰ τὸ ἐννοήσω, ἀλλὰ τοὐλάχιστον θὰ ἔλθω μαζῆ σας καὶ θὰ περιμένω.

✻

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

Ἡμερολόγιον τοῦ Δόκτορος Σοὺαρδ.

(Συνέχεια.)

Ἦτο ἀκριβῶς δωδεκάτη ὥρα παρὰ τέταρτον, ὅταν εἰσήλθομεν εἰς τὸ νεκροταφεῖον ὑπερπηδήσαντες τὸν γαμηλὸν τοῖχον. Ἡ νὺξ ἦτο σκοτεινὴ μετὰ σπανίων ἐκφάνσεων σεληνόφωτος, μέσῳ πυκνῶν νεφῶν καλυπτόντων τὸ στερέωμα. Ἐβαδίζομεν ὅλοι πλησίον ἀλλήλων τοῦ Βὰν Ἔλσιγγ προηγουμένου μόνον ὀλίγα βήματα.

Ὅταν ἐφθάσαμεν πλησίον τοῦ μνημείου, ἐκύτταξα καλὰ τὸν Ἀρθοῦρον, καθότι ἐφοβούμην μὴ ἡ προσπέλασις εἰς ἕνα τόπον ἔμπλεων τόσον θλιβερᾶς ἀναμνήσεως θὰ τὸν ἐτάραττε μεγάλως, ἀλλ' ὅμως ἔστεκε καλά.

Ἐξήγησα τὸν λόγον τούτου ὡς ἑξῆς: ὅτι αὐτὸ τὸ μυστήριον τοῦ διαβήματος ἐνήργει κάποιος ὡς ἀντιδραστικὸν κατὰ τῆς λύπης του. Ὁ καθηγητὴς ἐξεκλείδωσε τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθε. Ἡμεῖς ἠκολουθήσαμε κ' ἔκλεισε τὴν θύραν. Εἶτα ἤναψε κλεπτοφάναρον καὶ προέβη πρὸς τὴν λάρνακα. Ὁ Ἀρθοῦρος ἐβημάτιζε μετὰ δισταγμοῦ. Ὁ Βὰν Ἔλσιγγ μοῦ εἶπε:

— Ἤσο μαζῆ μου χθές. Ἦτο τὸ πτῶμα τῆς Λουκίας εἰς τὸ φέρετρον τοῦτο;

— Ἦτο.

Ὁ καθηγητὴς ἐστράφη πρὸς τοὺς λοιποὺς λέγων:

— Ἀκούετε καὶ ὅμως εἶναι ἕνας ποῦ δὲν μὲ πιστεύει.

Ἔλόβε τὸν ξεβιδωτῆρά του καὶ πάλιν ἤνοιξε τὸ φέρετρον.

Ὁ Ἀρθοῦρος προσέβλεπε λίαν ὠχρὸς πλὴν σιωπῶν. Ὅταν ἀφῃρέθη τὸ κάλυμμα τοῦ φερέτρου οὗτος ἐπλησίασε. Προφανῶς δὲ ἐγνώσιζε ὅτι ὑπῆρχε καὶ σωρὸς μολυβδίνη, ἢ τουλάχιστον δὲν τὸ ἐσκέφθη. Ὅταν εἶδε τὰς ῥωγμὰς εἰς τὸν μόλυβδον, τὸ αἷμα συνέρρευσε εἰς τὸ πρόσωπόν του πρὸς στιγμήν, ἀλλὰ ταχύτατα πάλιν τὸ αἷμα ἔφυγεν, ὥστε ἔμεινε κάτωχρος.

Ἐξηκολούθει νὰ σιωπᾷ. Ὁ Βὰν Ἔλσιγγ ἀπέσυρε τὴν μολυβδίνην πλάκα καὶ ὅλοι ἐκυττάξαμεν μέσα καὶ ἐρωτήσαμεν.

Τὸ φέρετρον ἦτο κενόν.

Ἐπὶ ἱκανὰ λεπτὰ οὐδεὶς εἶπε λέξιν. Τὴν σιωπὴν διέκοψεν ὁ Κουΐνσυ Μόρις.

— Καθηγητά, ἐγγυήθην διὰ σᾶς. Ὁ λόγος σας καὶ μόνον μοῦ χρειάζεται. Δὲν θὰ ἠρώτων τοιοῦτον πρᾶγμα εἰς συνήθεις περιστάσεις, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι μυστήριον τὸ ὁποῖον βαίνει πέραν πάσης τιμῆς ἢ ἀτιμίας.

Εἶνε τοῦτο ἔργον σας;

— Σᾶς ὁρκίζομαι εἰς ὅ,τι ἔχω ἱερὸν ὅτι δὲν τὴν μετετόπισα οὔτε τὴν ἔθιξα.

Ὅ,τι συνέβη εἶναι αὐτό. Πρὸ δύο ἡμερῶν μὲ τὸν φίλον μου Ἰωάννην ἤλθομεν ἐδῶ μὲ καλὴν πρόθεσιν, πιστεύσατέ με.

Ἤνοιξα τὸ φέρετρον τοῦτο, τὸ ὁποῖον τότε ἦτο ἐσφραγισμένον καὶ τὸ εὕρομεν, ὅπως τώρα, κενόν. Εἶτα ἐπεριμείναμεν καὶ εἴδαμεν κάτι λευκὸν νὰ διέρχεται μέσῳ τῶν δένδρων.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἤλθομεν ἐν καιρῷ ἡμέρας καὶ αὐτὴ ἦτο ἐδῶ.

Δὲν ἦτο φίλε Ἰωάννη;

— Τὴν νύκτα ἐκείνην ἐφθάσαμεν ἀκριβῶς ἐν καιρῷ. Ἐν περιπλέον μικρὸν παιδίον ἔλειπε καὶ τὸ ηὕραμεν ἐδῶ, δόξα τῷ Θεῷ, ἀβλαβὲς μεταξὺ τῶν τάφων.

Χθὲς ἦλθα ἐδῶ πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, πλὴν τίποτε δὲν εἶδα.

Πιθανώτατα, διότι εἶχα ἐπιθέσει ἐπὶ τῶν θυρῶν αὐτῶν σκόρδα τὰ ὁποῖα οἱ ζώνεκροι δὲν μποροῦν νὰ ὑποφέρουν καὶ ἄλλα πράγματα, τὰ ὁποῖα φοβοῦνται. Τὴν περασμένην νύκτα δὲν ἔγεινε ἔξοδος, ὅθεν ἀπόψε πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἀφῄρεσα τὰ σκόρδα μου καὶ τὰ ἄλλα ἀντικείμενα. Καὶ ἔτσι εὑρίσκομεν τὸ φέρετρον κενόν. Πλὴν λάβετε ὑπομονήν. Ἕως τώρα εἶνε πολλὰ τὰ παράδοξα. Περιμείνατε μαζῆ μου ἔξω χωρὶς νὰ βλέπῃ καὶ νὰ μᾶς ἀκούῃ κάνεὶς καὶ ἀκόμη παραδοξότερα πράγματα θὰ συμβῶσι.

Ἔτσι—ἐδῶ ἔκλεισε τὴν σκοτεινὴν πλευρὰν τοῦ κλεπτοφανάρου—ἔξω τώρα!

Ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ ἐξῆλθομεν τελευταῖος ἐκεῖνος καὶ ἐκλείδωσε τὴν θύραν ὄπισθέν του.

Ὦ! πόσον δροσερὰ καὶ καθαρὰ ἡ νυκτερινὴ αὔρα ὕστερον ἀπὸ τὸν τρόμον τοῦ ὑπογείου ἐκείνου.

Πόσον τερπνὸν εἰς τὸ νὰ βλέπῃ τις τρέχοντα ὡς ἐν ἀμίλλῃ τὰ νέφη καὶ τὰς ἀκτῖνας τοῦ σεληνόφωτος διερχομένας μεταξὺ αὐτῶν. Πόσον τερπνὸν ἦτο ν' ἀναπνέῃ τις τὸν δροσερὸν ἀέρα τὸν μὴ ἔχοντα εὐῶτα θανάτου καὶ φθορᾶς. πόσον ἀνθρωπιστικὸν νὰ βλέπῃ τις τὴν ἐρυθρὰν λάμψιν τοῦ στερεώματος πέραν τοῦ λόφου καὶ ν' ἀκούῃ πόρρω τὸν ὑπόκωφον ρόχθον τὸν ἐμφαίνοντα τὴν ζωὴν μεγάλης πόλεως.

Ἕκαστος ἦτο σοβαρὸς καὶ σύννους κατ' ἴδιον τρόπον. Ὁ Ἀρθοῦρος ἦτο σιωπηλὸς κ' ἐπροσπάθει, ὅπως ἠδυνάμην νὰ βλέπω, νὰ κατανοήσῃ τὸν σκοπὸν καὶ τὴν ἐσωτερικὴν ἔννοιαν τοῦ μυστηρίου. Τὸ ἐπ' ἐμοὶ ἤμην ἐπιεικῶς ὑπόμονος καὶ πάλιν εἶχον σεβὸν κλίσιν νὰ ἀφήσω κατὰ μέρος τὴν ἀμφιβολίαν καὶ ν' ἀσπασθῶ τοὺς συμπερασμούς της τοῦ Βὰν Ἔλσιγγ.

Ὁ Κουΐνσυ Μόρις ἦτο ἥσυχος μὲ τρόπον ἀνθρώπου ὅστις παραδέχεται ὅτι ὅλα γίνονται εἰς τὸν κόσμον καὶ τὸ παραδέχεται μὲ πνεῦμα ἀπαθοῦς ἀνδρείας, μὲ ὅλους τοὺς κινδύνους οὓς ἔχει ν' ἀντιμετωπίσῃ. Μὴ δυνάμενος νὰ καπνίσῃ ἔκοψε μέγα τεμάχιον καπνοῦ καὶ ἤρχισε νὰ τὸ μασᾷ.

Ὅσον διὰ τὸν Βὰν Ἔλσιγγ, οὗτος ἀπησχολεῖτο μὲ ὁριστικὸν τρόπον.

Ἐν πρώτοις ἔλαβεν ἀπὸ τὸν σάκκον του μάζαν τινὰ φαινομένην ὡς λεπτὸν ἐν εἴδει ὄστιας δίπυρον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐπιμελῶς τυλιγμένον ἐντὸς λευκοῦ ποσοψίου.

Εἶτα ἔλαβε διπλῆν δρᾶκα λευκῆς τινὸς μάζης ἐν εἴδει ζύμης. Ἔτριψε λεπτὸν τὸ δίπυρον καὶ τὸ ἀνέμιξεν μὲ τὴν ζύμην μεταξὺ τῶν χειρῶν του. Εἶτα τὸ ἔλαβε καὶ στρίψας τοῦτο εἰς μικρὰς κλωστὰς ἤρχισε νὰ χρίῃ δι' αὐτοῦ τὰς σχισμὰς καὶ τὰ χάσματα μεταξὺ τῆς θύρας καὶ τῆς φλιᾶς τῶν παραστάδων εἰς τὸ μνημεῖον. Ἠπόρησα πολὺ μὲ αὐτὸ καὶ ἐπάμενος πλησίον του τὸν ἠρώτησα τί ἦτο αὐτὸ ποῦ ἔκαμνε. Ὁ Ἀρθοῦρος καὶ ὁ Κουΐνσυ ἦλθον πλησιέστερον ἐπίσης καθότι καὶ αὐτοὶ ἔγειναν περίεργοι.

'Εκεῖνος ἀπήντησε. Κλείω τὸν τύμβον ὥστε ἡ ζώνεκρος νὰ μὴ μπορῇ νὰ εἰσέλθῃ.

— Καὶ εἶνε αὐτὴ ἡ πάστα ποῦ ἐβάλατε ἱκανὴ διὰ νὰ κατορθώσῃ τοῦτο ; ἠρώτησε ὁ Κουίνσυ.

— Εἶνε.

— Τί εἶνε αὐτὸ ποῦ μεταχειρίζεσθε;

Τὴν φορὰν ταύτην ἡ ἐρώτησις ἤρχετο ἀπὸ τὸν 'Αρθοῦρον. 'Ο Βὰν "Ελσιγγ μετ' εὐλαβείας ἀφήρεσε τὸν πῖλόν του, καθὼς ἀπήντα.

— Εἶνε ὁ ἅγιος ἄρτος. Τὸν ἔφερα ἀπὸ τὸ 'Αμστελόδαμον. "Εχω συγχωροχάρτι.

Ἦτο μία ἀπάντησις ἥτις κατέπληξε καὶ τὸν σκεπτικώτερον ἐξ ἡμῶν καὶ ᾐσθάνθημεν ἀτομικῶς ὅτι ἐνώπιον τοιαύτης ἀσυνήθους προθέσεως ὁποία ἦτο ἡ τοῦ καθηγητοῦ, προθέσεως χάριν τῆς ὁποίας δὲν ἐδίσταζε νὰ μεταχειρισθῇ τὸ κατ' αὐτὸν ἱερώτατον τῶν πραγμάτων, ἦτο ἀδύνατον νὰ δυσπιστήσωμεν.

Μὲ εὐλαβῆ σιωπήν, ἐλάβομεν τὰς ὁρισθείσας δι' ἡμᾶς θέσεις, πλησίον καὶ γύρω εἰς τὸ μνημεῖον, ἀλλὰ κρυπτόμενοι ἀπὸ τῆς ὄψεως παντὸς τοῦ δυναμένου νὰ πλησιάσῃ.

"Ωκτειρον τοὺς ἄλλους καὶ μάλιστα τὸν 'Αρθοῦρον.

'Εγὼ εἶχα μαθητευθῆ ἀπὸ τὰς προλαβούσας ἐπισκέψεις μου εἰς τὸ φρικῶδες τῆς νυκτοφρουρᾶς ἐκείνης. Καὶ ὅμως ἐγώ, ὅστις πρὸ μιᾶς ὥρας ἀκόμη, ἀπέρριπτον τὰ τεκμήρια, ᾐσθάνθην τὴν καρδίαν μου νὰ ἐκλείπῃ ἐντός μου.

Ποτὲ τάφοι δὲν ἐφάνησαν τόσον νεκρωσίμως λευκοί, ποτὲ κυπάρισσος, ἰτέα, ἢ ἄρκευθος δὲν ἐσείσθη τόσον θλιβερῶς ὑπὸ τῆς νυκτερινῆς αὔρας, ποτὲ θάμνος ἢ χόρτον τόσον ἀπαισίως δὲν ἐβρόντει· ποτὲ κλάδοι τόσον μυστηριωδῶς δὲν ἔτριζαν· καὶ ποτὲ ἡ μεμακρυσμένη ὑλακὴ τῶν κυνῶν δὲν ἔπεμπε τοιοῦτον θλιβερὸν οἰωνὸν μέσῳ τοῦ σκότους.

Μακρὸς ἐφιάλτης σιγῆς μᾶς ἐκράτει, μέγα ἐπώδυνον κενόν, καὶ εἶτα ἠκούσθη ἐκ μέρους τοῦ καθηγητοῦ ὀξὺς συριγμός.

—Σ—σ—σ—ς !

"Ενευσε πρὸς ἡμᾶς· καὶ κάτω εἰς τὴν δενδροστοιχίαν τῶν ἰτεῶν εἴδομεν λευκὴν σκιὰν νὰ προβαίνῃ—ἀμυδράν, λευκὴν μορφὴν ἥτις ἐκράτει κάτι ἀμαυρὸν εἰς τὸν κόλπον της.

'Η μορφὴ ἐστάθη καὶ ἐν ἀκαρεῖ ἀκτὶς σελήνης ἔπεσε μεταξὺ εἰς τὰ ἀθροίσματα τῶν κινουμένων νεφῶν καὶ ἔδειξε μετ' ἐκπάγλου ἐμφανείας καστανόμαλλον γυναῖκα ἐνδεδυμένην μὲ τὰ ἐντάφια κτερίσματα. Δὲν ἠδυνάμεθα νὰ ἴδωμεν πρόσωπον, διότι ἔκυπτεν ἐπάνω εἰς τὸ βασταζόμενον, τὸ ὁποῖον εἴδομεν νὰ εἶνε ξανθόμαλλον βρέφος.

Παῦσίς τις ἐπῆλθε καὶ μικρὰ ὀξεῖα κραυγή, ὁποίαν παιδίον ἐκπέμπει ἐν ὕπνῳ, ἢ κύων ἐν ραστώνῃ κείμενος πλησίον τοῦ πυρός.

'Ηθελήσαμεν νὰ τρέξωμεν ἐμπρός, ἀλλὰ νεῦμα τῆς χειρὸς τοῦ καθηγητοῦ, ἱσταμένου ὄπισθεν δένδρου, μᾶς ἀνεχαίτισε. Καὶ τότε καθὼς ἐκυττάζομεν, ἡ λευκὴ μορφὴ ἐκινήθη πάλιν εἰς τὰ πρόσω.

Ἦτο τώρα σχεδὸν ἀρκετὰ πλησίον εἰς ἡμᾶς, ὥστε νὰ βλέπωμεν εὐκρινῶς καὶ τὸ φῶς τῆς σελήνης δὲν εἶχε σκιασθῆ ἀκόμη.

'Η καρδία μου ἔγεινε ψυχρὰ ὡς πάγος, καὶ ἤκουσα τὸν στεναγμὸν τοῦ 'Αρθούρου, καθὼς ἀνεγνωρίσαμεν τοὺς χαρακτῆρας τῆς Λουκίας Οὐέστενρα, ἀλλ' ὅμως πόσον μεταβεβλημένης ! 'Η γλυκεῖα ἁβρότης εἶχε μετατραπῆ εἰς ἀδαμαντίνην, ἄκαμπτον σκληρότητα καὶ ἡ ἁγνότης εἰς φιλήδονον ματαιότητα. 'Ο Βὰν "Ελσιγγ ἐπροχώρησε καὶ εὐπειθεῖς εἰς τὴν χειρονομίαν του ὅλοι προέβημεν. Καὶ οἱ τέσσαρες ἐτάχθημεν εἰς γραμμὴν πρὸ τῆς θύρας τοῦ τύμβου.

('Ακολουθεῖ)

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

Ο ΡΟΒΕΣΠΙΕΡΟΣ

Τὸ ὄνομα Ροβεσπιέρος εἶνε γνωστὸν τοῖς πᾶσι, καὶ μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς αἰῶνος τὸ ὄνομά του ἐμπνέει εἰσέτι τρόμον καὶ φρίκην. 'Ενέσπειρε καθ' ὅλην τὴν Γαλλίαν τοσοῦτον γενικὸν καὶ δεινὸν τρόμον ὥστε ἐνέπνευσε τὴν δυσπιστίαν καὶ μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας.

'Η ἑκατόμβη ἑκατὸν χιλιάδων ἀθώων ὑπὲρ τῆς φιλαργυρίας του, τῆς φιλοδοξίας του καὶ τῆς μοχθηρίας του ἄφησαν ὀδυνηρὰς ἀναμνήσεις ὄχι μόνον ἐν τῇ πατρίδι του ἀλλὰ καὶ ἐν ἁπάσῃ τῇ οἰκουμένῃ. 'Ο ἀπαίσιος οὗτος ἀνὴρ ἐγεννήθη τῷ 1762 ἐν 'Αρρὰς ὑπὸ γονέων πτωχῶν. 'Ο ἐπίσκοπος τῆς πόλεως ταύτης ἀνέλαβε τὰ ἔξοδα τῆς ἐκπαιδεύσεώς του, τοποθετήσας αὐτὸν εἰς τὸ σχολεῖον Λουδοβίκου τοῦ Μεγάλου, ὅπου καὶ διεκρίθη, 22 ἐτῶν, ἦρε νίκην φιλολογικήν, στεφθεὶς ὑπὸ τῆς ἐν Μέτζ ἀκαδημίας ἐπὶ τῷ ἀγωνίσματι: «Πῶς τὸ αἶσχος ποινῆς ἀτιμωτικῆς ἐπιβαλλομένης εἰς ἐγκληματίαν τινὰ ἐπεκτείνεται ἐφ' ὅλων τῶν μελῶν τῆς αὐτῆς οἰκογενείας».

Κατ' ἀρχὰς ἠκολούθησε τὸ δικηγορικὸν στάδιον εἰς ὃ καὶ ηὐδοκίμησε· τὸ δὲ 1789 ἐπεδόθη εἰς τὴν πολιτικήν. Κρύπτων τὴν κακίαν του, τὸν φθόνον του καὶ τὴν κακήν του φύσιν ὑπὸ τὸν πέπλον φιλοσόφου αὐστηρᾶς ἠθικῆς καὶ διακαοῦς πατριωτισμοῦ, ἐπέτυχε νὰ ἐκλεγῇ μέλος τῆς νομοθετικῆς συνελεύσεως. 'Ο λόγος του ἐπὶ τοῦ ἀπορρήτου τῶν ἐπιστολῶν τὸν ἀνέδειξεν. Κατ' αὐτόν, ὁ πρῶτος πάντων τῶν νόμων εἶνε ἡ σωτηρία τοῦ λαοῦ. 'Η ὑποχρέωσις ἡ μᾶλλον ἐπιτακτικὴ εἶνε ἡ ὑπεράσπισις τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους καὶ ἡ τιμωρία πάντων τῶν μέσων. Τὸ ἀπόρρητον τῶν ἐπιστολῶν εἶναι ἀπαραίτητον, ὑπάρχουσιν ὅμως περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας δέον νὰ παραβιάζεται. Τὸ παράδειγμα τοῦ Πομπηίου, καίωντος τὰς πρὸς τὸν Σερτώριον ἐπιστολάς, εἶνε ἀπαράδεκτον.

'Ο Πομπήιος ἦτο τύραννος καταδυναστεύων τὴν γενικὴν ἐλευθερίαν καὶ ἡμεῖς εἴμεθα οἱ ἀναδιοργανωταί.

'Η ὑπερηφάνεια ὁ δόλος ἦσαν ἡ βάσις τοῦ χαρακτῆρός του, καὶ τοιοῦτος ἀνεδείχθη κατὰ τὸ πολιτικὸν στάδιόν του.

'Επεριστοιχήθη ὑπὸ κακούργων ἵνα διὰ τοῦ τρόμου ἐπιτύχῃ τὴν καταδίωξιν καὶ τὴν τιμωρίαν τοῦ Μιραβώ. Κατὰ τὰς ἐνδόξους αὐτοῦ ἡμέρας, συμμαχῶν μετὰ πάντων ὅσοι ἠδύναντο νὰ συντελέσωσι εἰς τὴν ἀνύψωσίν του, ἐγκατέλειπεν αὐτοὺς μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν του καὶ τοὺς ἔστελλε εἰς τὸν θάνατον διὰ καταγγελιῶν κατὰ τοῦ καθεστῶτος. 'Ο Βαρνάβας, ὁ Κουβέ, ὁ Ρολάν, ὁ Δαντών, ὁ "Εβερτ· ἐγένοντο θύματα τῆς καταχθονίου πολιτικῆς του. 'Ο θάνατος τοῦ Λουδοβίκου καὶ ἡ ἄσπονδος καταδίωξις τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας ἡ προγραφὴ τῶν Γιρονδίνων καὶ πάντων τῶν τολμώντων νὰ συμμερισθῶσι τὴν ἀνωτάτην ἐξουσίαν κατέστησαν τὸν Ροβεσπιέρον ἀπόλυτον ἄρχοντα, λέγοντα εἰς τοὺς 'Ιακωβίνους τὰ ἀπόλυτον, οὕτω θέλω. "Ελεγε προσέτι ὁ ἴδιος ὅτι ἡ ἐθνοσυνέλευσις ἦτο δι' αὐτὸν μηχανὴ διαταγμάτων. 'Εὰν ἡ μοχθηρία του ἐπεριωρίζετο μετὰ τὸν θάνατων πάντων τῶν ἐξεχόντων, καὶ ἐφείδετο τῆς ζωῆς τῶν συναρχόντων των, ἐξ ὧν οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ διεκδικήσῃ τὴν ἀρχηγίαν, ἀναμφισβητήτως ἡ ἰσχύς του θὰ διήρκει περισσότερον καὶ θὰ ἐστερεοῦτο. 'Αλλὰ ἄνανδρος, δειλὸς καὶ φιλόπλουτος, ἐξηκολούθησε τὴν βάρβαρον πολιτικὴν τῶν προγραφῶν καὶ ἐξηνάγκασε πάντας τοὺς ὑπ' αὐτῶν νὰ ἐξεγερθῶσιν. 'Ο κίνδυνος τοὺς ἐνεθάρρυνε, καὶ ἡ βεβαιότης τοῦ θανάτου των τοὺς ὤθησε νὰ ἐπιχειρήσωσιν ἀπελπιστικὸν διάβημα ἵνα σωθῶσιν

Οἱ ἀδικούμενοι καὶ οἱ πιεζόμενοι συνώμοσαν, καὶ ἔν τινι συνεδριάσει εἷς ἐξ αὐτῶν ἀπήγγειλε κατηγορίαν κατὰ τοῦ Ροβεσπιέρου καὶ τῶν συντρόφων τοῦ Κουταὶν καὶ Σακι-Ζούστ. 'Απεπειράθησαν νὰ ἀπολογηθοῦν ἀλλὰ κατερρίφθησαν ἀπὸ τοῦ βήματος καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ καθίσωσιν ἐπὶ τῶν ἑδωλίων τῶν κατηγορουμένων. 'Απηγγέλθη ἡ προφυλάκισίς των, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ νέου Ροβεσπιέρου καὶ τοῦ Λεβᾶ. Μετεφέρθησαν εἰς τὸ Δημαρχεῖον ὅπου ἀπόσπασμα τοῦ στρατοῦ τῆς Συντακτικῆς ἐπειράθη νὰ τοὺς σώσῃ.

Εἷς γενναῖος χωροφύλαξ, ἰδὼν τὸν Ροβεσπιέρον, ἐπυροβόλησε καὶ τοῦ ἐσύντριψε τὴν κάτω σιαγόνα. 'Εκεῖ, ἐξηπλωμένος αἱμόφυρτος ἐπί τινος τραπέζης ὑπέστη τοὺς χλευασμούς, τὰς ἀνακρίσεις, τοὺς πόνους, μετὰ στωϊκῆς ἀπαθείας, ἄνευ παραπόνου καὶ μετ' ἄκρας σιωπῆς. Τὴν ἐπιοῦσαν ὡδηγήθη ἐφ' ἁμάξης ἐν συνοδείᾳ 22 τῶν συντρόφων του ἐπὶ τοῦ τόπου ὅπου ὑπέστη τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν. Μία γυνὴ καθ' ὁδὸν τοῦ ἐφώναζε: Πόσον μὲ ἡδύνει ὁ θάνατός σου! κάτελθε εἰς τὸν ᾅδην μὲ τὰς κατάρας συζύγων καὶ μητέρων. 'Επὶ δὲ τοῦ τάφου του ἔγραψαν·

Διαβάτα, μὴ κλαίεις τὸν θάνατόν του, διότι ἂ ἔζη, θὰ θὰ ἦσο νεκρός.

'Ο ἰδιωτικός του βίος ὑπῆρξε μυστηριώδης, οὐδέποτε ἐνεπιστεύετο εἰς κανένα, ἔζη ἀπομονωμένος οὐδέποτε ἐδημοσιεύθη ἔγγραφόν τι τῆς ἰδιαιτέρας του ἀλληλογραφίας, καὶ οὐδεὶς γνωρίζει τοὺς λόγους δι' οὓς δύο μῆνας πρὸ τῆς καταστροφῆς του, εἶχεν ἀποσυρθῆ τοῦ θεάτρου τῶν βαρβάρων σκηνῶν.

"Ισως ἵνα αἱ συνέπειαι τῶν κακουργημάτων του ἐπιβαρύνουν τοὺς συνενόχους του. 'Αφ' ἑνὸς ὑπερησπίζετο τὴν μοναρχίαν, ὡς τὸ μόνον κατάλληλον πολίτευμα διὰ κράτος μέγα ὡς ἡ Γαλλία, κατεπολέμησε τὸ νομοσχέδιον τῆς θανατικῆς ποινῆς ὑποστηρίζων ὅτι αὕτη εἶνε ἄδικος, ἐναντίον τῆς φύσεως, καὶ ζητων τὴν κατάργησιν αὐτῆς· ὡμίλησεν εὐμενῶν ὑπὲρ τῶν ἱερέων καὶ τῶν μεταναστῶν καὶ ἐξ ἄλλου μετὰ δύο ἔτη, ψηφίζει τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως, τὴν κατάργησιν τῆς θρησκείας καὶ τὴν καταδίωξιν τῶν ἱερέων καὶ τῶν μεταναστῶν, καὶ ἱδρύει τὰς κωμικὰς ἐκείνας ἑορτὰς ὅπως μία ἑταίρα πρωταγωνιστεῖ.

Γ. Α.

Ο ΚΥΡ ΜΑΡΤΙΝΟΣ
Ο ΒΑΡΕΛΑΣ

(Διήγημα τοῦ "Οφμαν)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Η'.

— "Ελα δά ! ἐξηκολούθησεν ἡ Μάρθα καθημένη πλησίον της, ὁμολόγησέ τε ὅτι τὸ ἐπρόσεξες ἀπὸ καιρὸ πόσο νοιάζονται γιὰ σένα. Δὲν βλέπεις πῶς καὶ οἱ τρεῖς των γυρίζουν τὰ μάτια των ἀπάνω σου μόλις ἔμβῃς στὸ μαγαζί, πῶς προσπαθοῦν νὰ εὕρουν τρόπο διὰ νὰ σοῦ ἀρέσουν, καὶ τί ἐνθουσιασμὸ δείχνει τὸ πρόσωπο ἐκεινοῦ ποῦ τοῦ λὲς κανένα γλυκὸ λόγο ; "Α ! κόρη μου, δὲν εἶνε εὐτύχημα ποῦ τέτοιοι νέοι σὲ ἔχουνε στὸ νοῦ τους ; Θὰ διαλέξῃς κανένα ἀπ' αὐτούς, καὶ ποιόν ; δὲν τολμῶ νὰ τὸ συμπεράνω, διότι φέρεσαι τὸ ἴδιο καὶ εἰς τοὺς τρεῖς, ἂν καὶ μοῦ φάνηκε... 'Αλλὰ δὲν λέω τίποτα. "Αν ἐρχόσουν εἰς ἐμένα νὰ μὲ συμβουλευθῇς ποιὸν ἀπὸ τοὺς τρεῖς νὰ προτιμήσῃς, θὰ σοῦ ἀπαντοῦσα. «"Αν κανεὶς δὲν παραεῖνε τοῦ γούστου σου, παραίτησέ τους καὶ τοὺς τρεῖς.» "Αλλως, ὁ Ρεϊνόλδος μοῦ ἀρέσει πολύ, καθὼς καὶ ὁ Φρειδερῖκος καὶ ὁ 'Αλβέρτος, καὶ ἐν τούτοις ἔχω κάτι νὰ παρατηρήσω διὰ τὸν καθένα τους. Ναί, Ρόζα μου, ὅταν τοὺς βλέπω νὰ δουλεύουν μὲ τόσον ζῆλο θυμοῦμαι πάντοτε τὸν πτωχό μου Βαλεντῖνο ποῦ ἦτο κ' ἐκεῖνος ἔτσι προκομμένος· ἀλλ' ἐκεῖνος εἶχε ἄλλου εἴδους ζῆλο, ἦτον ἀφοσιωμένος στὴ δουλειά του μὲ ὅλη του τὴν ψυχή, ἐνῷ αὐτοὶ οἱ νέοι φαίνονται σὰν νὰ ἔχουνε στὸ νοῦ τους κάθε ἄλλο παρὰ τὴν δουλειά τους· ἀπ' ὅλους προτιμῶ τὸν Φρειδερῖκο· εἶνε ἥσυχος καὶ ἀκέραιος χαρακτήρ. Μοῦ φαίνεται σὰν ποιὸ πολὺ ἀπὸ τοὺς δικούς μας, παρὰ οἱ ἄλλοι. Καταλαβαίνω ὅλα ὅσα μοῦ λέγει, καὶ πρὸ πάντων μοῦ ἀρέσει ποῦ εἶνε ντροπαλός, ποῦ κοκκινίζει μόλις τοῦ μιλήσῃς, ποῦ διατηρεῖ μία συστολὴ παιδική.

'Ενῷ ἡ Μάρθα ὡμίλει οὕτω, δάκρυ ἔλαμπεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς Ρόζας· ἐσηκώθη, καὶ στραφεῖσα πρὸς τὸ παράθυρον, εἶπε·

— Ναί, ἀγαπῶ καὶ τὸν Φρειδερῖκο, ἀλλὰ καὶ ὁ Ρεϊνόλδος δὲν εἶνε ἀξιοκαταφρόνητος.

— Πῶς μπορῶ νὰ τὸν καταφρονήσω ; ἀνέκραξεν ἡ Μάρθα· ὁ Ρεϊνόλδος εἶνει ἀλήθεια ὁ ὡμορφότερος ἀπ' ὅλους. Τί μάτια ! . . . 'Αλλὰ ἔχει ἀπάνω του κάτι ἀλλόκοτο ποῦ μὲ παραξενεύει. Μοῦ φαίνεται πῶς ὁ κὺρ Μαρτῖνος θὰ αἰσθάνεται ὅταν τὸν βλέπει μὲς τὸ ἐργαστήριο, ὅ,τι θὰ αἰσθανόμουν ἐγὼ ἂν κανένας ἄφινε στὴν κουζίνα μου μία χύτρα ἀπὸ μάλαμα καὶ διαμάντια γιὰ νὰ τὴν μεταχειρισθῶ σὰν χύτρα ἀπὸ τῆς κοινές· δὲν θὰ τολμοῦσα νὰ τὴν ἐγγίσω. Μιλεῖ, διηγεῖται, ὅλα του τὰ λόγια εἶνε σὰν ὡραία μουσικὴ καὶ σὲ παρασύρουν· ἀλλὰ ὅταν ὕστερα συλλογίζομαι τὰ ὅσα εἶπε, βρίσκω πῶς δὲν κατάλαβα οὔτε λέξι. Καὶ ὅταν χωρατεύῃ σὰν καὶ μᾶς, καὶ θέλει νὰ κάμῃ ὅπως ἐμεῖς, ἔξαφνα ἔχει ἕνα ὕφος εὐγενικὸ ποῦ μὲ τρομάζει. 'Αλλὰ δὲν ἔχει πάλι καὶ τοὺς τρόπους τῶν μεγάλων· ὄχι, εἶνε κάτι ἄλλο. Τέλος, μοῦ φαίνεται, Κύριος οἶδε διατί, ὅτι ἀνήκει σὲ κάποιον ἄλλο κόσμο ἀνώτερον. 'Ο 'Αλβέρτος εἶνε χεροδύναμος, θυμώδης, ἔχει ἐπάνω του κάποια εὐγένεια ποῦ δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν ποδιά του. Καὶ ἀκόμη, δείχνει μὲ τὸ φέρσιμό του σὰν νὰ εἶνε αὐτὸς ὁ ἀφέντης ἐδῶ μέσα, καὶ σὰν νὰ χρεωστοῦν ὅλοι οἱ ἄλλοι νὰ τὸν ὑπακούουν. 'Απὸ τόσο λίγον καιρὸ ποῦ ἦρθε, κατάφερε νὰ τοῦ πάρῃ τὸν ἀέρα τοῦ κὺρ Μαρτίνου. "Εχει μόλα ταῦτα ἕνα τρόπο τόσο καλόβολο καὶ τιμημένο, ποῦ δὲν μπορεῖς νὰ τοῦ βαστάξῃς ἔχθρα. Καί, νὰ σοῦ τὸ 'πῶ καθαρά, μ' ἀρέσει περισσότερον ἀπὸ τὸν Ρεϊνόλδο. Στοιχηματίζω πῶς ἔχει κάμῃ στρατιώτης, ξέρει ἀπὸ ὅπλα, καὶ μιλεῖ ὅπως οἱ στρατιωτικοί. Τώρα, φιλτάτη μου Ρόζα, εἰπέ μου το ξάστερα, ποῖος ἀπὸ τοὺς τρεῖς σοῦ ἀρέσει περισσότερο.

— Μὴ μοῦ κάμνεις ματαίας ἐρωτήσεις, φιλτάτη μου Μάρθα, ἀπεκρίθη ἡ Ρόζα. Τὸ μόνον βέβαιον εἶνε, ὅτι ὁ Ρεϊνόλδος δὲν μὲ τρομάζει ὅπως σέ. Διαφέρει τῷ ὄντι πολὺ ἀπὸ τοὺς συντρόφους του, ἀλλὰ ἡ ὁμιλία του μὲ τέρπει ὑπερβολικά. 'Αφ' ὅτου ὁ Ρεϊνόλδος εἶνε ἐδῶ, τόσα πράγματα ποῦ μοῦ ἐφαίνοντο πληκτικὰ καὶ ἀδιάφορα, μοῦ φαίνονται τώρα λαμπρὰ καὶ ἑλκυστικά.

'Η Μάρθα ἐσηκώθη, καί, ἀπειλοῦσα διὰ τοῦ δακτύλου τὴν Ρόζαν, τῇ εἶπε·

— "Ω ! Ρόζα, τὸν Ρεϊνόλδο λοιπὸν προτιμᾷς ; Δὲν τὸ πίστευα.

— Σὲ παρακαλῶ, Μάρθα, ἀπήντησεν ἡ Ρόζα, μὴ βάζεις καμμίαν ἰδέαν, τίποτε μὴ ὑποπτεύεσαι. *Ας γίνῃ ὅ,τι θέλει ὁ Θεός.

'Εν τῷ μεταξὺ τούτῳ, εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ κὺρ Μαρτίνου εἰργάζοντο πυρετωδῶς. Διὰ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ὅλας του τὰς παραγγελίας, εἶχε προσλάβῃ νέους ἐργάτας, καὶ ὁ κρότος τῆς σφύρας, τοῦ πελέκεως, ἀντήχει μακράν. 'Ο Ρεϊνόλδος εἶχε πάρῃ τὰ μέτρα τοῦ μεγάλου πίθου τοῦ προωρισμένου διὰ τὸν ἐπίσκοπον τῆς Βαμβέργης, καὶ τόσον ἐπέτυχε, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Φρειδερίκου καὶ τοῦ 'Αλβέρτου, ὥστε ἡ καρδία τοῦ κὺρ Μαρτίνου ἐσκίρτα ὑπὸ χαρᾶς. «Νά, ἀνέκραξεν, αὐτὸ λέγεται καλὴ δουλειά ! Θὰ γίνῃ ἕνα βαρέλι ποῦ τέτοιο ἀκόμη δὲν ξανάγινε, παρεκτὸς ἀπὸ τὸ ἀριστούργημά μου.»

Οἱ τρεῖς σύντροφοι ἐβύθιζον μὲ μεγάλον πάταγον τοὺς κύκλους εἰς τῆς δόγες. 'Ο γέρω Βαλεντῖνος ἐπλάνιζε μὲ ζέσιν καὶ ἡ Μάρθα ἐκάθητο ὀπίσω τοῦ 'Αλβέρτου μὲ τὰ μικρά της, τὰ ὁποῖα ἔτρεχον δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καὶ ἐκραύγαζον. Ἦτο θέαμα τερπνόν, καὶ μόλις ἐπρόσεξαν εἰς τὸν γέροντα Χόλτσνερ ὅστις ἐμβῆκεν εἰς τὸ ἐργαστήριον. 'Ο κὺρ Μαρτῖνος, βλέπων ὅτι ἦλθεν ἐπὶ τέλους, ἐπῆγε εἰς δεξίωσίν του καὶ τὸν ἠρώτησεν εὐγενῶς ποῖον τὸ αἴτιον τῆς ἐπισκέψεώς του.

— "Ηθελα νὰ ἰδῶ ἄλλη μία φορά, εἶπεν ὁ Χόλτσνερ, τὸν ἀγαπητόν μου Φρειδερῖκον, ποῦ ἐργάζεται ἐδῶ μὲ τόσον ζῆλον. "Επειτα μοῦ χρειάζεται διὰ τὴν ἀποθήκη μου ἕνα καλὸ βαρέλι, καὶ ἔρχομαι νὰ σᾶς τὸ ζητήσω. 'Αλλ' αὐτὸ ποῦ οἱ ἐργάται σου ἀποτελειώνουν εἶνε ἀκριβῶς ὅπως τὸ θέλω. 'Αγαπᾶτε νὰ μοῦ τὸ δώσετε καὶ νὰ μοῦ εἰπῆτε πόσο κάνει ;

'Ο Ρεϊνόλδος ὅστις ἔκαμνε διάλειμμα ἐκ τῆς ἐργασίας του κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτήν, τῷ εἶπεν·

— "Α ! ἀγαπητέ μου κύριε, μὴ περιμένετε νὰ τὸ ἀποκτήσετε αὐτὸ τὸ βαρέλι, διότι τὸ φτειάνουμε διὰ τὸν σεβασμιώτατον ἐπίσκοπον τῆς Βαμβέργης.

'Ο κὺρ Μαρτῖνος, μὲ τοὺς βραχίονας σταυρωμένους ἐπὶ τῶν νώτων, μὲ τὸν ἀριστερὸν πόδα προτεταμένον, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἔρριψε βλέμμα περιχαρὲς ἐπὶ τοῦ πίθου, καὶ εἶπε μετὰ ὑπερηφανείας· «'Αγαπητέ μου κύριε, ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἐκλεκτὸ ξύλο καὶ ἀπ' αὐτὴ τὴν φίνα δουλειά, ἔπρεπε νὰ τὸ καταλάβετε πῶς μιὰ τέτοια βαρέλα εἶνε προωρισμένη γιὰ ἀποθήκη πριγκηπική. 'Ο Ρεϊνόλδος καλὰ τὸ εἶπε· μὴ ζητᾶτε ἕνα τέτοιο ἔργο. 'Αλλὰ σὰν τελειώσῃ ὁ τρύγος, θὰ σᾶς φτιάσω ἕνα βαρέλι καλό, στερεό, ὅπως σᾶς χρειάζεται γιὰ τὴν ἀποθήκη σας.

'Ο γέρω Χόλτσνερ, ἐρεθισθεὶς ἀπὸ τὴν ὑπεροψίαν τοῦ κὺρ Μαρτίνου, ἠξίωσεν ὅτι αἱ λίραι του ἔχουν τὸ αὐτὸ βάρος ὅπως καὶ αἱ τοῦ ἐπισκόπου τῆς Βαμβέργης, καὶ ὅτι, μὲ τὸ χρῆμά του, θὰ εὕρισκεν εἰς κανένα ἄλλο ἐργαστήριον ἕνα βαρέλι ὡσὰν αὐτὸ καὶ καλλίτερον.

'Ο κὺρ Μαρτῖνος μετὰ κόπου συνεκράτησε τὴν ὀργήν του· δὲν ἐτόλμα νὰ προσβάλῃ τὸν ἀξιότιμον Χόλτσνερ, τὸν ὁποῖον ὑπελήπτετο τὸ συμβούλιον καὶ ὅλη ἡ πόλις. Τὴν αὐτὴν στιγμήν, ὁ 'Αλβέρτος ἐκτύπησεν εἰς τῆς δόγες μὲ τόσην δύναμιν, ὥστε ὅλον τὸ ἐργαστήριον ἀντήχησεν. 'Ο θυμὸς τοῦ κὺρ Μαρτίνου ἐξέσπασεν εἰς αὐτόν· ἐκραύγασεν ὀξέως· «'Αλβέρτε, κακορροίζικε, δαιμονισμένε, τί χτυπᾷς ἔτσι ; Θέλεις λοιπὸν νὰ μοῦ σπάσῃς τὸ βαρέλι ;

— Διατί ὄχι ; ἀπήντησεν ὁ 'Αλβέρτος ἀτενίζων αὐτὸν θρασέως· γιατί ὄχι, μαστοράκο μου ;» Ταῦτα λέγων, ἐπέτεινε τὰ κτυπήματα εἰς τρόπον ὥστε, αἱ στεφάναι διερράγησαν, καὶ ἡ δόγες ἀνέτρεψαν τὸν Ρεϊνόλδον ἀπὸ τὸ ἰκρίον ὅπου ἐκάθητο.

'Ο κὺρ Μαρτῖνος, ἐκμανείς, ἀπέσπασε μίαν ῥάβδον ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Βαλεντίνου, καὶ ἐκτύπησεν εἰς τὴν ῥάχιν τὸν 'Αλβέρτον λέγων πρὸς αὐτόν· «Νὰ σοῦ δείξω ἐγώ, καταραμένε !»

Μόλις ὁ 'Αλβέρτος ᾐσθάνθη ὅτι τὸν κτυποῦν, ἐστράφη ζωηρῶς, καὶ ἔμεινε πρὸς στιγμὴν ὡς ἀπολιθωμένος· ὕστερον οἱ ὀφθαλμοί του ἀνέδωκαν φλόγας, ἔτριξε τοὺς ὀδόντας καὶ ἀνέκραξεν·

«'Εμένα, νὰ κτυπήσουν !» "Ωρμησε δι' ἑνὸς ἅλματος, καί, δράξας ἕνα πέλεκυν ὅστις ἔκειτο κατὰ γῆς, κατέφερε κτύπημα τόσον δυνατὸν εἰς τὸν Μαρτῖνον, ὥστε θὰ διέσχιζε τὴν κεφαλὴν ἂν ὁ Φρειδερῖκος δὲν ἀπώθει τὸν γηραιὸν βαρελοποιὸν πλαγίως, οὕτως ὥστε ὁ πέλεκυς τῷ ἔθιξε μόνον τὸν βραχίονα καὶ ἔκαμε τὸ αἷμα ν' ἀναβλύσῃ· ὁ Μαρτῖνος ἀπώλεσε τὴν ἰσορροπίαν καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς. "Ολοι ἐρρίφθησαν ἐπὶ τοῦ μαινομένου 'Αλβέρτου, ὅστις, πάλλων τὸν αἱματωμένον πέλεκυν του εἰς τὸν ἀέρα, ἐκραύγαζε μὲ φωνὴν τρομεράν·

«Πρέπει νὰ σὲ στείλω στὸν διάβολο !» Καί, ἀπωθῶν μὲ δύναμιν γίγαντος ὅλους ὅσοι τὸν ἐπεριστοίχιζον, ἡτοιμάζετο νὰ καταφέρῃ εἰς τὸν κατὰ γῆς ἐξηπλωμένον Μαρτῖνον δεύτερον κτύπημα τὸ ὁποῖον θὰ τὸν ἀπετελείωνεν, ὁπόταν αἴφνης ἡ Ρόζα ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θύραν τοῦ ἐργαστηρίου, μὲ τὸ πρόσωπον ὠχρὸν καὶ κατατρομαγμένον.

Μόλις ὁ 'Αλφρέδος παρετήρησε τὴν Ρόζαν, ἔμεινε μὲ τὸν πέλεκυν εἰς τὴν χεῖρα, ἀκίνητος ὡς ἄγαλμα· ὕστερον, ῥίψας τὸ ὅπλον του μακρὰν αὐτοῦ, συνῆψε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους του καὶ ἀνέκραξε μὲ φωνὴν ἥτις τοὺς πάντας συνεκίνησε· «Ὦ Θεέ μου ! τί ἔκαμα ;» καὶ ἐγκατέλιπε τὸ ἐργαστήριον. Κανεὶς δὲν διενοήθη νὰ τὸν καταδιώξῃ. 'Ανεσήκωσαν τὸν πτωχὸν κὺρ Μαρτῖνον. 'Ο πέλεκυς εἶχε πάρῃ ἐξώδερμα τὸν βραχίονά του, καὶ ἡ πληγὴ ἦτο ἀκίνδυνος. 'Απέσυραν ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ στεφάνια καὶ τῆς δόγες τὸν γέρω Χόλτσνερ, τὸν ὁποῖον ὁ Μαρτῖνος εἶχε παρασύρῃ κατὰ τὴν πτῶσίν του, καὶ κατηύνασαν ὅπως ἠδυνήθησαν τὰ παιδία τῆς Μάρθας, τὰ ὁποῖα ἐφώναζαν καὶ ἔκλαιον ! 'Ο Μαρτῖνος ἦτο εἰς ἄκρον καταβεβλημένος, καὶ ἔλεγεν ἐν τούτοις ὅτι θὰ παρηγορεῖτο διὰ τὸ τραῦμά του ἂν ἐκεῖνος ὁ διαβολοεργάτης του δὲν εἶχε καταστρέψει τὴν ὡραίαν του βαρέλα.

'Εκουβάλησαν ἓν φορεῖον διὰ τοὺς γηραιοὺς κυρίους, διότι ὁ Χόλτσνερ εἶχε πληγωθῆ πίπτων. Κατηράσθη ἓν ἐπάγγελμα ὅπου μετεχειρίζοντο ἐργαλεῖα τόσον φονικά, καὶ ἐξώρκισε τὸν Φρειδερῖκον ν' ἀναλάβῃ τὸ εὐγενὲς ἐπάγγελμα τοῦ καλλιτέχνου, τὸ ὁποῖον ἀρχικῶς εἶχεν ἀκολουθήσει.

'Ο Φρειδερῖκος καὶ ὁ Ρεϊνόλδος τοὺς ὁποίους τὸ συμβὰν εἶχε καταπτοήσει, ἀνέλαβον κατηφεῖς περὶ τὴν ἑσπέραν τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν πόλιν. Βαδίζοντες, ἤκουσαν ὀπίσω των λυγμοὺς καὶ στεναγμούς· ἐσταμάτησαν, καὶ εἶδον τὸν 'Αλβέρτον ὅστις ἐπλησίαζε πρὸς αὐτούς.

«"Α ! ἀγαπητοί μου σύντροφοι, τοὺς εἶπε στε-

νάζων, μὴ τρομάζετε ποῦ μὲ βλέπετε. Μὲ θεωρεῖτε ὡς ἕνα ἄθλιον δολοφόνον· ἀλλ' ὄχι, ὄχι, δὲν εἶμαι. Δὲν ἠμποροῦσε νὰ πράξω διαφορετικά· ὤφειλα νὰ τὸν σκοτώσω ἐκεῖνον τὸν γέρω μάστορη, καὶ ἔπρεπε τώρα νὰ ὑπάγω μαζί σας νὰ τοῦ σγίσω τὸ κεφάλι, ἂν ἦτο δυνατόν. Ἀλλ' ὄχι, τετέλεσται! δὲν θὰ μὲ ξαναϊδῆτε πλέον. Προσκυνήσατέ μου τὴν γλυκυτάτην Ρόζαν, ποῦ τὴν ἀγαπῶ περισσότερον ἀπὸ κάθε τι· εἰπέτε της ὅτι θὰ διατηρῶ καθ' ὅλην μου τὴν ζωὴν τὸ μπουκέτο της ἐπὶ τῆς καρδίας μου, ὅτι θὰ στολισθῶ μὲ αὐτό, ἐάν... Ἐπὶ τέλους, μίον ἡμέραν ἴσως θ' ἀκούσῃ νὰ ὁμιλοῦν περὶ ἐμοῦ. Σᾶς ἀφίνω ὑγείαν, ἀγαπητοί μου σύντροφοι!»

Καὶ ἔφυγε διὰ μέσου τῶν ἀγρῶν.

«Ἔχει ἀπάνω του, εἶπεν ὁ Ρεϊνόλδος, κάτι τι ἀλλόκοτο αὐτὸς ὁ νέος. Δὲν μποροῦμε νὰ κρίνωμε τὴν πρᾶξίν του μὲ τὸ κοινὸν μέτρον. Τὸ μέλλον θὰ μᾶς ξεφανερώσῃ ἴσως τὸ μυστήριον τὸ ὁποῖον μᾶς κρύπτει».

(Ἀκολουθεῖ)

— Ἡ Φανὴ λέγει, ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ πάρῃ ἄνδρα ποῦ νὰ μὴν εἶνε ἥρως.

— Ἀλλ' ἠμπορεῖ εὔκολα νὰ καταστήσῃ τινὰ ἥρωα.

— Πῶς;

— Ἂν τὸν κάμῃ νὰ τὴν πάρῃ.

*

— Ἡ δεσποινὶς Κ. περνᾷ τὴν Α. στὸ τραγοῦδι, καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι ἡ δεσποινὶς Κ. ἔχει τὴν πλουσιωτέραν φωνήν.

— Ναί· ἀλλ' ἡ Α. ἔχει ἀσυγκρίτως τὸν πλουσιώτερον πατέρα.

*

— Ἡ μητέρα εἶνε θυμωμένη διότι τὸ καπέλλο τοῦ μικροῦ ἦτο καταλασπωμένο ὅταν τὰ παιδιὰ ἐγύρισαν ἀπὸ τὸν περίπατον.

— Πῶς ἔκαμες καὶ τὸ λάσπωσες ἔτσι τὸ καπέλο σου; τὸν ἐρωτᾷ τραχέως.

— Ἕνα παιδὶ τὸ ἔρριξε ἀπὸ τὸ κεφάλι μου στὸν δρόμο, καὶ κυλίσθηκε στὴν λάσπη.

— Δὲν εἶν' ἔτσι, μαμά· μόνος του τὤρριζε τὸ καπέλλο του στὴ λάσπη, διέκοψεν ἡ μικρὰ ἀδελφή.

— Καλά, ἐγὼ δὲν εἶμαι παιδί, αἴ;

*

— Εἶσαι πουθενὰ καλεσμένος τραπέζι τὴν Πέμπτη;

Ὁ Β. (προβλέπων πρόσκλησιν εἰς γεῦμα). Τὴν Πέμπτη; Στάσου νὰ θυμηθῶ. Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη· ὄχι, δὲν ἔχω πουθενὰ πρόσκλησι τὴν Πέμπτη.

— Τότε λοιπὸν θὰ εἶσαι πεινασμένος τὴν Παρασκευή, φίλτατέ μου.

*

— Ναί, κύριε· τὰ βρῆκα ὅλα ὅπως τὰ θέλατε — ὡραῖο σπίτι καὶ ὡραία θέσι.

— Ὡραία θέσι, αἴ;

— Σπουδαία, ἔξοχη, κύριε!...

— Εἶνε θέσις ὑγιεινή;

— Ὑγιεινή, λέει! Φαντασθῆτε κύριε, 'σ ἐκείνη τὴν συνοικίαν ἡ ἀρρώστια εἶνε κάτι τι ἄγνωστον.

— Ἄ, ἔτσι, τότε, αὐτὸ τὸ σπίτι δὲν μοῦ κάνει. Εἶμαι βλέπετε γιατρός.

*

— Ξεύρεις τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος; ἐρωτᾷ ὁ λοχίας ἕνα νεοσύλλεκτον ὅστις δὲν διακρίνεται διὰ τὴν νοημοσύνην του.

— Ναῖσκε, κὺρ λοχία, ὑπῆρξεν ἡ ἀπάντησις.

— Καλά. Κύτταξε ἀπ' ἐκεῖ ποῦ βγαίνει ὁ ἥλιος καὶ ἄπλωσε τὰ χέρια σου...

Ὁ νεοσύλλεκτος ἐκτελεῖ τὰ παραγγελθέντα.

— Καλά. Τὸ δεξί σου χέρι δείχνει τὸν βορρᾶν, καὶ τὸ ἀριστερὸ τὸν νότον. Αἴ;

— Ναῖσκε.

— Μπροστά σου ποῦ κυττάζεις, εἶνε ἡ ἀνατολή. Αἴ;

— Ναῖσκε.

— Καὶ πίσω σου, τί εἶνε;

— Ἡ μπαλάσκα μου, κὺρ λοχία.

*

— Πόσα κάρβουνα ἔχει στὴν ἀποθήκη, Φώτω; Πόσο θὰ βαστάξουνε;

— Θὰ βαστάξουνε, κυρία, ἀκόμη κάμπόσο ἂν δὲν θ' ἀνάβετε φωτιά.

— Ὥστε δὲν περίσσεψαν πολλά;

— Δὲν περίσσεψε τίποτα, κυρία.

*

— Τώρα, κύριε Β., ἐπιθυμοῦσα νὰ βάλετε ὅλα σας τὰ δυνατὰ διὰ νὰ διορίσετε τὸν γυιόμου σὲ μιὰ καλὴ θέσι,

— Καλά, σὲ τί ἰδίως εἶνε ἄξιος ὁ υἱός σας;

— Σὲ τί εἶνε ἄξιος; Ἔλα Παναγιά μου. Ἂν ἤτονε ἄξιος νὰ κάμῃ τίποτα δὲν θὰ σᾶς ἐνοχλοῦσα.

Ἡ σύζυγος. Πρέπει νὰ τὸ ξέρεις ὅτι ἐγὼ πάντοτε ζυγίζω τὰ λόγια μου.

Ὁ σύζυγος. Ναί, δίκηο ἔχεις· καὶ πρέπει νὰ μὴ λησμονῇς νὰ τὰ ζυγίζεις σωστά.

*

— Εἶσθε ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένος, παιδί μου; ἐρωτᾷ ὁ ἔμπορος τὸν ὑποψήφιον ὑπάλληλον.

— Μάλιστα, κύριε. Ἔχω κλείσῃ τὰ εἰκοσιπέντε, ἀπαντᾷ εὐλαβῶς ὁ νέος.

*

— Φαίνεται ὅτι ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ μεταξὺ τῆς δεσποινίδος Β. καὶ τοῦ ἀραβωνιαστικοῦ της.

— Ναί, ἕως 50,000 δραχμῶν διαφορά.

*

Εἷς ταξειδιώτης ἐσταμάτησε μὲ τὸ ἄλογόν του ἓν ἀπόγευμα πρὸ τῆς καλύβης ἑνὸς χωρίου διὰ ν' ἀναπαυθῇ. Ἔξω τῆς καλύβης ἐκάθητο εἷς οἰκοκύρης μεσῆλιξ, περιστοιχούμενος ἀπὸ δωδεκάδα σκύλων. Μετ' ὀλίγον ἐφάνη καὶ ἡ σύζυγός τοῦ χωρικοῦ, σύρουσα μίαν κατακουρασμένην ἡμίονον.

Ὁ ξένος ἐζήτησε φιλοξενείαν, τὴν ὁποίαν προθύμως τῷ ἐπρόσφερον ὁ χωρικὸς καὶ ἡ γηραιὰ σύζυγός του.

— Ἔχετε ἐδῶ ἕναν ὡραῖο τόπο, εἶπεν ὁ ξένος ὅταν ἐκάθησεν εἰς τὸ τραπέζι.

— Ναί, ἀπήντησεν ἡ γυναῖκα, γιὰ τοὺς ἄνδρες καὶ γιὰ τὰ σκυλιὰ καλὸς τόπος εἶνε, ἀλλὰ γιὰ τὴς γυναῖκες καὶ γιὰ τὰ μουλάρια εἶνε πολὺ ἄσχημος.

ΠΟΛΕΙΣ ΚΤΙΣΘΕΙΣΑΙ
ΕΝΤΟΣ ΜΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ

80,000 ἄνθρωποι στεγαζόμενοι ἐντὸς διαστήματος 24 ὡρῶν.— Ἡ Κανβαστάουν. — Ἡ πόλις Κοῦστερ.— Ἄλλαι πόλεις κτισθεῖσαι ὡς ἐκ μαγείας.

Ὁ Γ. Τσέστερτον Κόρνουελ, ὅστις ἐσχάτως ἐτελεύτησεν ἐν Λονδίνῳ, συνέδεσε τὸ ὄνομά του μὲ τὴν πλέον ἀξιοσημείωτον περίπτωσιν ταχέος συνοικισμοῦ. Εἶνε εἷς ἐκ τῶν συγχρόνων σκαπανέων τοῦ Αὐστραλλιανοῦ συνοικισμοῦ εἰς Βικτωρίαν. Πρὸ πεντηκονταετίας εἶχεν ἀπέλθει εἰς τὰς ἀποικίας πρὸς ζήτησιν τύχης. Ἦτο ἐκεῖ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δαψιλοῦς συσσωρεύσεως χρυσοῦ εἰς Βικτωρίαν καὶ εἶχε λάβει ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Κανβαστάουν, εἰς τὸν λόφον Ἐμεράλδου. Ἡ πόλις αὕτη, κατὰ γράμμα ἐκτίσθη ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας. Ὅσον καὶ ἂν φαίνεται ἀπίστευτον, εὐρύχωροι κατοικίαι διὰ 80,000 ἀνθρώπους ἡτοιμάσθησαν ἐντὸς 24 ὡρῶν.

Ἡ πόλις Κοῦστερ, οὕτω ὀνομασθεῖσα ἐκ τινος ἀμερικανοῦ στρατηγοῦ τοῦ Κολοράδου, προήχθη εἰς φῶς ἐντὸς μιᾶς καὶ μόνης ἡμέρας. Σύγκειται ἐκ 500 ξυλίνων οἰκιῶν, αἵτινες ὅλαι ᾠκοδομήθησαν κατὰ τὸ μεταξὺ ἀνατολῆς καὶ δύσεως τοῦ ἡλίου διάστημα. Ἐννοεῖται ὅτι ὅλα τὰ ὑλικὰ τὰ εἶχον κατὰ πάντα ἕτοιμα ἐκ τῶν προτέρων, καὶ ἀκόμη ὅλα τὰ τεμάχια, ἓν πρὸς ἕν, ἑκάστου κτιρίου, εἶχον ἐκ τῶν προτέρων τεχνουργηθῆ οὕτως ὥστε νὰ εἶνε ἀκριβεστάτη ἡ προσαρμογή των· 2,000 ἄνθρωποι, πλὴν τῶν κατοίκων, εἶχον προσθέτως μισθωθῆ διὰ τὴν κτίσιν τῆς πόλεως. Ἡ μεγαλειτέρα τῶν οἰκιῶν εἶχεν εἰς τὸ κάτω πάτωμά της ἀνοίξει μαγαζεῖα δι' ἀρτοποιούς, κρεοπῶλας καὶ ἄλλους ἐπιτηδευματίας.

Εἰς Ὀκλαχάμαν περισσότεραι τῆς μιᾶς πόλεις ἔχουν ἀνεγερθῆ εἰς διάστημα μιᾶς ἡμέρας. Τοιαῦται, ἡ πόλις τοῦ Θωμᾶ, ἔνθα πλείονες τῶν 3,000 ἀνθρώπων ἐστεγάσθησαν ἐντὸς ὀλίγων ὡρῶν καὶ ἤρχισαν καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις των. Ἄλλη πόλις τῆς Ὀκλαχάμας ἀνεγερθεῖσα ὁμοίως ὡς διὰ μαγείας, εἶνε ἡ Σνάϋδερ.

Σχεδὸν ἐπίσης θαυμασία ὑπῆρξεν ἡ ἵδρυσις τῆς Λάουτων. Ἐντὸς 55 λεπτῶν τῆς ὥρας ἀφ' ὅτου ἡ σύστασις τῆς πόλεως ἀπεφασίσθη, ἕως 5,000 κλῆροι πρὸς οἰκοδομὴν ἠγοράσθησαν. Δύο ὧρας ἀργότερον ὁ πληθυσμὸς εἶχεν αὐξηθῆ μεταξὺ 7,000 καὶ 8,000 κατοίκων. Καὶ ἡ οἰκοδομὴ τῆς πόλεως ἤρχισε μετὰ πυρετώδους ζέσεως ἐντὸς τῆς ἡμέρας. Ἀλλ' ἡ μεγαλειτέρα ὑπόθεσις τῆς ἡμέρας, ἦτο ἡ κερδοσκοπία ἐπὶ τῶν οἰκοπέδων· χιλιάδες κλήρων ἤλλαξαν χεῖρας ὀλίγα μόλις λεπτὰ τῆς ὥρας παραμένοντες ὡς ἰδιοκτησία τῶν ἰδιοκτητῶν των οἵτινες τοὺς ἐπώλουν.

ΤΑ ΑΣΤΕΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Τὰ μισὰ τῶν 6,000 λιρῶν διὰ τὸν μισὸν δάκτυλον. — Ἀπαίτησις 2,000 λιρῶν δι' ὀλίγον δέρμα παραπάνω. — 10,000 λίραι δι' ἕνα ὀτέρνισμα. — 60 λίραι δι' ἕνα αὐγόν, καὶ ἄλ. αι ἀξιοπερίεργοι δίκαι.

Σπανίως οἱ ἄνθρωποι προσφεύγουν εἰς τὰ χρονικὰ τῶν δικαστηρίων χάριν διασκεδάσεως. Τὸ ὅτι ἐν τούτοις ἐμπεριέχουν πολλὰ τερπνὰ καὶ ἀξιοπερίεργα θέματα ἀποδεικνύεται ὑπὸ πλείστων ὅσων ἐκ τῶν πλέον προσφάτων δικῶν.

Μία ἀλλόκοτος δίκη, ἐπὶ παραδείγματι, μέλλει ὅσον οὔπω νὰ διεξαχθῇ εἰς Ἀνώτατον Δικαστήριον τῆς Βασιλικῆς Κομητείας τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ κ. Ἄννα Ρίχαρδσον ἀπαιτεῖ βαρεῖαν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἀπώλειαν μέρους ἑνὸς τῶν δακτύλων τῆς ἀριστερᾶς χειρός της, τὸν ὁποῖον τῆς ἀπέκοψε πρό τινος χρόνου ἡ ὕαινα ἑνὸς θηριοτροφείου. Τὴν τιμὴν τοῦ ὅλου δακτύλου ἡ κ. Ρίχαρδσον ἐκτιμᾷ δι' 6,000 λίρας. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ὕαινα τῆς ἀπέκοψε τὸν μισὸν δάκτυλον, ἀπαιτεῖ φυσικὰ μόνον τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας του, ἤτοι 3,000 λίρας.

*

Ὀλίγον πρότερον, ὁ Γεώργιος Λοβεζόϋ ὅστις ἐπρόσφερεν ἐπιδερμίδα διὰ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τῆς συζύγου του ἥτις δεινῶς ἐκάη, ἐνεκάλεσεν εἰς δίκην τοὺς ἰατροὺς διὰ νὰ τοῦ πληρώσουν 2,000 λιρῶν ἀποζημίωσιν, διατεινόμενος ὅτι τοῦ ἔκοψαν περισσότερον δέρμα παρ' ὅσον αὐτὸς εἶχε συμφωνήσει.

*

Πολὺ πλέον ἀξιοσημείωτος εἶνε ἡ πρόσφατος δίκη τῆς Φανῆς Δοζτάτορ κατὰ τῆς Σιδηροδρομικῆς Ἑταιρίας Σικάγου καὶ Δυτικῆς Μισιγγάνης. Ὁ σύζυγος τῆς κ. Φανῆς ἦτο ὑπάλληλος τῆς Ἑταιρείας, καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του παρεσύρθη ἀπὸ ἓν βαγόνι τὸ ὁποῖον τοῦ ἀπέκοψε καὶ τὰς δύο κνήμας. Τὰ ἀποκοπέντα μέλη ταχέως τὰ ἐξηφάνισαν, καὶ ἡ ἀπαρηγόρητος χήρα ἥτις ἠξίου ὅτι αἱ κοπεῖσαι κνῆμαι ἔπρεπε ν' ἀποδοθοῦν εἰς αὐτὴν διὰ νὰ ἐνταφιασθοῦν προσηκόντως, ἐνήγαγε τὴν ἑταιρείαν καὶ ἀπαιτεῖ 550 λιρῶν ἀποζημίωσιν.

*

Εἰς τὸ Παρίσι ἐσχάτως, μία περιεργοτάτη δίκη διεξήχθη. Μία νεᾶνις εἶχε συναντήσῃ ἕνα κύριον εἰς τὴν Μονμάρτρην, ὅστις τόσον ἐθαύμασε τοὺς ὡραίους της ὀδόντας ὥστε τῆς ἐπρότεινε νὰ τοῖς προσφέρῃ 60 φράγκα διὰ τρεῖς ἐξ αὐτῶν. Ἡ κυρία ἐδέχθη, οἱ ὀδόντες ἐξήχθησαν καὶ παρεδόθησαν εἰς τὸν ἐναγόμενον, ὅστις ἠρνήθη νὰ πληρώσῃ τὰ 60 φρ. τὰ ὁποῖα ὑπεσχέθη, καὶ οὕτω ἡ κυρία τὸν ἐνήγαγεν εἰς δίκην.

*

Δι' ἓν πτέρνισμα ὁ κ. Φόλεϋ ἐνήγαγε τὸν κ. Δάβιδσον εἰς δίκην διὰ 10,000 λιρῶν ἀποζημίωσιν, πρό τινων μόλις μηνῶν εἰς τὸ Σικάγον. Ὁ κ. Φόλεϋ, ὡς φαίνεται, ἐκάθητο εἰς ἓν ἑστιατόριον ὅταν ὁ κ. Δάβιδσον ἐζήτησε σπίρτο διὰ ν' ἀνάψῃ ἕνα πούρο. Ὁ κ. Φόλεϋ εὐγενῶς ἐπρόσφερε τὸ σπίρτο, ἀλλὰ κατὰ κακὴν τύχην ἐπταρνίσθη δυνατὰ ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ὅπου ὁ κ. Δάβιδσον τὸ ἤναψε καὶ τὸ σπίρτο ἐσβέσθη. Δριμεῖαι φράσεις ἐπηκολούθησαν· ὁ κ. Φόλεϋ συνελήφθη ὡς ταραξίας, καὶ κατὰ τὴν μήνυσίν του ἐζήτησε 10,000 λιρῶν ἀποζημίωσιν κατὰ τοῦ κυρίου τοῦ ὁποίου ἡ αἴτησις ἑνὸς σπίρτου τοιαῦτα εἶχεν ἐπακόλουθα.

*

Ἄλλη ἀλλόκοτος ἀγωγὴ εἶνε ἡ τῆς μὶς Ἐδιθ Ρόον, εἰς Φιλαδέλφειαν, κατὰ τοῦ Φρειδερίκου Φάρρο. Φαίνεται ὅτι ὁ κ. Φάρρο συνιστώμενος εἰς τὴν μὶς Ἔδιθ ἔσφιγξε τὴν ἀβράν της χεῖρα τόσον ἐγκαρδίως καὶ δυνατὰ ὥστε συνέτριψεν ἕνα τῶν δακτύλων της. Νέκρωσις ἐπηκολούθησε καὶ τὸ χέρι κατέστη ἄχρηστον. Καὶ τὸ θῦμα τῆς ἀκαίρου ταύτης διαχυτικότητος ἔλαβε 2,000 λίρας ἀποζημίωσιν.

*

Μία κυρία τῆς Βοστόνης ἐζήτησε δικαστικῶς ἀποζημίωσιν 60 λιρῶν, δι' ἕνα αὐγὸν ριφθὲν ἐκ τινος παραθύρου, τὸ ὁποῖον τὴν ἐκτύπησεν ἐνῷ διέβαινεν ὑποκάτω, καὶ τῆς ἐλέρωσε τὰ φορέματα καὶ τὸ καπέλλο.

Καὶ ὁ κ. Γκρίσσωμ ἀπῄτησεν 20,000 λιρῶν ἀποζημίωσιν ἀπὸ τὸν πενθερόν του, διότι ἐμάρανε τὴν πρὸς αὐτὸν ἀφοσίωσιν τῆς γυναικός του.

ΜΙΚΡΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Μισὴν λίραν τὸ μίλλιον στοιχίζει κατὰ μέσον ὅρον ὁ δρόμος μιᾶς σιδηροδρομικῆς ἁμαξοστοιχίας.

*

Ὑπὲρ τὰ 70 μίλλια σηράγγων ἔχουν κοπεῖ εἰς τὸν στερεὸν βράχον τοῦ Γιβραλτάρ.

*

Πλέον τῶν 160,000 ἀνθρώπων ἔχουν φονευθῆ ἢ πληγωθῆ ἐντὸς ἑνὸς μόνου ἔτους εἰς τοὺς ἀτμοκινήτους καὶ ἠλεκτροκινήτους σιδηροδρόμους τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

*

Τὸ 1829 τὸ ἐκ 500 λιρῶν βραβεῖον τὸ ὁποῖον ἐπρόσφεραν οἱ διευθυνταὶ τοῦ σιδηροδρόμου Λιβερπούλης καὶ Μάγχεστερ τὸ ἐκέρδισεν ἀτμομηχανή τις καλουμένη «Ροκέτα» ἥτις ἐταξείδευσε μὲ ταχύτητα μεταξὺ 25 καὶ 35 μιλλίων τὴν ὥραν.

*

Ἓν ἀξιοσημείωτον γεγονὸς εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς μηχανικῆς τῶν σιδηροδρόμων εἶνε ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ ἀνοίγματος εἰς τὰ Βραχώδη Ὄρη μιᾶς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς 14,000 πόδας ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Ἡ γραμμὴ ἄρχεται ἀπὸ τὸ Κολοράδου καὶ εἶνε δευτέρα ὑψηλοτάτη γραμμὴ τοῦ κόσμου, τῆς ἑτέρας ἀγούσης διὰ τῶν στενῶν τῶν Ἄνδεων, εἰς Περού,

*

Τὸ πνεῦμα τῆς Δοῦζε κατοπτρίζεται εἰς τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτον. Ἡ διάσημος τραγῳδὸς παρεκάθητο εἰς γεῦμα, καί, λόγου γενομένου περὶ τῆς γυναικείας ψήφου, εἷς κύριος εἶπεν ὅτι φυσικὰ αἱ γυναῖκες δὲν δύνανται νὰ ἔχουν ἴσα δικαιώματα μὲ τοὺς ἄνδρας. «Πρῶτος ἐπλάσθη ὁ ἀνήρ, εἶπε, καὶ ἡ γυνὴ παρήχθη ἀπὸ αὐτόν.»

«Ἀκριβέστατα, ἀπήντησε ἤρεμος ἡ Δοῦζε. Φυσικὸν εἶνε τὸ ἄνθος νὰ βλαστάνῃ μετὰ τὸν κλῶνον, ἀλλ' αὐτὸ δὲν δύνασθε νὰ τὸ ὀνομάσητε μείωσιν ἀξίας.»

*

Πολλὰ ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐμπορικὰ ὑφασμάτων τοῦ Λονδίνου κρατοῦν μετεωρολογικὰς παρατηρήσεις, διὰ νὰ κρίνουν ἐξ ὑπολογισμοῦ ὁποῖον ἀποτέλεσμα ὁ καιρὸς ἀσκεῖ ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου.

*

Καθ' ὃν χρόνον ἦτο πρέσβυς τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸ Πεκῖνον, κατὰ τὰς ταραχὰς τῶν Μπόξερς, ὁ κ. Κόντζερ εἶχεν ἀγοράσει ἕνα τάπητα ἀντὶ πέντε λιρῶν. Ἐπώλησε κατόπιν τὸν τάπητα τοῦτον εἴς τινα κάτοικον τοῦ Σικάγου ἀντὶ 9,400 λιρῶν.

*

Ἀξιοσημείωτος διὰ τὸ μέγεθός των πατάται παρήχθησαν ἐσχάτως εἰς τὸν κῆπον τοῦ κ. Κλάρκε, εἰς τὸ Λονδῖνον. Πολλαὶ ἀπὸ αὐτὰς ζυγίζουν 2 λίτρας καὶ 60 δράμια ἑκάστη.

*

Τὸ δημοτικὸν Συμβούλιον τῆς πόλεως Οὐεστμίνστερ ἀπεφάσισεν ὅπως οὐδεὶς ἀπὸ τοὺς ἀνήκοντας εἰς αὐτὸ ἵππους ἐργάζεται πλέον τῶν ἓξ ἡμερῶν καθ' ἑβδομάδα.

*

Κρύον νερὸν χυνόμενον εἰς τὸν σφυγμὸν τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης χειρὸς συντελεῖ ἐξαίρετα ὅπως ψυχραίνῃ τὸ αἷμα εἰς θερμὸν καιρόν. Ἐπίσης, ἂν βρέξωμεν τοὺς κροτάφους μὲ κρύο νερόν, αἰσθανόμεθα πλειοτέραν ἄνεσιν εἰς ὅλον τὸ σῶμα.

*

Μία χαλαζοθύελλα ἐνέσκηψε τελευταῖον εἰς Βενετίαν ὅλως πρωτοφανὴς διὰ τὴν ὁρμήν της. Οἱ κόκκοι τῆς χαλάζης εἶχον μέγεθος ᾠοῦ περιστερᾶς.

Ἓν ἀπὸ τὰ ἀξιοσημείωτα ἀποτελέσματα τῆς θυέλλης ὑπῆρξε τὸ ὅτι ἑκατοντάδες ἀδεσπότων Γάλλων ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῆς χαλάζης.

*

Εἷς ἀξιοσημείωτος ἔγχελυς ἀνεκαλύφθη εἰς τὰς Νήσους τῆς Φιδζῆς. Ἔχει ἰδιαίτερον εἰς τὸν λάρυγγά του σχηματισμὸν ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου συρίζει ὅταν τὸν ἐρεθίζουν.

Εἰς τὸ ἑπόμενον φύλλον
τοῦ **„Α.Ο.Δ.Ο.“**

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΗΣ ΜΑΓΙΣΣΑΣ

Ἐρανισθὲν ὑπὸ ***Ε. Ν. Νάτση***

Περιεργότατα ἀποσπάσματα ἀπὸ τὰς διασωθείσας σελίδας τοῦ Μαγικοῦ Βιβλίου **τῆς διασήμου μαγίσσης τῶν Ἀθηνῶν**

Κυρὰ-Φρόσως

ἡ ὁποία ἐπιστεύετο ὅτι εἶχεν ὑπὸ τὰς διαταγάς της πᾶν δαιμόνιον, ἀκάθαρτον καὶ ἐναγές, «ᾠίαιον, θηριοπρόσωπον, καταχθόνιον, δρακοντοειδές, ἢ ἀστρονομικόν, ἢ τῇ σελήνῃ συναλλασσόμενον» κλπ. κλπ.

Προσεχῶς

Εἰς τὸ **„Α.Ο.Δ.Ο.“**

Τὸ θαυμάσιον οἰκογενειακὸν μυθιστόρημα

τοῦ ***Νικολάου Γόγολ***

Ο ΤΑΡΑΣΙΟΣ ΒΟΥΛΒΑΣ

Ἢ ΟΙ ΚΟΖΑΚΟΙ

Καὶ μία σειρὰ διηγήσεων ἀπὸ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΗΣ ΔΖΟΥΓΓΛΑΣ

ΤΟΥ ΡΟΥΔΥΑΡ ΚΙΠΛΙΝ

ΑΠ' ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Ἡ καμηλοπάρδαλις, τὸ τατοὺ (χελωνόδερμον ζῶον τῆς Ἀμερικῆς), καὶ ὁ ἀκανθόχοιρος δὲν ἔχουν φωνητικὰ ὄργανα, καὶ εἶνε, κατὰ συνέπειαν, βωβά.

Ἡ φάλαινα καὶ οἱ ὄφεις στεροῦνται ἐπίσης φωνῆς.

***

Εἷς ἐλέφας δύναται ἀνέτως νὰ βαστάζῃ φορτίον βάρους 5,000 λιτρῶν.

***

Μία τρίχα ἱστοῦ ἀράχνης εἶνε ἀποδεδειγμένον ὅτι ἔχει περισσοτέραν ἀντοχὴν ἀπὸ ἓν σύρμα χάλυβος ἔχον τὰς αὐτὰς ἀκριβῶς διαστάσεις καὶ ἀναλογίας. Μία συνήθης κλωστὴ βαστάζει βάρος τριῶν κόκκων. Ἔχει δηλαδὴ αὕτη τὸ ἥμισυ τῆς ἀντοχῆς ἑνὸς ἰσοπαχοῦς νήματος.

***

Ὑπελογίσθη ὅτι 40,000 πτηνῶν φονεύονται ἐτησίως διὰ νὰ προμηθεύουν πτερὰ πρὸς διακόσμησιν τῶν γυναικείων πίλων.

***

Εἰς τὴν Ἀλάσκαν εὑρέθη ἐν εἶδος ἰχθύος ὅστις δύναται νὰ μετατραπῇ εἰς ἀξιόλογον λυχνίαν ὅταν ἀποξηρανθῇ. Ἡ οὐρὰ τοῦ ἰχθύος στερεώνεται ἐντὸς σχισμῆς ξυλίνης τινὸς τραπέζης διὰ νὰ ἵσταται ὁ ἰχθὺς ὄρθιος, καὶ τὸ ρύγχος του ἀνάπτεται. Παρέχει καλόν, σταθερὸν φῶς δυνάμεως τριῶν κηρίων καὶ θερμότητος σημαντικῆς, καὶ καίει ἐπὶ τρεῖς περίπου ὥρας.

***

Πρόστιμον 5 λιρῶν ἐπεβλήθη εἰς ἕνα ἐπιβάτην ὅστις δολίως ἐζημίωσε κατὰ 25 λεπτὰ τὸν μέγαν ἀνατολικὸν σιδηρόδρομον τῆς Ἀγγλίας.

***

Εἰς ἕνα σιδηροδρομικὸν σταθμὸν τοῦ Βελγίου ὑπάρχει ἐν ὡρολόγι τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ κούρδισμα μόνον κατὰ πεντακετίαν. Ἐστήθη ἐκεῖ ὑπὸ τῆς βελγικῆς Κυβερνήσεως τὸ 1881, καὶ εἶνε ἀκριβέστατον.

***

Εἰς τὰ μέρη τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας.— Ὅπως κατὰ τὸ θέρος, ἐπικρατεῖ σχεδὸν διαρκὴς ἡμέρα, ἡ συγκομιδὴ τῆς κριθῆς τελεῖται εἰς διάστημα μόνον ἓξ ἕως ὀκτὼ ἑβδομάδων μεταξὺ σπορᾶς καὶ θερισμοῦ.

***

Εἰς τὴν Αὐστροουγγαρίαν. — Τόσον πολλαὶ γλῶσσαι ὁμιλοῦνται, ὥστε γίνεται χρῆσις διερμηνέων εἰς τὰ διάφορα Κοινοβούλια διὰ νὰ διερμηνεύουν τοὺς λόγους τῶν βουλευτῶν καὶ τοὺς καθιστῶσιν καταληπτοὺς εἰς ὅλα τὰ μέλη.

Ὁ ἱππότης Μαρκόνης. — Δὲν περιορίζει τὰς ἐρεύνας του ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν ἄνευ σύρματος τηλέγραφον, ἀλλ' ἔχει στρέψει ἐσχάτως τὴν προσοχήν του καὶ εἰς τὰς ὁμιλούσας μηχανάς. Εἰς τὰ ἐργαστήρια τῆς Φωνογραφικῆς Ἑταιρίας τῆς Κολομβίας ἔχει διεξαγάγῃ σειρὰν πειραμάτων, καὶ μολονότι δὲν ἀνεκοίνωσεν ἀκόμη τὰ ἀποτελέσματα, ἡ ἐφευρετικότης τῆς διανοίας του, εἶνε τοιαύτη ὥστε κάποιαι νέαι πρόοδοι ἀναμένονται.

***

Τὴν ἰταλικὴν λέξιν μπανκερούτ. — Πολλάκις καὶ ἡμεῖς μεταχειριζόμεθα ὁμιλοῦντες περὶ χρεωκοπίας, ἀντὶ τῆς ἀντιστοίχου ἑλληνικῆς. Ὀλίγιστοι ὅμως βεβαίως γνωρίζουν τὴν παραγωγὴν τῆς λέξεως ταύτης, ἡ ὁποία ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν εἶνε περιεργοτάτη. Οἱ κολλυβισταὶ τῆς Βενετίας συνήθιζον νὰ κάθηνται εἰς θρονία ἐγγύτατα τοῦ περιωνύμου Ἁγίου Μάρκου. Ὅταν εἷς ἐκ τῶν κολλυβιστῶν ἔκαμνε πτώχευσιν, οἱ ἄλλοι ἐπέπιπτον καὶ κατεθρυμματίζον τὸν μπάνκον του. Κατόπιν τούτου ὁ χρεωκόπος ἐγίνετο πασίγνωστος ὡς «μπάκο—ροῦπτο», δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος τοῦ ὁποίου ἔσπασαν τὸ θρανίον. Τοιαύτη ἡ προέλευσις τῆς λέξεως μπανκερούτ.

***

Ὁ Βασιλεὺς τῶν ποιμένων.— Ὁ μέγιστος ἰδιοκτήτης σκύλων εἰς τὸν κόσμον εἶνε εἷς Ρῶσσος ποιμὴν ὅστις ἔχει 35,000 ποιμενικοὺς σκύλους διὰ νὰ φυλάττουν 1,500,000 πρόβατα

***

Πῶς ἀπολυμαίνονται οἱ Ἄγγλοι ἰατροί.— Ὁ Ἄγγλος ἰατρός, ὁσάκις συμβαίνει νὰ ἐπισκεφθῇ ἀσθενῆ πάσχοντα ἐκ κολλητικῆς νόσου, ἐπιστρέφει κατόπιν ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν του, κάμνει ἐν λουτρὸν θερμὸν καὶ μὲ ἄφθονον σάπωνα προστρίβει τὸ σῶμά του ἰσχυρῶς τόσον ὅσον νὰ μὴ ἐκδαρῇ, ἀλλάζει κατόπιν ἐνδύματα ἐξ ὁλοκλήρου, καὶ τότε ἐπισκέπτεται τοὺς λοιποὺς ἀσθενεῖς του.

Οὕτω δὲν φοβεῖται νὰ μεταφέρῃ εἰς αὐτοὺς τὸ μίασμα.

***

Ὁ βορειότερος τῶν φάρων τῆς Μεγάλης Βρεττανίας εἶνε ὁ νοτιοδυτικὸς πύργος τῆς ἀκτῆς τῶν Σχετλανδικῶν Νήσων. Εἶνε ἐκτισμένος ἐπὶ βράχου ἔχοντος 200 ποδῶν ὕψος, ἡ κορυφὴ τοῦ ὁποίου μόλις παρέχει χῶρον διὰ τὰ ἀναγκαιοῦντα κτίρια. Μακρόθεν ὁ φάρος, φωλεύων ἐπὶ τῆς στενῆς του κορυφῆς, ὁμοιάζει μὲ συνήθη λευκὸν πῖλον ἐπὶ παμμεγέθους κεφαλῆς. Ἐν τούτοις ὁ πύργος ἔχει 50 ὅλων ποδῶν ὕψος.

***

Σφαῖραι ἀπὸ χαρτὶ ἢ ἀπὸ ξύγγι ἀπεδείχθη ὅτι εἶνε πολὺ καταστρεπτικώτεραι ἀπὸ τὰς μεταλλίνας, ὅταν ὁ πυροβολισμὸς γίνεται εἰς μικρὰν ἀπόστασιν. Ἐνῷ μία μολυβδίνη σφαῖρα διαπερᾷ σανίδα ἔχουσαν δακτύλου πάχος καὶ ἀφίνει ἐπ' αὐτῆς ὀπήν, ἡ χαρτίνη σφαῖρα παράγει πολὺ ὀλεθριώτερον ἀποτέλεσμα. Ἡ χαρτίνη σφαῖρα διαπερᾷ ἓξ τεμάχια κασσιτέρου ἀπέχοντα ἕνα πόδα τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἐνῷ ἡ μολυβδίνη σφαῖρα μόλις ἀφίνει ἐπὶ τῆς πλακὸς τοῦ κασσιτέρου μικρὰν στρογγύλην ὀπήν.

***

Οἱ Μαῦροι εἶνε ἀνέκαθεν καφεπόται, καὶ ἔχει ἐξακριβωθῆ, ὅτι ἡ ὅρασίς των ἀρχίζει νὰ ἐξασθενῇ εἰς ἡλικίαν 40 ἢ 45 ἐτῶν, καὶ πολλοὶ τυφλώνονται εἰς τὰ 50. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τυφλῶν εἰς τοὺς δρόμους τοῦ Φεζὰν εἶνε καταπληκτικός, καὶ ὡς αἰτία τούτου γενικῶς θεωρεῖται ἡ κατάχρησις τοῦ καφέ.

***

Τὰ στρατόπεδα τῆς καλλονῆς.— Κυρίαι τινὲς τῆς Αὐστρίας διωργάνωσαν ἐφέτος «στρατόπεδα τῆς καλλονῆς», ζῶσαι ἐπὶ ἕνα μῆνα ὑπὸ σκηνὰς ἐν ὑπαίθρῳ, τρώγουσαι λιτῶς καὶ ἐγειρόμεναι καὶ κατακλινόμεναι ἐνωρίς. Αἱ στρατοπεδεύουσαι ὅλαι σχεδὸν ἐτέτυχον εἰς τὸν σκοπόν των, καὶ ἐκαρπώθησαν ὡς ἀποτέλεσμα εὔρωστον ὑγείαν, καλὴν κράσιν καὶ 20 λιτρῶν προσθήκην εἰς τὸ σωματικόν των βάρος.

***

Οἱ ἑλώδεις πυρετοὶ ἐθανάτουν συνήθως 15,000 ἀνθρώπων κατ' ἔτος εἰς τὴν Ἰταλίαν. Τὸ 1902 εἰσήχθη ἡ κινίνη τοῦ Κράτους καὶ πέρυσιν ἡ θνησιμότης περιωρίσθη εἰς 7,835.

Εἷς ὀγδοηκοντούτης κύριος, ὅστις ἐξελέγη δικαστὴς διὰ τὸ Φρούτιγεν, εἰς Ἐλβετίαν, ἀκολουθεῖ μαθήματα εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ὅπως ὑποβληθῇ εἰς τὰς ἐξετάσεις, τὰς ὁποίας ἀπαιτοῦσιν οἱ νόμοι τῆς χώρας.

***

Εἰς τὴν Γερμανίαν, σχεδὸν πᾶσα κόρη, διὰ νὰ δύνηται νὰ ὑπανδρευθῇ, ὀφείλει νὰ εἶνε κάτοχος προικός. Πλεῖστοι γονεῖς, ὅταν γεννᾶται κόρη, πληρώνουν ἐτήσιόν τι ποσόν, τὸ ὁποῖον παρέχει τὸ δικαίωμα ἀπονομῆς χρηματικῆς ποσότητος εἰς τὴν κόρην ὅταν γίνῃ 21 ἐτῶν.

***

Τὸ βαθύτερον χρυσωρυχεῖον τοῦ κόσμου. — Ἡ Αὐστραλία τὴν σήμερον κατέχει τὸ βαθύτερον χρυσωρυχεῖον τοῦ κόσμου. Κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἑβδομάδας τὰ μεταλλεῖα εἰς τὸν Νέον Σιδηρόδρομον τοῦ Βενδίγου, εἰς Βικτωρίαν ἐσκάφησαν εἰς βάθος 4,300 ποδῶν καὶ πλέον καὶ ὁ ἐκεῖ ἐξορυχθεὶς χαλυκοπυρίτης λίθος ἐξετασθεὶς ἔδωκεν ὡς ἀποτέλεσμα προϊὸν χρυσοῦ ἴσον πρὸς μίαν οὐγγίαν κατὰ τόννον. Ὑπάλληλοι τῆς Κυβερνήσεως ἐξηκρίβωσαν τὸ πρᾶγμα διὰ νὰ πιστοποιηθῇ ἐπισήμως τὸ γεγονὸς ὅτι οὐδέποτε πρότερον εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου ἐπέτυχαν χρυσὸν ἀπὸ τόσον χαμηλὰ στρώματα γῆς ἔχοντα βάθος τριῶν τετάρτων μιλλίου.

***

Δένδρον ἀποκρούον τὰ ἔντομα. — Ἓν ἀπὸ τὰ ἀξιοπερίεργα τῆς φύσεως εἰς τὴν Νότιον Ἀφρικὴν εἶνε τὸ «δένδρον τοῦ πταρνίσματος», οὕτω καλούμενον, διότι δὲν δύναται τις νὰ κόψῃ τὸ ξύλον του μὲ πριόνι χωρὶς νὰ πταρνισθῇ, διότι ἡ λεπτή του κόνις προκαλεῖ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ταμβάκου. Οὔτε ἔντομον οὔτε σκώληξ ἐγγίζει τὸ ξύλον τοῦτο· εἶνε πολὺ πικρὸν τὴν γεῦσιν καὶ τιθέμενον εἰς τὸ ὕδωρ καταβυθίζεται.

***

Ἰχθὺς μὲ δύο ζεύγη ὀφθαλμῶν ἀνεκαλύφθησαν εἰς τὴν Γουατεμάλαν. Τὸ ἓν ζεῦγος τῶν ὀφθαλμῶν βλέπει ὑπεράνω τοῦ ὕδατος καὶ τὸ ἄλλο ὑποκάτω, καὶ ὁ ἰχθὺς οὕτω εἶνε ἱκανὸς νὰ βλέπῃ ἐξ ἴσου καλῶς καὶ εἰς τὰ δύο στοιχεῖα.

Αἱ συνεισφοραὶ τῶν μεταλλωρύχων τῆς Πενσυλβανίας διὰ τοὺς ἐνταφιασμοὺς ὅλων ὅσοι ἐφονεύθησαν εἰς δυστυχήματα ἐν τοῖς μεταλλείοις, ἐστοίχισαν εἰς αὐτοὺς πλέον τῶν 200,000 λιρῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

***

Αὐγὰ βαρύτιμα. — Ἓν αὐγὸν κόνδορος στοιχίζει πολλὰς ἑκατοντάδας λιρῶν, καὶ λέγεται ὅτι ὑπάρχουν μόνον ὀκτὼ τέλειαι δείγματα εἰς τὸν κόσμον. Ἀλλὰ τὸ βαρυτιμότατον ὅλων εἶνε τὸ αὐγὸν τοῦ μεγάλου λιπαρόχηνος· ἐν τοιοῦτο αὐγὸν ἐπωλήθη πρό τινος εἰς Λονδῖνον ἀντὶ 22 λιρῶν εἰς τὸ μουσεῖον Οὐξσιγκτῶνος, καὶ σήμερον ἡ ἀξία του ἀνέρχεται εἰς δύο χιλιάδας λίρας. Ὑπάρχουν ἕως ὀγδοήκοντα δείγματα τοιούτων αὐγῶν ἐπὶ γῆς, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 12 εὑρίσκονται εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον καὶ ἀξίζουν 8,000 λίρας.

***

Πόλεις κτισμέναι ἐπὶ νήσων.— Ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι πόλεις πλὴν τῆς Βενετίας κτισμέναι ἐπὶ νήσων. Τὸ Ἀμστελλόδαμον καὶ ἡ Γέντ εἶνε κτισμέναι ἐπὶ νησίδων, τοῦ Ἀμστελλοδάμου ὁμοιάζοντος περισσότερον πρὸς τὴν Βενετίαν ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν νήσων καὶ τῶν γεφυρῶν. Ἡ Βενετία εἶνε κτισμένη ἐπὶ 118 μικρῶν νήσων, ἡνωμένων διὰ 378 γεφυρῶν· τὸ Ἀμστελλόδαμον ἐπὶ 100 περίπου νήσων, συνεχομένων διὰ 380 περίπου γεφυρῶν. Τὸ Γέντ ἐγείρεται ἐπὶ 26 νήσων, συνημμένων διὰ 270 γεφυρῶν.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

κ. Νικ. Σύρον.—Διὰ τὸ ἰδικόν μας φύλλον εἶνε ἀκατάλληλον, κυρίως διὰ τὴν ἔκτασίν του. Τοιούτου θέματος διηγήσεις ἀδυνατοῦμεν νὰ τὰς δημοσιεύωμεν ὁπόταν ἡ ἔκτασίς των ὑπερβαίνῃ τὴν μίαν ἢ τὰς δύο τὸ πολὺ στήλας τοῦ περιοδικοῦ. Τὸ χειρόγραφον φυλάττεται, ὅπως σᾶς ἐπιστραφῇ ἐὰν θέλετε, σύμφωνα πρὸς τὰς ὁδηγίας σας, μετὰ τῶν εὐχαριστιῶν μας.

κ. Αὐγερινόν.— Ὁ κ. Γ. Ν. Τσώνης σᾶς στέλλει δι' ἡμῶν ἐκ Μεθώνης μίαν φωτοτυπίαν, τὴν ὁποίαν παρακαλεῖσθε νὰ φροντίσετε ὅπως παραλάβετε ἐκ τῶν γραφείων μας.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΛΗΡΩΣΙΣ ΤΗΣ 3|16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1906

ΛΑΧΕΙΟΝ

ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΥΣ 1906

Ἕκαστον γραμμάτιον παρέχει συμμετοχὴν εἰς ἀκέραιον τὸ κέρδος ἑκάστης κληρώσεως.

ΚΕΡΔΗ Δ' ΚΛΗΡΩΣΕΩΣ
Δραχ. 225,000 Δραχ.

Ἕκαστον γραμμάτιον ἰσχῦον διὰ μίαν ἐκ τῶν κληρώσεων τιμᾶται ΔΡΑΧΜΗΣ.

ΚΕΡΔΗ ΕΚΑΣΤΗΣ ΚΛΗΡΩΣΕΩΣ

Ἓν Μέγα κέρδος	ἐξ	100,000	Δραχμῶν
Ἓν Κέρδος	ἐξ	25,000	»
Ἓν Κέρδος	ἐκ	10,000	»
Τρία Κέρδη ἐκ 5,000...	ἐκ	15,000	»
Πέντε Κέρδη ἐξ 1,000...	ἐκ	5,000	»
411 Κέρδη ἐξ 100...	ἐκ	41,100	»
578 Κέρδη ἐκ 50...	ἐξ	28,900	»
Ἐν ὅλῳ Κέρδη		225,000	Δραχμῶν

Ἀπευθυντέον: εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα τοῦ ἐσωτερικοῦ, εἰς τὰς ἑλληνικὰς προξενικὰς ἀρχὰς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν (Γραφεῖον Λαχείου) εἰς Ἀθήνας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1906.

Ὁ Διευθύνων Τμηματάρχης
Γ. Ν. ΚΟΦΙΝΑΣ

Ο ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓ. Δ. ΦΕΞΗ

ΜΕΤΑΦΕΡΕΤΑΙ ΕΝ ΤΗι ΟΔΩι

ΓΛΑΔΣΤΩΝΟΣ

Ἑκατὸν δραχμῶν βιβλία καὶ μουσικὰ τεμάχια δύνασθε νὰ ἐκλέξητε πληρώνοντες αὐτὰ ἀνὰ 5 δραχ. κατὰ μῆνα. Ζητήσατε τιμολόγιον.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Π. Α. Πετράκου